THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

Tweny-seventh day of the Fourth Sess'on of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 18th March, 1970.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

ADDITIONAL OIL REFINERY AT VISAKHAPATNAM

501—

* 459 Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that an additional Oil Refinery is likely to be established at Visakhapatnam ;

(b) if so, when is it likely to be established ; and

(c) the capacity of the Additional Refinery ?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :—(a) There are no proposals for the establishment of an additional Oil Refinery at Visakhapatnam.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

MISAPPROPRIATION OF NATIONAL DEFENCE FUND

502—

* 1039 Q.—Sarvasri N. Raghavareddy (Nakrekal) and Bhimreddy Narasimha Reddy (Thungaturthi) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the stage at which the enquiry is at present on the petition submitted in 1962 alleging that the Sarpanch of Cheriyal Panchayat, Jangaon taluq, Warangal district misappropriated the National Defence Fund collected during 1962 ; and

(b) the reason for the delay in enquiring of the said case ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) If the hon· Members are referring to the case of Sri V. Vittal, former President of Cheriyal Town Municipality, an enquiry into allegations of misappropriation of National Defence Fund collections was conducted immediately on receipt of a petition by the Collector, but the case was treated as undetectable for want of evidence.

(b) Does not arise.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :— మిస్అప్రొప్రియేషన్ జరిగిన డబ్బు ఎంత? ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మిస్అప్రొప్రియేషను జరిగింది రు. 978-30 పైసలు. చాలమంది ఎంక్వయిరి చేశారు.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :—జరగలేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఆర్ డి ఒ., సి ఐ డి. వారు మిస్అప్రొప్రియేషను జరిగిందని అన్నారు. రశీదులు రెగ్యులర్ రశీదులు కావు కొన్ని కాగితాల మీద ఇచ్చారు కౌంటర్ ఫాయిలు మీద ఒక అమౌంటు ఇంకొక దానిలో ఇంకొక ఎమౌంటు. Legal advice was also taken and it was found there is no sufficient evidence·

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :—డిఫెన్స్ ఫండుకు వసూలు చేసినడబ్బు ఇది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సరైన సాక్ష్యంలేకపోయినందువలన ఫయినల్‌గా డ్రాప్ చేశారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—కౌంటర్ ఫాయిలులో ఒక మొత్తం ఇంకొకదానిలో ఇంకొక మొత్తం ఉంటె-How can the legal opinion be like that ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—No, Sir. If you want me to read the Legal opinion I will also read. The point is you have to depend upon uncorroborated testimony of some witnessess, oral evidence. That becomes the difficulty.

Sri A. Madhava Rao :—If that is the case, there won't be any corroborated evidence because he is the Sarpanch. There won't be any evidence and every administrative set up will be like that. At least we must have the necessary genuine effort to have the effect-at least to file a complaint and at least he must face the music of going to a Court of Law.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, Police enquiry revealed that there was political faction in the town and as soon as the rival political party complained about misappropriation. the accused destroyed some of the original receipts and altered the counterfoils making necessary changes and in the balance of collections and receipts. He is stated to be a man of much influence in the town as a result of which he could successfully suppress the evidence. The Superintendent of Police also reported that the accused could escape the prosecution because the procedure adopted for effecting the collections was defective in that the authorities had allowed collections

against the issue of manuscript receipts. The Public Prosecutor, Warangal who was consulted in the matter was reported to have advised that it is not a fit case for prosecution as there was no evidence to charge sheet the accused.

Sri A. Madhava Rao :—Sir, does the destroying of receipts amount to an offence or not? Now, the hon. Chief Minister said tha the receipts have been destroyed. In that case will it not be more grievous? How can the Public Prosecutor give that opinion, Sir?

Sri K. Brahmananda Reddy :—It is not only misappropriation, it can be falsification of accounts, it can be foregery. All this can be there. But the unfortunate thing is there is no material except a few people saying orally.

Sri C. V. K. Rao (Kakinada):—How can material come? An effort has to be made. The Chief Minister has said that he successfully suppressed the evidence. How is it that he successfully suppressed the evidence?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, on the enquiries made by the R.D.O. and the C.I.D. they came to the conclusion that this gentleman has misappropriated - whether it is Rs. 3,900 or more But, on consultation it was found that there is no case for prosecution.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు వారు చెప్పిన జవాబులోనే ప్రాసిక్యూషనుకు కావలసినవి అన్నీ ఉన్నట్లు ఒప్పుకున్నారు.

Mr. Speaker :—What he is saying is, if I have understood him correctly, there are some suspicious circumstances in the case. But anyhow, there is no sufficient evidence to prosecute him. Then, who is to decide whether charge-sheet is to be laid down or not? They obtained legal opinion. The legal opinion according to the Public Prosecutor is there is no sufficient material to prosecute. What is it that you want the Government to do?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—వారు చెప్పిన సమాధానంలో రశీదులు చించినట్లు ఉంది.

Mr. Speaker :—What is it that you want the Government to do? The legal opinion is that there is no sufficient material to prosecute the man.

Sri K. Prabhakara Rao :—As a Criminal Lawyer you know, Sir, that the documentry evidence itself is condemning the person. రశీదులు చించినట్లు టాంపరుచేసినట్లు వారు చెప్పారు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—If there is sufficient documentry and oral evidence to prove all this, he can be prosecuted for misappropriation, he can be prosecuted for falsification of accounts, he can be prosecuted for foregery. But, unfortunately, the material is not there.

Mr. Speaker :—All this matter was there before the Public Prosecutor when he gave the decision. Whom else should they consult? Should they consult the State Public Prosecutor?

Sri K. Prabhakara Rao :—Yes.

Mr. Speaker:—Why ?

Sri K. Prabhakara Rao:—If there is a prima facie case and the legal advice given by the Public Prosecutor is not proper..

Mr. Speaker:—In every case if they refer to the State Public Prosecutor..

Sri K. Prabhakara Rao:—Not every case. It is a serious case. Misappropriation of Defence fund and there is documentary evidence.

Mr. Speakar:—Is it anywhere laid down that where the Public Prosecutor is of the opinion that certain cases should be dropped and are not for prosecution, they should invariably refer to the State Public Prosecutor ?

Sri K. Prabhakara Rao:—But here, the Superintendent of Police should have reported the matter to the State Public Prosecutor because..

Mr. Speaker:—That is what you think.

Sri K. Brahmananda Reddy:—I do not mind passing the file to the Speaker.

Mr. Speaker:—I do not have the patience to go through all that.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—తమ జవాబులో రశీదులు చింపినట్లు టాంపరు చేసినట్లు, డిస్ట్రాయి చేసినట్లుఉంది. ఆ ఎవిడెన్సు ఉంటేయింక ఓరల్ ఎవిడెన్సు ఎందుకు?

Sri K. Brahmananda Reddy:—The R. D. O. has contacted several people and things like that. Then the C. I. D. went into it. The C.I.D also felt like that. Then we wanted the police to put up a case on the basis of that. Then they consulted the Public Prosecutor also. Then he gave some reasons and said that though there is suspicion as already stated, it cannot be legally connected and proved satisfactorily in a Court of Law, that is the point.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—అలా కాదండి, స్పీకరుగారి వరకు అక్కరలేదు. మీరుకూడా బాగా క్రిమినల్ ప్రాక్టీసు చేసినవారె కదా, గనుక మీరు చెప్పండి. మీరు శాటిస్ఫై అయినారేమో.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—దీంట్లో రెప్రజెంటేషన్ వచ్చింది వచ్చిన తరువాత, ఆర్. డి. ఓ. ఎన్‌క్వయిరీ చేశాడు, ఎన్‌క్వయిరీచేసి మిస్‌ప్రోప్రియేషన్ జరిగిందని అభిప్రాయపడ్డాడు. If you want me to consult the State Public Prosecutor, I have the least objection.

Mr. Speaker:—After eight years ?

Sri K. Brahmananda Reddy:—What am I to do, Sir.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరమూరు) :—ఇప్పుడు దీనివిషయంలో ఒకటి బయట పడుతుంది. మొదట ఇన్వెస్టిగేషన్ జరిపారు, ఆర్. డి. ఓ. గారు క్లియర్‌గా, కరెక్టుగా చెప్పారు. అసలు ఆర్.డి.ఓ. కన్‌క్లూషన్‌కు రావడానికి ఏదో డాక్యుమెంటరీ

ఎవిడెన్సు గాని, ఓరల్ ఎవిడెన్సుగాని ఉండాలికదా. సి.ఐ.డి. వారుకూడా ఆ కన్‌క్లూషన్‌కు వచ్చారు. సరే పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరును కన్‌సల్ట్ చేశాము. లేదని చెప్పారని అన్నారు. అది ఎప్పుడో ఇన్‌వెస్టిగేషన్ పోలీసువారు జరపకుండా they referred to the Public Prosecutor again. It is only on the basis of the investigation done, the Public Prosecutor can direct the charge-sheet. That is another blunder, Sir.

Mr. Speaker ;—The investigation was conducted by the C.I.D.

Sri G. Venkat Reddy ;—The investigation was not conducted, Sir. I feel they have to record the statement of the C.I.D. officer as well as the R.D.O. and refer the statement recorded by them to the Public Prosecutor. Then only the charge-sheet will be drafted.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, during the enquiry by the C.I.D a prima facie case of misappropriation was established and the case was entrusted to the Cheriyal Police for detailed investigation. The Cheriyal Police registered a case under Sec. 494, 477 and 447 (a) on a complaint received from the Divisional Officer Warangal. According to the Superintendent of Police, Warangal while it is a fact that there was misappropriation either by the accused or some others who had made the collections, there was no evidence to prove their guilt.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :—సర్‌కంస్టెన్‌షియల్ ఎవిడెన్సస్ అక్కడ ఉన్నాయని ఆర్.డి.ఓ. ఎన్‌క్వయిరీ చేసినప్పుడు తేలినది. దానిపైన సి.ఐ.డి వారు ఎన్‌క్వయిరీ చేసినప్పుడు ప్రైమ ఫేసి కేసు ఉన్నదని అన్నారు. అలాంటప్పుడు ఏ గ్రౌండ్సు మీద, పోలీసువారు కేసు రిజిస్టర్ చేసిన తరువాత పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గారు కాదన్నారో తెలియడంలేదు. ఎందుకంటె ఇది నోబుల్ కాజ్ కోసం ఇచ్చినటువంటి డబ్బు, కనుక ఇది స్టేట్ అడ్వయిజరీ బోర్డుకు రెఫర్ చేయవలసింది.

Sri K. Brahmananda Reddy :—There is no Advisory Board. You can consult the State Public Prosecutor if you want. I have no objection. మిసప్రోప్రియేషన్ 3,000 అయింది, దీనికి ఊరికే కేసు పెడితే 10,000 అయ్యేటట్లు ఉంది. While there are matters which lead to suspicion, what the Public Prosecutor says is there is no legal evidence to prove the guilt of the accused. That is the point, Sir.

ALLAGADDA CO-OPERATIVE BANK, KURNOOL DISTRICT

503—

*962 Q.—Sri R. Satyanarayana Raju (Narasapur) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that 11 applicants with false names applied for loans in Allagadda Co-operative Bank, Kurnool district for the purpose of purchase of oil engines and misappropriated a sum of Rs. 32,000 ;

(b) whether this has been brought to the notice of the Government ; and

(c) if so, the steps taken by the Government thereon ?

The Minister for Panchayati Raj deputised the Chief Minister and answered the questions (Sri T. Ramaswamy):—(a) It is presumed that the hon. Member is referring to the Primary Land Mortgage Bank, Allagadda, if so, the answer is in the affirmative.

(b) and (c) Sri Kalangi Sriramulu and three others submitted a representation to the Government stating that the lands belonging to them were mortgaged to the Land Mortgage Bank, Allagadda by some other persons and that these persons obtained loans from the bank. The Collector, Kurnool has ordered an enquiry into the affairs of the Land Mortgage Bank under Section 51 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964 and the results of the enquiry are awaited.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—ఈ ల్యాండు మార్టుగేజ్ బ్యాంకులో తప్పుడు పేర్లతో 32 వేలు కాజేయడం అనేటటువంటిది ఏ సంవత్సరము జరిగింది? బ్యాంకు ప్రసిడెంటు ఎవరు? ఆయనకు దీనిలో సంబంధము ఉన్నదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆయన పేరు ఎన్. సత్యనారాయణరెడ్డి. ఆయన ఎక్స్-ప్రసిడెంట్ ఆఫ్ దట్ బ్యాంక్.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—ఆయనకు ఎంతవరకు దీనిలో సంబంధము ఉన్నదో చెప్పుతారా?

శ్రీ టి రామస్వామి :—ఆయనకు ఎంతవరకు సంబంధము ఉన్నదో ఇంకా తేలలేదు. ఎంక్వయిరీ పూర్తి అయిన తరువాత తెలుస్తుంది. ఒక ప్రిలిమినరీ రిపోర్టు మాత్రం ఆయన పంపించారు ఎన్‌క్వయిరి ఆఫీసరు. ఇవన్నీ నిజమని, ఈ ఆఫీసర్ను పైన యాక్షన్ తీసుకోవలెనని ఆయన చెప్పారు. ఆ ప్రసిడెంటుకు కూడా దీనిలో సంబంధము ఉన్నదని చెప్పారు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—ఇది ఏ సంవత్సరములో జరిగిందో చెప్ప లేదండి.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది డిటెక్టు అయింది 1969 సెప్టెంబరులోనండి. అంతకుముందు 67, 68 ఆ ప్రాంతాలలో అది జరిగిఉండవచ్చు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—ఆ 11 దరఖాస్తులు తప్పుడు పేర్లతో ఇచ్చారని చెప్పారు. ఏ సంవత్సరములో బ్యాంకులో తీసుకొన్నారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆ డేట్ నా దగ్గరలేదండి.

శ్రీ కె. అంజనారెడ్డి (హిందూపూర్) :—ఈ లోన్సు రికార్డు చేసేటప్పుడు, ఆ గ్రామపంచాయితి లేకపోతే ఆ రివిన్యూ ఏరియాకు సంబంధించినటువంటి కరణము గాని రెడ్డిగాని రికార్డు చేస్తారా? ఆటువంటి ఫాల్సు రికార్డు చేసినందుకు వారిపైన ఏమీ చర్య తీసుకొన్నారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—తీసుకొన్నారండి. ఆ కరణము సర్టిఫై చేశారండి. ఆ కలెక్టరు ఆర్.డి.ఓ. నెల్లూరుకు పంపించి ఆయనమీద యాక్షన్ తీసుకోమన్నారు. ఆయన ఛార్జిషీట్ కూడా ఇచ్చారండి. ఇంకా ఆయనకు పనిష్‌మెంటు ఇవ్వలేదు. ఇచ్చిన తరువాత తెలియపరుస్తామండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—సస్పెండ్ చేయమని చెప్పారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆ ఉద్యోగులను సస్పెండ్ చేయమని సెంట్రల్ మార్టుగేజ్‌వారు 2-3-70వ తారీకున వారి మీటింగులో రెకమెండ్ చేశారండి. రిజిస్ట్రారు యాక్షన్ తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— మామూలుగా ఈ ఫాల్సు పర్సన్స్‌కందరికీ ఈవిధంగా డబ్బులు ఇవ్వడం జరుగుతుంది గనుక వాళ్ల ఫోటోలు ఎన్‌క్లోజ్‌చేసి అప్లికేషన్ పెట్టేటట్లు ఆలోచన చేస్తారా ? ఇందులో సెక్యూరిటీ ఇచ్చేటప్పుడు, ఇతరుల ప్రాపర్టీ తీసుకువచ్చి సెక్యూరిటీ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. దీన్ని గురించి ప్రభుత్వము ఏమైనా ఆలోచించి నిజమైన పర్సన్స్ సెక్యూరిటీ ఇచ్చేదానికి ఏమి స్టెప్స్ తీసుకొంటున్నారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇది నాకు తెలిసినంతవరకు ఫస్టు కేసు ఇటువంటిది రావడం. చాలా కష్టము ఇది. ల్యాండు మార్టుగేజ్ బ్యాంకులో జరిగినటువంటిది నా దృష్టికి వచ్చింది ఇదే ఫస్టు కేసు. నాకు కూడా కొంత అనుభవము ఉన్నది. సెంట్రల్ మార్టుగేజ్ బ్యాంకువారు కూడా అన్నారు, ఇది చాలా దారుణము, ఇది చాలా అప్రతిష్ట తీసుకువస్తున్నది. వెంటనే యాక్షన్ తీసుకోవలెనని రెండవ తారీకున జరిగిన మీటింగులో పాస్‌చేశారు. 5వ తారీకున రిజిస్ట్రారుగారికి పంపినాము. వారు తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకొంటారని మనవిచేసున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అప్లికేషన్సుకు ఫోటోను ఎన్‌క్లోజ్‌చేసే విషయము ప్రభుత్వము ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా so as to avert falsification or impersonation ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఒకదాంట్లో ఈ విధంగా జరిగిందని ప్రపంచమంతటా పెట్టాలంటె చాలా కష్టమైపోతుంది. ఎక్కడో ఒకచోట పొరపాటు జరిగితే దాని మీద యాక్షన్ తీసుకొంటాము- గాని ప్రతి దరఖాస్తుకు ఫోటో పెట్టాలంటె చాలా కష్టము, అనవసరము.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :—ఇది చాలా నావల్ ప్రొసీజర్ అని మీరు మొదట్లో మనవిచేశారు. అట్లాగె కనపడుతుంది. బ్యాంకుపైన 51 క్రింద ఏదో తీసుకొంటున్నాము, నోటీసు కలెక్టర్‌గారికి చెప్పామని అన్నారు. అసలు ఆ మహానుభావులు తప్పుడు పేర్లతో 32 వేల రూపాయలు తీసుకొనిపోతే వాళ్ళపైన ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వాళ్ళపైన కూడా యాక్షన్ తీసుకొంటున్నారండి. ఈ సెక్షన్ 51 క్రింద ఎన్‌క్వయిరి రిపోర్టు రాగానే, వారిమీద రిజిస్ట్రార్ యాక్షన్ తీసుకొంటారు.

CO-OPERATIVE FARMING SOCIETY AT DAMANELLORE

504—

*1375 Q.—Sri S. Vemayya (Sarvepalli):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state ;

(a) whether the Government are in receipt of a representation from Sri S. Vemayya, M.L.A. dated 19-11-1969 regarding the organisation of a Co-operative Farming Society at Damanellore in Sullurpet taluk, Nellore district (vide Government letter No. 4190/Co-op. III/67-7, dated 15-12-69) ; and

(b) if so, the action taken thereon ?

Sri T. Ramaswamy:—(a) No, Sir. But representations dated: 6-10-1967 and 12-1-1970 were received by the Government from Sri S. Vemayya, M.L.A.

(b) Replies were given to the hon. Member in this regard to his above two representations, in Government's letters No:4190/Co-operative ; III/67-7 Food and Agriculture, Dated 15-12-1969 and No 397/Co operative, III/70-1 Food and Agriculture, Dated 29-1-1970 respectively.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— ఇది చాలా సంవత్సరాలనాడు షేర్ క్యాపిటల్ కట్టారండి. వాళ్ల ఆఫీసుచుట్టు తిరగడం. అసలు ఆ చీఫ్ ప్రమోటర్‌కూడా చచ్చిపోయ్యాడు. మరొకరిని కూడా పెట్టుకొన్నారు. సొసైటీ రిజిస్టర్ చేయకుంటే పోనీయండి, కనీసం ఆ డబ్బైనా రీఫండ్ చేస్తారా ? ఎప్పటినుంచి పెండింగు ఉన్నదో సెలవివ్వండి.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నేను మనవిచేశానుకదండి. తమరు 67 సంవత్సరంలో వ్రాసిన ఉత్తరాన్నిబట్టి ఇది ఎన్‌క్వయిరి స్టార్టు అయిందండి. దానికి ఆలస్యం కావడానికి కారణము, ఇందులో ఎక్కువ భాగము చెరువులో నీరు ఎక్కువ అయినందున మునిగిపోతుందనిన్నీ మిగిలిన 147 ఎకరాలు మాత్రము వ్యవసాయయోగ్యమైన భూమి ఉన్నదనిన్నీ, అందులో 35 ఎకరాలుకాలువలక్రింద కావాలని, కొందరు శివాయి జమాదార్లు ఉన్నారు, వాళ్లను ఎన్‌క్వయిర్ చేస్తే మేము ఈ సొసైటీలో చేరము అన్నారండి. అందుచేత కలెక్టరు పి. డబ్ల్యు. డి. అసిస్టెంటు ఇంజనీరుకు రెఫర్ చేశారు. ఆయన రిపోర్టు ఇంకారాలేదు. కలెక్టర్‌కూడా డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారును ఆ పి.డబ్ల్యు.డి అసిస్టెంటు ఇంజనీరును కలుసుకొని త్వరగా రిపోర్టు తెప్పించమని అన్నారండి.

శ్రీ ఎన్, రాఘవరెడ్డి :—ఇవ్వటానికి ఎంక్వయిరి ఎందుకు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వారు కోరితే తప్పకుండా రిఫండ్ చేస్తాము.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట) :—ఈ విచారణ ఎప్పటికి పూర్తి చేయిస్తారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—కష్టాలు వున్నాయి. చెరువు పొడకలో మునక ఎంత వరకు వున్నదో సివాయిజమాదారులో చేరక పోవడం వల్ల ఎంత మిగులుతుందో అసలు సొసైటీ పెట్టటానికి వీలుంటుందో లేదో విచారణ చేయాలి.

ABKARI TREES

505—

* 378 (2231) Q. Sri N. Raghava Reddy:— Will the hon. Chief Minister be pleased to state ;

(a) the districtwise number of trees reserved by the ryots under sec. 25 of Abkari Act in Telangana region during 1968-69, together with the number of ryots;

(b) the loss to the Government due to reservation of the trees;

(c) whether the Government have noticed that this system of reservation is helping only to take vengeance against the toddy tappers; and

(d) if so, whether steps will be taken to abolish this system of reservation?

The Minister for Finance deputised the Chief Minister and answered the question (Sri K. Vijayabhaskara Reddy):—(a) A statement is placed on the Table of the House. The total number of Abkari trees reserved was 17,197 and number of ryots 694. Detailed district wise information is placed on the table of the House.

(b) No loss to Government.

(c) and (d) Do not arise.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

(VIDE ANSWER TO L. A. Q. No. 2231 CLAUSE (a) [*505]

Statement showing the district wise number of trees reserved by the ryots U/S 24 of the A. P. Excise Act, 1963 in Telangana Region during 1968-69.

Name of the District	No of trees reserved for 1968-69		No. of ryots who reserved trees
	Sendhi	Toddy	
(1)	(2)	(3)	(4)
1. Mahbubnagar	30	188	2
2. Adilabad	240	30	2
3. Karimnagar	1285	4176	325
4. Khammam	264	1093	54
5. Medak	Nil	Nil	Nil
6. Nalgonda	1872	4656	160
7. Hyderabad (South)	Nil	Nil	Nil
8. Hyderabad (North)	400	Nil	1
9. Nizamabad	Nil	Nil	Nil
10. Warangal	500	2463	150
	4591	12606	694

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—నో లాస్ టు ది గవర్నమెంటు అన్నారు. చెట్లు పోవడం వల్ల గవర్నమెంటుకు ఆదాయం పోతుంది కదా. అబ్కారి కంట్రాక్టు తమకు రాకపోతే రిజర్వేషన్ చేయించుకొని ఏడిపించడం జరుగుతున్నది కనుక ఆ పద్ధతి రద్దు చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— ప్రభుత్వం ఇది ఎగ్జామిన్ చేసింది. ఇప్పుడుండే పద్ధతి మార్చే అవసరం లేదని తీర్మానం ఇచ్చారు. లాస్ లేదని నేను చెప్పింది కంట్రాక్టర్స్ షాప్స్ తీసుకొనేటప్పుడు ఇన్ని చెట్లు ఇస్తుందని ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటుకు ఎస్యూరెన్స్ ఇవ్వడం వల్ల. వారు చెప్పిన ఇబ్బంది అక్కడక్కడ వుంటే దాని గురించి ఆలోచించి పట్టేదారు వారి పొలంలో వుండేవారికి రైట్ ఇవ్వకపోతే చెట్లు కొట్టేసే అవకాశాలు వున్నాయనే దృష్టితో ఆలోచించి అట్లానే వుంచారు.

LAND REVENUE ARREARS IN ASWARAOPALLI

506—

*819 (1917) Q.—Sarvasri Santosh Chakravarthy and R. Narasimha Ramaiah (Hasanparthi):— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether there is any amount of land revenue arrears outstanding against Aswaraopalli (v) of Jangaon taluk, Warangal district since 1965 to 1968 ; if so, the year-wise amounts outstanding ;

(b) whether khata verification has been done from 1963 to 1968 and what is the actual amount collectable from ryots ;

(c) is there any misappropriation of land revenue amount during the said period i. e., 1963-68 by the village officers, if so, the action taken ; and

(d) the reasons for not clearing the arrears inspite of launching special drive from time to time ?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy) :—(a) Yes, Sir. The yearwise breakup is as follows :

Year	Amount
1965	Nil
1966	315.75
1967	8548.81
1968	6135.03
Total	14,999.59

(b) Yes, Sir. An amount of Rs. 14,999.59 paise is collectable from the ryots.

(c) No, Sir.

(d) The entire arrears could not be collected in view of th stay due to striking down of the Andhra Pradesh Land Revenu (Addl. Assessment) and Cess Revision Act, 1962 by the Suprem court

FAMINE ROAD FROM BALACHERUVU TO DEVADA

507—

* 130 (2416) Q.—Sri P. Sanyasi Rao (Visakhapatnam-2) :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the extent upto which the work relating to the construction of the road from Balacheruvu to Devada in Pendurthi Samithi in Visakhapatnam taluk, which was sanctioned under famine grants, has been completed now ;

(b) whether the road work has been discontinued due to stoppage of famine grants from July, 1969, and if so, the amount of expenditure incurred so far ;

(c) whether the Government are aware that due to the discontinuance of the said road work, there is danger for the entire work so far completed becoming useless ; and

(d) whether the Government will take steps to sanction grants to continue the said work ?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) to (d) of the Question : Work relating to collection of materials for the road upto 5 miles and 6 furlongs was completed by July, 1969 when the work had to be stopped for want of funds. The work has been taken up again under the cyclone relief programme and is now under execution.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—మొదలు పెట్టిన రోడ్సకు ఫండ్స్ పూర్తిగా ఇచ్చారా ఇస్తే ఎంత కాలంలో పూర్తి అవుతుంది ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మొదట 46 వేల 472 రూపాయలు ఫామిన్ క్రింద ఖర్చు పెట్టారు. ఈ సైక్లోన్‌లో 55 వేల రూపాయలు పని పూర్తిచేయమన్నారు. ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందో నేను చెప్పలేను.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (కనిగిరి) :—కరువు పనుల క్రింద చాలా పనులు చేపట్టటం జరిగింది. మైనర్ ఇరిగేషన్ టాంక్స్, రోడ్లు అసంపూర్ణంగా వున్నాయి. వాటికి స్పెషల్ గ్రాంటు ఇచ్చి పూర్తి చేయిస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—స్పెషల్ గ్రాంటు అనే ప్రశ్న లేదు. సంవత్సరంలో మామూలుగా మన: ఖర్చు పెట్టే డబ్బు వుంది. ఏ పనులు మధ్యలో నిలచిపోయాయో వాటిని నార్మల్ గ్రాంట్స్ క్రింద పూర్తి చేయమని చెప్పడం జరిగింది.

ERRORS IN THE PAHANI EXTRACTS OF KALWAKURTHY

508—

* 288 (1869) Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the then Tahsildar Kalwakurthy of Mahbubnagar District has reported that according to the Pahani extracts of the years 1965 and 1966, the pattadar names vary for the survey Nos. 234/1, 234/2, 234/3 and such change is not supported by relevant orders in the Faisalpatti and for such action the patwari is responsible (vide D. O. Lr. No. A1-3602/67, dated 19-8-1967 addressed to the District Collector ; and

(b) if so, what was the action so far taken ?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) The wrong entries made in the pahani patriks for the years 1964-65 to 1967-68 have been rectified and correct entries as existing in the pahani of 1963-64 carried out under the attestation of the Deputy Tahsildar, Kalwakurthy.

A recorded warning was issued to the patwari for effecting wrong entries in the pahanies.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—రికార్డెడ్ వార్నింగ్ ఏమిటండి ? ఒకరి పొలం తన చుట్టానికి వ్రాసుకొన్నాడు. పాహణీలో మార్చాడు. తహసిల్దారు కలెక్టరుకు వ్రాశారు. దానిని నేను చెయ్యను అని చెప్పాడు. తప్పించాడు. అసలు ఆ మార్పులు ఎప్పుడు చేశాడో చెప్పగలరా ? ప్రభుత్వం అతనిపై చర్య తీసుకోక పోవడానికి ప్రభుత్వానికి అతను ఆప్తుడా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మాకు ఎవరూ ఆప్తులు లేరండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎందుకు ప్రాసిక్యూట్ చేసి కేసు పెట్టలేదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మాకు వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ సభ్యులకు నివేదించాను. ఎంతవరకు యాక్షన్ తీసుకోవాలో ఉద్యోగులు నిర్ణయించి యాక్షన్ తీసుకొన్నారు. వార్నింగ్ ఇవ్వడం జరిగింది. అసలు పట్వారీలు చేయడం లేదు. వారిక్రింద గుమాస్తాలు వున్నారు. మా గుమాస్తాలు తప్పు చేశారని వారు చెబుతున్నారు. పరిశీలన చేసి తగిన చర్య తీసుకోమని చెబుతాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆఫీసర్ తప్పు చేస్తే ఆఫీసరు మీద చర్య తీసుకోవాలి. తహసిల్దారు మీద ఎందుకు చర్య తీసుకోకూడదు ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పట్వారికి వార్నింగ్ ఇచ్చారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఒకరి పేర వున్న పొలం ఇంకొకరి పేర వ్రాస్తే వార్నింగ్ ఇవ్వటమా ? He must be prosecuted.

Sri P. Thimma Reddy :—We will instruct the Collector to go into the details and take as severe action as possible:

INVESTMENTS BY MUNICIPALITIES

509—

* 1312 Q.—Sri T. C. Rajan (Palamaner):—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Government has insisted upon all Municipalities to invest huge amounts at a lesser rate of interest towards National Savings. Defence Loans and Development Loans etc.,

(b) whether it is also a fact that the Municipalities are obtaining loans through various sources at higher rates of interest ; and

(c) if so, what steps do Government propose to take to remove this disparity ?

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchurama Naidu) ;—(a) No, Sir.

(b) The Municipal Councils were permitted to take loans from Life Insurance Corporation and Scheduled (Commercial) Banks, as per the terms and conditions agreed to by the Bank, Municipailty and Government for undertaking remunerative schemes.

(c) Does not arise.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—నా ప్రశ్నలో Whether it is a fact that Govenment has insisted upon all Municipalities to invest huge amounts at a lesser rate of interest towards National Savings, Defence Loans and Development Loans? అని వుంది.

శ్రీ ఎన్, చెంచురామనాయుడు :—అది లేదని చెప్పాను.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—చాలా మునిసిపాలిటి దగ్గర వున్న డబ్బు అంతా లోన్స్ క్రింద ఇన్వెస్టు చేసి తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. వారు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయాలనుకొంటున్నప్పుడు ఎక్కువ వడ్డీలకు ఇతర సంస్థల నుండి అప్పులు చేస్తున్నారు అందువల్ల చాలా పనులు స్థభించిపోతున్నాయి కనుక ఆ పద్ధతి ఎందుకు మార్చరు ?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—62 కు పూర్వం నేషనల్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికెట్స్‌కు ఇవ్వడం జరిగింది. 62 నుండి ఇప్పటివరకూ జరగడం లేదు. గవర్నమెంట్ ఇన్వెస్టు చేయడంలేదు.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ–ఈస్టు) :—షెడ్యూల్డ్ బ్యాంక్స్ నుండి లోన్స్ తీసుకోటానికి పర్మిషన్ ఇచ్చామన్నారు. దానికి గవర్నమెంటు గ్యారెంటి ఇవ్వాలి. అలా గ్యారెంటీ ఇచ్చినందుకు ఆఫ్ పర్సెంట్, వన్ పర్సెంట్ కమీషన్ అడుగుతున్నారు. అసలే ఆర్థిక పరిస్థితి ఇబ్బందిగా వున్న మునిసిపాలిటీలకు ఈ భారాన్ని వేయకుండా వుండటానికి దానిని తొలగిస్తారా, తొలగించకపోతే కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—అది నిజమే. గవర్నమెంటు ఆ ప్రకారం చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. కమిషన్ తీసుకొనే దానికి నిర్ణయించినాము.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ–ఈస్టు) :—గ్యారంటీ యిచ్చినందుకు కమిషన్.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—గ్యారంటి కమిషన్.

శ్రీ టి. వి ఎస్. చలపతిరావు :—అది ఎప్పుడో బ్రిటిష్‌వారు పెడితే ప్రోగ్రెసివ్ గవర్నమెంటు అది వేయివ్ చేయాలిగాని మునిసిపల్‌బాడిని కమిషన్ అడగడం ఏమిటి?

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—కొంత యిన్‌వెస్టు చేస్తున్నారు. మునిసిపాలిటి ఫండ్స్ అని చెపుతున్నారు. కొంత బారో చేస్తున్నారు. ఇన్‌వెస్టు చేసే దానికి రేట్ ఆఫ్ యింటరెస్టుఎంత? బారో చేస్తున్న దానికి మీరు యిస్తున్న రేట్ ఆఫ్ యింటరెస్టు ఎంత?

శ్రీ ఎస్. చెంచురామనాయుడు :—ఇన్‌వెస్టు చేసేదానికి పర్మిషన్ లేదు. మునిసిపాలిటీస్‌కు ఉన్న రెవెన్యూస్ అంతా సబ్ ట్రెజరిలో గవర్నమెంటు అకౌంట్‌లో పెట్టాల్సిందే. దానికి వడ్డీ కూడ లేదు. మునిసిపాలిటీస్ అప్పు కావాలంటే హైయ్యర్ ఇంటరెస్టుతో బ్యాంక్స్ నుంచి గాని లైఫ్ యిన్సూరెన్స్ నుంచి గాని తీసుకుంటున్నారు.

Sri Y. Venata Rao :—What is the rate of interest from which you are borrowing?

శ్రీ ఎస్. చెంచురామనాయుడు :— లైఫ్ యిన్సూరెన్స్ వాళ్లు యిచ్చే యింటరెస్టు లేటెస్టు 9 పర్సెంట్ యున్నది. బ్యాంక్స్ యింటరెస్టు వాళ్ల టరమ్స్, అగ్రిమెంట్ బట్టి ఉంటుంది.

TUBECTOMY OPERATIONS AT GANNAVARAM CENTRE

510--

*648 (1048) Q.—Sri S Venkayya :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that 105 women who have undergone tubectomy operation at Gannavaram Centre had not even single child at the time of operation;

(b) if answer to clause (a) is in affirmative, the circumstances under which the women were forced to undertake the operation;

(c) whether it is also a fact that tubectomy operations have been carried on the women of the age-group of 15 to 19 years at Gannavaram (13) and Guntur (32); and

(d) if answer to clause (c) is in affirmative, the exact number of women of the age of 15 years, who have been operated at Gannavaram and Guntur ?

The Minister for Health and Medical (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari) :—(a) Except one woman, others were having one child or more children.

(b) As she had too many abortions resulting in deterioration of her health and with a view to prevent further abortions she underwent tubectomy operation purely on health grounds as per the advice of the Gynaecologist.

(c) Yes, Sir.

(d) None of the women having the age of 15 years was operated either at Gannavaram or at Guntur.

Sri T. V. S. Chalapathi Rao :—May I request the hon. Minister to elaborate answer to (a) Sir ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :-One women without children was operated as she had as many as 12 abortions resulting in deterioration of her health condition and on the advice of the Gynaecologist.

Sri G. Sivaiah:- What was the age of that lady who had 12 abortions ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :— I do not have the information.

Sri T. V. S. Chalapathi Rao :—Please clarify the answer to (c) that is whether it is also a fact that tubectomy operations have been carried on the women of the age-group of 15 to 19 years at Gannavaram and Guntur ? Are they married or unmarried ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— None of the women were having the age of 15 years at the time of operation either at Gannavaram or Guntur, Sir.

Sri D. Venkatesam (Kuppam) :—In case of males after having the Vasectomy operations, on request, re-canalisation operations were being made. In case of ladies whether there is also any such operation for production of children after having tubectomy operations ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—I will try to find out, Sir.

Sri A. Madhava Rao :— Much pilferage is going on in these Camps of Vasectomy and tubectomy. Much amounts are being misappropriated showing wrong records. Whether the Government is going to have any surprise inspections in regard to these things at certain levels, Sir ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :— Nothing of that kind was brought to my notice, Sir. Any way, I will try to find out.

Sri R. Mahananda :—Is it a fact that the D. M. & H. S. fixes quotas in each district and insists upon the completion of quota.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :— The quotas are being fixed by the Central Government and it goes to Districts and Taluks in the State.

Sri V. C. Kesava Rao (Santanuthalapadu) :—May I know what is the amount that was spent in these two camps of Gannavaram and Guntur.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Separate question, Sir.

Sri T. V. S. Chalapathi Rao :— Is it a fact that at the Gannavaram camp, some patients died after performing the tubectomy operation because there was some tumor which was not detected at the time of operation ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—I have no information, Sir.

Sri S. Vemayya :— This question which is an outcome of previous question. There was evidence previously that girls between 15 to 19 years were being operated. Will the hon.ble Minister go into the matter again and place the material before the House.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—As per Hindu customs, almos in case of all ladies particularly in rural areas and in economically backward areas, marriages will be performed at the age of 14 or 15 years

and at the age of 19 years they will have 2 or three issues In all the 13 operations performed at Gannavaram and 33 in Guntur, none of the women were of the age of 15 years at the time of the operation.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Whether those people who were operated have got atleast one child, Sir ?

Mr Speaker :—The question is in the case of those women who were operated between the ages of 1: to 19 years, did any of them have any children ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—They were having more than one issue.

Sri P. Kotaiah :—Were they having three children per head ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :- As already submitted they had more than one, Sir.

DEPARTMENT OF UROLOGY IN GENERAL HOSPITALS

511—

*52 (2017) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju:— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether there are proposals before the Government to create the department of urology in the general hospitals ;

(b) if so, when is it likely to be created ;

(c) whether there are qualified urologists in our State ; and

(d) if so, the number of such specialists available in our state?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari ;—(a) Yes, Sir.

(b) As and when funds are available during the IV Plan.

(c) Yes, Sir.

(d) Two.

RELEASE OF FUNDS BY INDIAN MEDICINE DEPARTMENT TO VELIGANDLA Panchayath Samithi

512—

*895 (1729-V) Q.—Sri P. Venkata Reddy :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Indian Medicine Department has not released funds to the panchayat samithi, Veligandla in Nellore district towards the salaries for the staff working in nine rural ayurvedic dispensaries (subsidised) from 1-4-69 till today ; and

(b) if so, whether the Government will take immediate action for the release of funds to that Samithi without further delay ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :—(a) Yes, Sir. The Indian Medicine Department has not released funds to the Panchayat Samithi Veligandla for payment of subsidy to Ayurvedic Dispensaries from 1-4-1969.

(b) Funds are being released by Indian Medicine Department to the Panchayat Samithi concerned along with other Panchayat Samithies for payment of subsidy to Rural Medical Practitioners working in subsidised Rural Dispensaries.

Sri P. Venkata Reddy :—For the last one year due to non-release of funds, they are suffering. What is the reason for not releasing the funds in time, Sir ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Generally, the B. D. Os. have got to obtain permission from the Director, Indian Medicine and Homeopathy for that, Sir

Sri P Venkat Reddy :—Everytime the Honourable Minister says the same reason. That is not real because Indian Medicine Department is not taking much care about releasing the funds by the end of February also. Honourable Minister says that the funds were released on 18th February. But so far Samithies did not receive any funds. So, will the Minister enquire into it and see that the funds are released?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Certainly I will look into it.

NON-MEDICAL ASSISTANTS (LEPROSY)

513—

* 848 (1726-F) Q. Sarvasri B. Niranjana Rao (Malleswaram) and M. Venkatanarayana (Eluru) :—Will the hon· Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) how many non-medical assistants (Leprosy) were trained in the State from 1-12-1967 to 10-6-1968;

(b) whether all of them were employed ; and

(c) if not, what are the reasons for not employing them inspite of the fact that considerable amount was spent by the State for their training ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari : —(a) 62

(b) 37 were employed.

(c) More posts could not be created due to financial stringency. However steps are being taken to absorb all the candidates in the new Centrally sponsored schemes.

Sri R. Mahananda (Darsi) :—When there are so many trained people, they have not been absorbed. What is the necessity for the Government to again call for the applications for the training now?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—There are many Central sponsored schemes coming up. We are sure to absorb all those who are trained now.

سری سالے وینکٹ نارائنا - آج تک کتنے نان میڈیکل اسسٹنٹس نرادیوک میں
ہیں اور انکو سیوا میں لینے کیلئے کیا کررہے ہیں -

سری محمد ابراهیم علی انصاری - میں نے عرض کیا کہ (۶۲) ٹرینڈ ہوئے تھے
جن میں سے (۳۷) اسپلائی ہوگئے - باقی کے باقی ہیں -

Sri A. Madhava Rao:—There is a leprosy Hospital in Nellore and it is not running properly and effectively. If you provide properly there will be no difficulty for providing jobs. It is a big Hospital without patients. Will the Govt. take note of it and see that it is run effectively, so that this unemployment problem will not be there.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—I will take the information.

شری رنگیا چٹی - نان میڈیکل اسسٹنٹس جنکو جواب نہیں دیا گیا ان کا کیا
ہوگا - ان کو انٹرویو میں کیوں بلائے سلکشن کیوں کیا گیا معلوم کیاجائیگا -

شری محمد ابرهیم علی انصاری - میں نے کہا کہ (۶۲) کے منجمله (۳۷) کو
نوکری ملی باقی کو بھی ملجائیگی -

Sri S. Vemayya :—May I know what is the nature of training they are given and whether there is any proposal in future to give training with the assistance of the Central Government. What is the Central Government's assistance you are contemplating for the current year ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—27 candidates are undergoing training at Caravan centres and advertisement was given for the training of 30 candidates at Akrampalli Leprosy Center in view of the large scheme. Further, voluntary Missionary organisations are also employing some of the trained candidates.

شریمتی جے - ایشوری بائی - گورنمنٹ پیسه خرچ کرکے انکو ٹریننگ دیتی ہے
اور ٹریننگ لینے کے بعد انکو نوکری کیوں نہیں دیجاتی -

شری محمد ابراهیم علی انصاری - (۳۷) کو تو نوکری مل گئی ہے باقی کو
عنقریب میں نوکری دینے والے ہیں -

LADY POLICE

514—

*105 (2245) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) the number of lady Police working in our State now;

(b) whether they have been supplied dresses like the general male police ; and

(c) if not, what is the dress prescribed to them ?

The Minister for Home (Sri J. Vengala Rao) :— (a) One Sub-Inspector, 6 Head Constables and 32 Police Constables.

(b) Yes, Sir, but with slight variations.

(c) Does not arise.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఇక్కడ కొద్దిమందిని అప్పాయింట్ చేశారు; డిస్ట్రిక్టులలో కూడా ఆడపోలీస్‌ను ఎప్పాయింట్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా? రెండవది—అండర్ ట్రయల్ ఖైదీలు హాస్పిటల్‌లో చేర్చబడినప్పుడువారికి నర్సింగ్‌కు వెయిటర్స్‌గా వీరిని ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ప్రస్తుతమున్నవారు వీరు. ఇంకా ఎంతమందిని, ఎక్కడెక్కడ ఏర్పాటుచేయాలనేది తరువాత నిర్ణయం అవుతుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇప్పుడు లేడీ పోలీస్ కూడా పనిచేస్తున్నారని చెప్పారు. మేల్ పోలీసుకు వెంగళరావుగారు మంత్రిగా వుండి, లేడీ పోలీస్‌ను ఒక లేడీ మినిస్టర్‌కు అప్పజెబుతారా?

(No Answer)

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్ (ఎల్లారెడ్డి) :—ఇప్పుడు యీ లేడీ కాన్‌స్టబుల్స్, లేడీ సబ్-ఇనస్పెక్టర్స్ ఎంతమంది వెయిటింగ్ లిస్టులో వున్నారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇప్పుడు వున్నవారి విషయం చెప్పాను—ఒక సబ్-ఇనస్పెక్టర్, ఆరుగురు హెడ్-కాన్‌స్టబుల్స్, 32 మంది పోలీస్ కాన్‌స్టబుల్స్; వీరు పనిచేస్తున్నారు.

Sri A. Madhava Rao :—Are there lady police to deal with females only?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—ప్రస్తుతం ఫిమేల్స్ కొరకు పెట్టాము; తరువాత ఆ విషయం ఆలోచిస్తాం.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—What are the functions of the lady police?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఫంక్షన్స్‌కు సంబంధించినంతవరకు-ఆడవాళ్ళు సత్యాగ్రహం చేస్తే, ఆడవాళ్లు నేరం చేస్తే వారిని ఆడపోలీస్ అరెస్టు చేస్తారు.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—సత్యాగ్రహాలు లేనిచోట? రాష్ట్రంలో సత్యాగ్రహాలు యిప్పుడు లేవుగదా, ఇక్కడ యింతకుముందువున్నా యిప్పుడు తగ్గిపోయాయి; లేడీ పోలీస్‌ను రిక్రూట్ చేయడంలో, వారికి ఫంక్షన్స్ లేకుండా రిక్రూట్ చేయరుగదా;

Mr. Speaker :—Even in the matter of detection.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—డిటెక్షన్‌కు, లేడీస్ క్రైమ్ చేసినప్పుడు వారిని అరెస్టు చేయడానికి, హౌస్ సెర్చి చేస్తున్నప్పుడు లేడీస్ వుంటే అక్కడ సెర్చి చేయడానికి వీరు వుపయోగపడతారు.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—Are they permited to marry?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—తెలియదు; కనుక్కొని చెబుతాను.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :— చలపతిరావుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు స్పష్టంగా జవాబు రావడంలేదు. వారి డ్యూటీస్ ఏమిటి? రెండవది—లేడీస్‌ను సి. ఐ. డి. బ్రాంచిలో, ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో ఉపయోగిస్తే ఉపయోగకరంగా వున్నదా? ఇంతకు పూర్వం వినియోగించారా? లేకపోతే వినియోగించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ముగ్గురు హెడ్ కానిస్టేబుల్స్, పదహారుమంది కానిస్టేబుల్సు సి.ఐ డి. డిపార్టుమెంటులో వున్నారు; మిగతా ముగ్గురు హెడ్‌కానిస్టేబుల్సు పదహారు కానిస్టేబుల్సు సిటీలో వున్నారు.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్య (సింగనమాల) :— ఇప్పుడు, రాష్ట్రం మొత్తంమీద అక్కడక్కడ యీ సత్యాగ్రహాలు అవీ, యివీ జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ప్రతి పోలీస్‌స్టేషన్‌లోను ఒకరిద్దరు లేడీ కానిస్టేబుల్సును ఏర్పాటు చేయడానికి, ట్రైనింగ్ యిచ్చి ఎప్పాయింట్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇంతవరకు అది ఆలోచనలో లేదు. సిటీలోనే, క్రైమ్‌బ్రాంచ్, సి. ఐ. డి లోనే యింకా కొంచెం ఎక్కువ చేయాలని ఆలోచన వున్నది.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి):—లేడీపోలీస్ డ్రెస్ విషయంలో, యితర రాష్ట్రాలలో మార్పు వున్నది. చీరెలతో పరుగెత్తాలంటే చాలా కష్టం, డిస్ ఎడ్వాంటేజ్. ఎన్. సి, సి. లో వలె లాగూలు...వారి డ్రెస్‌లో మార్పు తీసుకు రావడానికి ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఆలోచిస్తున్నాం.ప్రస్తుతము సి.ఐ.డి. డిపార్టుమెంటులో ఎక్కువమంది పనిచేస్తున్నారు. వారు ప్లెయిన్ క్లాత్‌లోనే పనిచేస్తారు. డ్రెస్ విషయం ఆలోచనలో వున్నది.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :—క్రైమ్ డిటెక్షన్ విషయంలో మేల్ పోలీస్‌తో కంపేరిటివ్‌గా చూస్తే వీరు ఎట్లా పనిచేస్తున్నారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇప్పటివరకు శాటిస్‌ఫాక్టరీగానే పనిచేస్తున్నారు.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేడు):—మేల్ పోలీస్ ఎంప్లాయీస్‌కు, లేడీ పోలీస్ ఎంప్లాయీస్‌కు రిక్రూట్‌మెంటులో లేడీస్‌కు ఎడ్యుకేషనల్ క్వాలిఫికేషన్స్ విషయంలో రెస్ట్రిక్షన్, రిలాక్సేషన్ ఏమైనా వున్నదా?

Sri J. Vengala Rao :—Same Rules.

MISAPPROPRIATION OF FUNDS BY THE SILK AND WOOL WEAVERS CO-OPERATIVE SOCIETIES

515—

*220 (547) Q.—Sri R. Satyanarayana Raju :—Will the Hon. Minister for Handlooms and Co-operative Factories be pleased to state :

(a) the number of Silk and Wool Weavers Co-operative Societies which have misappropriated funds out of the loans of nearly Rs. 21·28 lakhs and grants of nearly Rs. 4.10 lakhs sanctioned by the Government upto 31-3-1969 together with the amounts misappropriated by said Societies; and

(b) whether a copy of the institutionwise particulars of net capital invested in those industries upto 31-3-1969 and the action taken against the persons and institutions responsible for the misappropriation will be placed on the Table of the House ?

The Minister for Handlooms and Co-operative Factories (Sri A. Bhagavantha Rao):—(a) and (b): A statement showing the particulars as on 31-3-1969 is laid on the Table of the House.

(Statement)

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE W. R. T. L. A. Q. No. 547 (STARRED)—[*515]

Particulars of Loans Sanctioned and the Amounts Misappropriated by Weavers Co-operative Societies.

S. No.	Name of the circle	Name of the Society	Loans sanctioned upto 31-3-1969 Share Capital Rs.	Loans sanctioned upto 31-3-1969 Working Capital Rs.	Loans sanctioned upto 31-3-1969 Other purposes (sheds) Rs	Grant sanctioned up to 31-3-69 Rs.	Loans repaid upto 31-3-1969 Share Capital Rs.	Loans repaid upto 31-3-1969 Working Capital Rs.	Loans repaid upto 31-3-1969 Other purposes (sheds) Rs.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
WOOL WEAVERS CO-OPERATIVE SOCIETIES :									
1.	Asst. Director of Handlooms and Textiles, Hyderabad.	1. Siddipet.	1220.00	22000	6000	—	—	—	
		2. Ramadulla.	750.00	22000	—	—	750·00	4200.00	—
		3. Pentlavalli.	1162.50	8600	—	—	147.69	329.32	—
		4. Kosigi.	—	13000	—	—	—	2417.64	—
2.	Deputy Registrar of Co-operative Societies, Nizamabad.	5. Kamareddy.	4575.00	17400	..	—	2252.00	—	—
3.	Deputy Registrar of Co-operative Societies, Anantapur.	6. Govindawada.	2250.00	12000	—	—	2250.00	—	—
		Total.	9957.50	95000	600.	—	5399.69	6946.95	—

Loans outstanding as on 31-3-1969			Loans overdues as on 31-3-1969			Amount misappropriated
Share Capital	Working Capital	Other Purposes (Sheds)	Share Capital	Working Capital	Other Purposes (Sheds)	
Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1220.00	22000.00	6000	1220.00	22000.00	6000	6000.00
—	17800.00	—	—	17800.00	—	8482·09
1014.81	8270.68	—	1014.81	5373.04	—	2945.48
—	10582.36	—	—	4384.26	—	10905.04
2323.00	17400.00	—	2323.00	7798.00	—	18380·62
—	12000.00	—	—	6595.00	—	14289.12
4557.81	88053.04	6000	4557.81	63950.00	6000	55002.26

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
SILK WEAVERS CO-OPERATIVE SOCIETIES :									
1.	Asst. Director of Handlooms and Textiles, Hyderabad.	1. Damargidda.	5775.00	38500	—	—	1000.00	—	—
		2. Amangal.	3900.00	16500	—	—	1950.00	—	—
		3. Kodangal.	6087.50	24000	—	—	4977.92	5400.00	—
		4. Kosigi.	3000.00	19000	—	—	—	—	—
2.	Asst. Director of Handlooms and Textiles, Rajahmundry.	5. Lakshmi Ganapati Peddapuram.	2950.00	27000	—	—	2250.00	20838.00	—
		6. Samalkot.	3600.00	25000	—	—	—	6777.00	—
		Total.	25312.50	150000	—	—	10177.92	33015.00	—

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
4775.00	38500.00	—	4775.00	38500.00	—	45565.91
1950.00	16500.00	—	1950.00	16500.00	—	20075.00
1109 58	18600.00	—	1109.58	15817.29	—	24359 58
3000·00	19000.00	—	8000.00	19000·00	—	24069.81
700.00	6162.00	—	700·00	14847.00	—	6021.54
3600.00	18223.00	—	3600.00	18223.00	—	7599.32
15134.58	116905.00	—	15134.58	122887.29	—	127691.16

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—ఈ టేబుల్‌పైన పెట్టిన కాగితంలో, పన్నెండు సొసైటీస్‌లో దాదాపుగా రెండున్నర లక్షల రూపాయల వరకు లోన్స్ యిస్తే అందులో దాదాపు రెండు లక్షలవరకు దుర్వినియోగం అయినట్లుగా కనబడుతున్నది దానికి బాధ్యులు ఎవరు ? వారిపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ? అలాగే, యీ రెండు లక్షలు ఏ సంవత్సరంలో జరిగింది ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :—ఆరు వూల్ వీవర్స్ సొసైటీస్ సంబంధించి 55 వేల చిల్లర మిసప్రాప్రియేషన్ జరిగింది; తరువాత, ఆరు సిల్క్ వీవర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి సంబంధించి లక్ష 27 వేలు మిసప్రాప్రియేషన్ జరిగింది. ఇవి వేరియస్ స్టేజెస్‌లో వున్నాయి; చాలా పెద్ద లిస్టు. సిద్దిపేట వూల్ వీవర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ—64 లో డిటెక్ట్ చేయబడింది....Award was obtained and execution petition was also filed and it is reported that there are no properties to satisfy the debt.

(2) Ramadulla Wool Weavers Co operative Society was detected in 1964. Execution petition was filed and obtained the award for the recovery of the misappropriated amount. The case was also investigated by the Police and was closed as undetected.

(3) Pentlavalli Wool Weavers Cooperative Society was detected in 1963. The ex-secretary, P. Raghavulu was convicted by the Munsif Magistrate, Kolhapur and on appeal in the Sessions Court he was acquitted.

(4) Kosigi Wool Weavers Cooperative Society: Action was taken but there are no chances for the revival of the society.

(5) Kamareddy Wool Weavers Society was detected in 1964. Under Section 51 of the Act action was pursued.

(6) Govindawada Wool Weavers Co-operative Society was detected in 1966. Action is being pursued for the recovery of the amount. Balance is very little.

Mr. Speaker :—If he reads it will take another half an hour

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—ఇందులో ఏదైనా సూపర్‌సీడ్ చేశారా ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :—ఈ ప్రొసీడింగ్స్ అన్ని వేరియస్ స్టేజస్‌లో ఉన్నాయి. కాని సూపర్‌సీడ్ చేసినట్లు సమాచారం లేదు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—దాదాపు రెండు లక్షల రూపాయల సొమ్ము పోయింది. ఎందుచేత సూపర్‌సీడ్ చేయలేదు?

Sri A. Bhagavantha Rao :—Action is pursued for the liquidation of the societies అనే స్టేజిలో వున్నాయి అన్నికూడా దగ్గర దగ్గర.

ANDHRA CO-OPERATIVE SPINNING MILLS, GUNTAKAL

516—

* 350(2105)Q.—Sri N. Raghava Reddy :—Will the hon. Mini for Handlooms and Cooperati e Factorie be pleased to state : Star

(a) whether it has been brought to the notice of the Government that a demand was made by Sri T. Ramakrishna, Chairman of the Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal, in the General body meeting held at Tirupathi on the 1st of September, 1969 to appoint an enquiry Committee to find out the reasons for running of the said mill on loss ;

(b) if so, whether the Committee has been appointed ; and

(c) if so, the findings of that Committee?

Sri A. Bhagavantha Rao :—(a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

LAND FOR HARIJANS OF TEKURU VILLAGE

517—

*1240 Q.—Sri S. Vemayya :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the land acquired for the benefit of Harijans at Tekuru village, Badvel taluk, Cuddapah district 5 years back has been encroached upon by the landlords ; and

(b) if so, the action taken against the encroachers ?

The Minister for Social welfare (Sri D. Perumallu) :—

(a) Yes, Sir.

(b) The encroachers were evicted.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—ఎవిక్టు చేసినతరువాత హరిజనులకు పట్టాలు యివ్వబడినాయా ? ఇవ్వకపోతే ఆలస్యానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ డి. పెరుమాళ్ళు :—పట్టాలుకూడా యివ్వడం జరిగింది.

PANCHAYAT SAMITHIES HAVING CINEMA PROJECTORS

518—

* 134(2437) Q.—Sri R. Buchi Rama Seshaiah Sresty (Jaggayyapet) Will the hon. Minister for Information and Public Relations be pleased to state :

(a) the number of Panchayat Samithies having cinema projectors at present in Andhra Pradesh together with the number of the said projectors ;

(b) under whose custody those cinema projectors are ;

(c) whether the operators of those projectors are under the control of Panchayati Raj Department or under the information Department ;

(d) whether there is any proposal to bring them under the Information Department ; and

(e) whether there is a proposal to provide at least one such projector in each taluk in the blocks situated in the taluk headquarters, and to conduct film shows in all the blocks according to a fixed programme ?

The Minister for Information and Public Relations (Sri A. Vasudeva Rao) :—

(a) 162 Blocks are having 165 Cinema Projectors.

(b) The Projectors are under the custody of the Block Asisstant Public Relations Officers.

(c) The operators of the Projectors are working under the administrative control of Information, Public Relations and Tourism Department.

(d) Does not arise.

(e) The proposals to provide at least one projector to each block will be taken up as and when sufficient finances are available.

ఎ. 162 బ్లాకులలో 165 సినిమా ప్రొజెక్టర్సు ఉన్నాయి.

బి. ఈ ప్రొజెక్టర్సు బ్లాక్ అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్స్ ఆఫీసరుల ఆధీనంలో ఉన్నాయి.

సి. ఈ ఆపరేటర్సు ఇన్‌ఫరమేషను డిపార్టుమెంటు క్రింద పని చేస్తున్నారు.

డి. ఉదయించదు.

ఇ. ప్రతి బ్లాకులోనూ ఒక సినిమా ప్రొజెక్టరు ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. ఫండ్సు వచ్చినమీదట ఆ విషయం పరిశీలించుతాము.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామయ్యశ్రేష్ఠి :—ప్రొజెక్టర్సు సమాచార శాఖ క్రింద ఆపరేటర్సు పంచాయతిరాజ్ శాఖ క్రింద వుండడంవల్ల కోఆర్డినేషను కుదరడం లేదు. ప్రొజెక్టర్సునూ, ఆపరేటర్సునూ ఒకే శాఖ క్రిందకు తేవడానికి ప్రయత్నం చేయకపోతే యీ చలనచిత్ర ప్రదర్శన అనేది అమలుకురావడం లేదు. అందువల్ల ప్రతి బ్లాకుకు గాని, తాలూకా కేంద్రంలో వున్న బ్లాకులకన్నిటికీ కాని ఒక ప్రొజెక్టరును, ఆపరేటరును ఏర్పాటు చేస్తే యీ చలన చిత్ర ప్రదర్శన ద్వారా ప్రజలను ఎడ్యుకేట్ చేయడానికి వీలవుతుంది. కాబట్టి ఈ 70–71 సంవత్సరంలోనైనా యిట్లా ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—ఆపరేటర్సు ఒకచోట, ప్రొజెక్టర్సు యింకొకచోట వుండడం లేదు. కాని, ఆపరేటర్సుకు యిచ్చే వేతనం పంచాయితీసమితులద్వారా యివ్వాలని మొదటిలో అనుకున్నారు. పంచాయతి సమితులకు వారికున్న అవసరాలను తీర్చుకోడానికే స్థోమత లేనందువల్ల ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం పంచాయతిరాజ్ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాసి వేతనాన్ని మంజూరు చేస్తున్నది. మేము దానిమీద పంచాయతిరాజ్ డిపార్టుమెంటును యిది మా క్రిందకు వచ్చినప్పుడు యీ బడ్జటుకూడా మాకు వస్తుందని అడిగాము. వారు, వీరికోసం యిదమిద్ధంగా బడ్జటు అంటూ లేదు, ఎప్పటికప్పుడు ప్రొవైడ్ చేస్తున్నాము అన్నారు. దానిమీద, మేము వారితోనూ,

ఫినాన్స్ డిపార్టుమెంటు వారితోనూ వీరు మా క్రింద వున్నారు కాబట్టి వీరి వేతనాలకు సరిపడా మొత్తం గూడా ప్రొవైడ్ చేయాలని కోరాము. ఇప్పుడు యీ విషయం ఫినాన్స్ అండ్ రిసోర్సెస్ కమిటీ ముందు ఉన్నది.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామయ్యశ్రేష్ఠి :—ప్రతి బ్లాకులోనూ యీ ప్రొజెక్టర్సు ఏర్పాటు చేసి ప్రజలను ఎడ్యుకేట్ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—ప్రతి బ్లాకులో కూడా ఖచ్చితంగా ఏర్పాటు చేయాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది.

Sri D. Venkatesham :—Now the operators are under the control of Panchayat Samithies. B. A. P. R, Os· are under the control of the Information Department. When was the decision taken to get these operators under the control of the Information Department ? When were the orders issued ? This is because the continuation of the operators, posts is given only upto 1-3-1-70. When were the orders issued to the Panchayat Samithies extending the services of the operators and who is going to pay these people in future ?

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—వీరిని జి. ఒ. ఎం. ఎస్. నం. 615, పంచాయత్ రాజ్ డేటెడ్ 11.8.67 ద్వారా ట్రాన్సఫరు చేశారు. వారి వేతనాలు ఎవరివ్వాలనే దాంట్లో కూడా భేదాభిప్రాయం ఏమీ లేదు. ఇప్పుడు యీ విషయం ఫినాన్స్ అండ్ రిసోర్సెస్ కమిటీ ముందున్నది. ప్రభుత్వం తొందరలోనే నిర్ణయం తీసుకుంటుంది.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—ఇక్కడ వేతనాల సమస్య లేదు. ప్రొజెక్టర్సు పంచాయతి సమితిలో వుండి, ఆపరేటర్సు సమాచార శాఖలో వుండటంవల్ల కో ఆర్డినేషను లేక పని జరగడం లేదు. ఈ 162 బ్లాకులలోనూ ఏమే ఫిలిమ్సు చూపి, ప్రజలను ఉత్తేజపరిచారు ?

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెప్పస్తాను.

INDUSTRIAL EXHIBITION AT HYDERABAD

519—

* 201 (2136) Q.—Sri K. Muniswamy:—Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state:

(a) the amount of expenditure being incurred by the Government for organising the Exhibition in Hyderabad every year;

(b) the amount of expenditure incurred during 1969; and

(c) the income derived by the Government through the said exhibition ?

The Minister for Small Scale Industries (Sri G.C. Venkanna):- (a) No expenditure is being incurred by the Government as the Annual Exhibition is being organised by the Exhibition Society which is a Company Registered under Companies Act.

(b) and (c) Do not arise.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—ప్రభుత్వానికి ఏమీ ఖర్చు లేదన్నారు. ఎంట్రెన్స్ ఫీజు గవర్నమెంటుకు వస్తుందా లేక వారికే వెడుతుందా ?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—దీనిని ఎగ్జిబిషను సొసైటీ నడుపుతున్నది. అందువల్ల అది వారికే వెడుతుంది కాని ప్రభుత్వానికి రాదు.

EXPORT OF HANDICRAFT ARTICLES

520—

* 460 (2518) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Commerce be pleased to state :

(a) whether any handicrafts articles were exported from our State to Foreign countries during the year 1958-59 ; and

(b) if so, the amount of foreign exchange earned ?

The Minister for Commerce (Sri P. A. Prasada Rao) :—

(a) Yes, Sir.

(b) About Rs. 21,63,630 as could be estimates from the available data.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :—ఎక్స్‌పోర్ట్సు ప్రమోషను కోసం ఒక కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేయబోతున్నామని మంత్రిగారు యిటీవల ప్రకటించారు. అది ఏ దశలో ఉన్నది ? అది ఏయే సరకులతో డీల్ చేస్తుంది ?

శ్రీ పి. అంకినీడు ప్రసాదరావు :—అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది. సాధ్యమైనంత త్వరలోనే ఆ కార్పొరేషనును ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుంది. అన్ని వస్తువులను ఎక్స్‌పోర్టు చేయాలనే ఉద్దేశంలోనే ఉన్నాము.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—కొన్ని లక్షల విలువ గలిగిన ఎక్స్‌పోర్టు చేశామన్నారు, చాలా సంతోషం. దానివల్ల ఆర్టిజాన్సుకు ఏ విధంగా బెనిఫిట్ కలుగుతున్నది ? వారు తయారు చేసిన వస్తువులు యితర దేశాలకు వెడుతున్నప్పుడు వారికి వేతనాలకంటే — షేరు ఏమైనా యిస్తున్నారా ?

శ్రీ పి. అంకినీడు ప్రసాదరావు :—వారి ఎమాల్యుమెంట్సు గురించి వేరే ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—హాండిక్రాఫ్ట్సు ఎక్స్‌పోర్ట్సుకు — సూటబుల్ కమోడిటీస్ ఏవి అనేది సర్వే చేయించారా ?

శ్రీ పి. అంకినీడు ప్రసాదరావు :—చాలా కమోడిటీస్ ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా ఆరు రకాల క్రింద వస్తాయి. చాలా రకాలున్నాయి. జింకు, కాపర్‌తో వర్కు చేసేవి. ఇమిటేషను జరీ, వాటి ప్రోడక్టు — చాలా వున్నాయి.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—కొండపల్లి బొమ్మల సంగతి ఏమిటి ? ఏమే వస్తువులకు ఫారిన్ మార్కెటు వున్నదో పరిశీలన చేశారా ?

శ్రీ పి. అంకినీడు ప్రసాదరావు :—కొండపల్లి బొమ్మలు కూడా ఉడ్‌వేర ఫర్నిచరు అండ్ ఆర్టిస్టిక్ ఆర్టికల్సు క్రింద వస్తాయి. యు.ఎస్.ఎ. కెనడా, జపాను మున్నగు దేశాలకు ఎగుమతి అవుతున్నాయి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఎక్స్‌పోర్టు కార్పొరేషను కంపెనీస్ యాక్టు క్రింద రిజిష్టరు కాబడుతున్నదా లేకపోతే ప్యూర్లీ పబ్లిక్ సెక్టారు అండరుటేకింగ్‌గా వుంటుందా? ఏ మాత్రం కాపిటల్ పెట్టబోతున్నారు? హాండ్లూమ్సు, ప్యూర సిల్కు వంటివి కూడ ఎగుమతి అవుతున్నాయా? వాటిని కూడా యిందులో చేరుస్తున్నారా?

శ్రీ పి. అంకినీడు ప్రసాదరావు :—ఈ ప్రశ్న ఎక్స్‌పోర్టుకు సంబంధించింది. వారు కార్పొరేషనును గురించి వేరే ప్రశ్న వేస్తే వివరములు యివ్వగలను.

Sri D. Venkatesam :—Last year, the previous Commerce Minister was Pleased to assure that he would place a copy of the Survey Report on Handicrafts and improving the market facilities on the Table of the House. Has the report been prepared by the Government? If so, will it be placed on the Table of the House?

Sri P. Ankineedu Prasada Rao :—There was a survey prepared by the Institute of Foreign Trade. I will see that a copy is is placed on the Table of the House.

POINT OF INFORMATION

re : THROWING OF COUNTRY BOMBS AT THE RESIDENCE OF DR. M. CHENNA REDDY.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి (దోర్నకల్) :—అధ్యక్షా, I am raising a very serious matter. రాత్రి రెండు గంటలకు డా. చెన్నారెడ్డిగారి ఇంటిపై మూడు బాంబులు వేయడం జరిగింది. మొదట బాంబు వారు ఎక్కడ పడుకున్నారో ఆ రూంపై వేసినారు. అది అక్కడ విండోకు తగలడం జరిగింది. రెండవది గేట్‌మెన్ ఉండే చోట — అక్కడ డ్రైవరు పడుక్కుండే అక్కడ ఒక బాంబు వేసారు. అతనికి తలకు దెబ్బ తగిలింది. మూడవది, కారుపై వేస్తే కొంత డామేజి జరిగింది. This is a very serious matter. వెనువెంటనే కంట్రోలు రూంకు ఫోను చేస్తే కంట్రోలు రూం వారు డెలిబరేటుగా చర్య తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. This is a very serious matter. తరువాత కానిస్టేబుల్సు కన్‌సరన్డు పోలీసు స్టేషనుకు టెలిఫోను చేసిన తరువాత కొంతమంది ఎ.సి.పి. మరొక సి.ఐ. వచ్చారు. ఈ విధంగా ఇటువంటి సీరియస్ మాటరు విషయంపై చర్య తీసుకోలేదంటే కంట్రోలు రూం ఎందుకు ఉండనేది ఆలోచన చేయవలసి ఉంటుంది. కంట్రోలు రూంలో 24 గంటలు విజిల్ ఉండాలి. ఏ ఇన్‌ఫర్మేషను వచ్చినా వెనువెంటనే చర్య తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలి కాని ఈ విధంగా డెలిబరేటుగా ఎందుకు నెగ్లక్టు చేసారనేది ఉత్పన్నం అవుతుంది. ఇవన్నీ చూస్తే వెనుక ఏదో అదృశ్య హస్తం ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది. ఇది ప్రీ ప్లానుగా జరిగిందనే పద్ధతిగా ఆలోచన చేయవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది. ఈ విషయాన్ని ఏ విధంగా ప్రభుత్వం

ఆలోచన చేస్తున్నదో ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పుకోవలసిన అవసరం ఉంది. This is a very serious matter. Unless some serious action is taken పరిస్థితి ఎవరి చేతులలోను లేకుండా పోతుంది. ఏ ధోరణిలో పోతున్నామనేది మనం చూడవలసి ఉంది.

Mr. Speaker :—Will the Home Minister say anything ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇదే సందర్భంలో లా అండ్ ఆర్డరు విషయమై నేను తమకు ఒక అడ్జర్నుమెంటు మోషను ఇచ్చి ఉన్నాను.

Mr. Speaker :—Mr. C. V. K. Rao has given notice of an adjournment motion under Rule 63. (Many Members were on their legs) I can only answer one after another,

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—రామచంద్రారెడ్డిగారు అడిగిన దానిపై మంత్రిగారు చెప్పాలని తమరు అన్నారు కదా.

Mr. Speaker :—I will certainly call upon the Minister to make a statement. I have already called him to make a statement. Meanwhile, the hon. Member Sri C.V.K. Rao has given notice of an adjournment motion. That also relates to the same thing, not regarding throwing bombs on Dr. Chenna Reddy's house, but with regard to maintenance of law and order. I will ask the Home Minister to make a statement.

Sri C.V.K. Rao :—Permit me, Sir, to read my adjournment motion concering the law and order situation. Every one wants that law and order in the twin cities should be maintained. Otherwise nobody can be safe.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—వారు అడ్జర్నమెంటు మోషను గురించి మాట్లాడుతున్నారు.

Mr. Speaker :—I am not asking him (Sri C.V.K. Rao) to make any statement on that and he is not justified in making a statement. Please read out your notice (to Sri C.V.K. Rao).

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :—తమరు అపోజిషను లీడరుకు అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత దానిపై మంత్రిగారు చెప్పేది........

Sri N. Ramachandra Reddy :-After the zero hour, that matter can be taken up. Why should both be mixed up ?

Mr. Speaker :—When a Member has given notice of an adjournment motion, the first thing that I have got to do immediately after the Question Hour is, I must tell the House as to what I am going to do. I have asked the concerned Minister to make a statement and he is going to make a statement.

Sri N. Ramachandra Reddy :-Why should the two be clubbed?

Mr. Speaker :—The point raised by you relates to maintenance of law and order in the twin cities.

Sri N. Ramachandra Reddy :—I have mentioned a specific incident I have not raised the general law and order situation.

Sri B. Ratnasabhapathi :—That is a general issue and this is a particular issue.

Sri C.V.K. Rao : —Hon. Members should have little patience and bear with me.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Generally, after the zero hour this is the general procedure that is being followed. Adjournment motion is another question.

Mr. Speaker :—If you want me to go strictly as per the procedure laid down under the Rules there is nowhere stated under the Rules that a Member can straightaway, without giving notice, can raise a point.

Sri N. Ramachandra Reddy :—This is an important matter. And it is being allowed as a general procedure.

Mr. Speaker :—Where a Member even without giving notice either to the Speaker or to the Minister concerned, wants the Minister to make a statement straightaway, even without verifying the truth or otherwise of the statement you are making on the floor of the House ? It is just possible.

Sri C. V. K. Rao :—I raise a point of Order.

Mr. Speaker :—All of you know, it is not only this House' everywhere else in the country, in all the legislatures, certain important points are being raised.

Sri N. Ramachandra Reddy :—That is what I said.

Mr Speaker :—That is what I am saying. If I go strictly as per the rules, I do not think I can allow anybody to raise a point unless he first gives notice under the rules. What I am saying is, I have already asked the Minister to make a statement even before Mr. C.V.K. Rao got up and he is going to make a statement. The question is whether notice under Rule 63 should take precedence over what you have raised. Nobody need stand on formalities.

Sri V. B. Raju (Siddipet) :—This procedural wrangle is actually very unfortunate, where an important matter has been raised by the Leader of the Opposition. The hon. Member (Sri C.V.K. Rao) can be a little patient..

Mr. Speaker :—I asked him to wait.

Sri V. B. Raju :—The Leader of the Opposition with responsibility and seriousness..

Mr. Speaker :—There is no necessity for anybody to stand on formalities. He has raised a point and I asked the Minister to make a statement if he is in a position to make a statement.

Sri C. V. K. Rao :—I have a right to raise a point of Order. I cannot forego my right under the Constitution and under the rules. If that is so, I am doing injustice to this House and to myself. I raise a point of Order whether notice of adjournment motion given according to the Rules should have precedence over others orally brought in without any notice in this House. If genuinely any one believes that it is law and order problem and it should be settled, let it be settled as law and order. It cannot be law and order for some and suffering for others. It is an unfortunate situation and I cannot permit such a situation to take an upper hand in this House.

Mr. Speaker :—Neither your notice nor the point raised by Mr. Ramachandra Reddi is as per the rules. Because as per the rule a Member giving notice of an adjournment motion should give it one hour before the commencement of the business. You have given the notice at 8.45 a.m.

Sri C.V.K. Rao :—Soon after you have come, I have given it. I was waiting for you. Otherwise I must visit your house.

Mr. Speaker :—That is why I say, don't go strictly by the rules. If you want, I will go strictly by the rules. You were in the same position as Mr. Ramachandra Reddi, and I can straightaway tell you that it is not as per the rules and I will take it up only tomorrow. But since you have raised it, I thought I should allow you. Already this point has been raised by Sri Sreerangiah Chetty, Sri C. P. Thimma Reddi and also Sri T. Purushothama Rao regarding the arrests of Mr. Mallikharjun and some others under Rule 74. They have all been admitted under Rule 74 and they all relate to the same thing. You have given it under Rule 63. Since I did not want to strictly go as per the rules, I gave an opportunity to Mr. Ramachandra Reddi and asked the Minister to make a statement. Next I will take up your notice. You need not be in a hurry. If you want me to go as per the rules, then I will have to straightaway tell you that your notice is not in order and I can take it up tomorrow.

(To Sri Vengala Rao) Are you in a position to make any statement ?

Sri J. Vengala Rao :—No, Sir.

Mr. Speaker :— When will you be in a position to make the statement ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కమీషనరుగారు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు

(Many Members stood up)

Mr. Speaker :—You can give notice and I will ask the Minister to make a statement.

Sri C. V. K. Rao :—Can I read my notice, Sir ?

Mr. Speaker :—The Home Minister has said that the matter is being enquired into by the Commissioner and that he will be in a position to make a statement tomorrow. Let us wait.

Sri B. Ratnasabhapathi :—The Minister can make the statement before 1-30 P. M, if the enquiry is already over.

Mr. Speaker :—Tomorow means the next working day viz. 20th March.

Sri B. Ratnasabhapathi :—I think the Minister can make a statement today itself.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను వెరిఫై చేస్తేనే గాని ఏమీ చెప్పలేను. రెండు మాటలు చెబుతున్నారు. కంట్రోలు రూముకి ఫోను చేస్తే పోయినారంటున్నారు.

Mr. Speaker :-Mr. Ratnasabhapathi, if he gets the report before 1·30 P· M. he will be in a position to make a statement. If he does not get it ?

శ్రీ టి. రత్నసభాపతి :—రాత్రి పోయినారు. పోలీసు విచారణ చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. కంట్రోలు నుంచి పోయినారంటున్నారు. No one has gone from the Control Room.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—కంట్రోలు రూము నుంచి పోయినారని చెప్పడం న్యాయంకాదు.

శ్రీ జె: వెంగళరావు :—నేను ఆ విధముగా అనలేదు. ఏదయినా వెరిఫై చేసి స్టేటుమెంటు చేయడానికి టైము కావాలి.

శ్రీ జి. రాజారాం (బాల్కొండ) మంత్రి గారు జరిగిన దానిని గురించి ఏమి జరిగిందో, ఎట్లా జరిగిందో స్టేటుమెంటు రేపు చేస్తే ఫరవాలేదు. విచారణ జరుగుతుంది రిపోర్టురాలేదు. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత స్టేటుమెంటు చేస్తాను అన్నారు. కాని మేము అడిగేది ఏమిటంటే ఇటువంటి ఘోరమైన సంఘటనలు ఏదయితే రాత్రి జరిగిందో ఆలాంటి విషయాలు ఇటుపైన జరగకుండా చూస్తానని మీకు విశ్వాసం ఇస్తున్నాను, మీకు హామీ ఇస్తున్నాను అని చెబితే మంచిగా ఉంటుంది. That he must tell us.

Mr. Speaker :—Very good ; I am asking him to say whatever he has got to say.

(Sri Pragada Kotaiah was seen standing)

Mr. Speaker :—Everybody wants to say and I must allow everybody ?

Sri C.V.K. Rao :—I have got my notice, Sir,

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—రాత్రి చెన్నారెడ్డిగారి యింటిమీద బాంబులు పడ్డాయనే దానిమీద ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. లా అండ్ ఆర్డర్ మెయింటెయిన్ చేయవలసినదే. అవసరమైన గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ సందర్భంలో కొందరు లను పెట్రోలుపోసి తగులబెట్టారు. అధికారికంగా కొన్ని యిండ్లమీదా పెట్రోలు

పోసి తగులపెట్టారు. దానిమీద జరిగిన చర్య ఏమిటి? పబ్లిక్ బస్సులో అనేక మంది పాసెంజర్సు ఉంటారు పెట్రోలుపోసి తగులపెట్టడం వల్ల ఎంత నష్టం వచ్చిందో ఎంతకష్టం కలిగిందో చివరకు బస్సుల మీద తిరగకుండా గృహాల మీద పెట్రోలుపోసి తగులపెట్టే దుస్థితి వచ్చిందంటే ప్రభుత్వం ఉండంటారా లేదంటారా, ఏమిటి లా అండ్ ఆర్డర్ సిట్యుయేషన్ ఇక్కడ బ్రతకడానికి మార్గం ఉందా లేదా? చెన్నారెడ్డిగారి యింటిమీద పడినవారు రేపు మా ఇంటిమీద పడరని గ్యారంటీ ఏమిటి? దీనికి ఉన్న బాధ ఏమిటంటే గెరిల్లాల మాదిరి ఆకస్మాత్తుగా నలుగురువచ్చి పెట్రోలు డబ్బాతో వచ్చి తగులపెట్టి జనంలో కలిసిపోతారు పోలీసులు పట్టుకోలేని దుస్థితిలో పడ్డారంటే ఏ విధముగా అదుపులోకి తీసుకురాగలరు? ఎంతకాలం ఈ విధముగా హైదరాబాదులో తెలుగు ప్రజలు బాధలు అనుభవించాలి? యాక్షనుకు రియాక్షను ఉంటుంది. చెన్నారెడ్డిగారి ఇంటిమీద బాంబులు వేయడం, బస్సులో తెలుగువారు తిరగలేని స్థితిరావడం యిటువంటి లా అండ్ ఆర్డర్ సిట్యుయేషన్‌కు కారణమైన ప్రభుత్వ విధానం గురించి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు?

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి (మెదక్) :—చెన్నారెడ్డిగారి ఇంటిమీద బాంబులు పడితే చాలా కష్టమైనది అత్యాచారం జరిగిందంటున్నారు డాక్టరు లక్ష్మినర్సయ్య గారి ఇంటి మీద పడినప్పుడు హోం మినిస్టరు గారి ఇంటి మీద పడినప్పుడు, జె.వి. నరసింగరావు గారి యింటిమీద పడినప్పుడు అత్యాచారం జరిగిందని ఎందుకు అనలేదు? It has become a day-to-day activity and it has to be stopped And that should be taken into account.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—హోం మినిస్టరుగారి యింటిమీద పడినా ఎవరింటి మీదపడినా ఎవరు యాక్షను తీసుకోవద్దన్నారు? ఎక్కడ పడినా యాక్షను తీసుకోవలసినదే.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—వెస్టు బెంగాల్‌లో మాస్తరుగా జరగకుండా చూడాలి.

శ్రీ యం. మాణిక్‌రావు (తాండూరు) :—ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పడంలో పోలీసు చర్య తీసుకుంటుందన్నారు. Between 2-30 and 3-00 A.M. I said 'I am Mr. Manik Rao, M.L.A. speaking; this is the information' 10 నిముషాలు జవాబు చెప్పేవారు లేరు. The Control Room is supposed to be working and immediate action has to be taken. But the Head Constable does not have even patience to hear what I am saying. సబ్ యినస్పెక్టరుతో మాట్లాడితే యాక్షను తీసుకున్నామని ఫోను పెట్టేశారు. That is the Control Room on which we are spending lakhs and lakhs of rupees. The Government is using the equipment for particular purposes, not for the incidents that take place. Behind this incident some people are there and a time will come when I will explain that. When I telephoned to them, they have come after two hours. Why? Government has to explain it.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—మాధవరావుగారు వెస్టు బెంగాలు సంగతి చెప్పారు చూపినట్లుగా. రేడియోలో విన్నది పత్రికలలో చదివినదానిని బట్టి చెప్పు ఉంటారు.

ఇక్కడ విషయాలు స్వయంగా చూసినవారు నా దగ్గరకు వచ్చి చెబుతున్నారు. జన సమ్మర్థం ఉన్నచోటనే బస్సులను తగులపెట్టారు. లా అండ్ ఆర్డరు పరిస్థితి చాలా చాలా దుర్భరంగా ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. అసలు రక్షణ ఉందా లేదా? ఇంతకు ముందు మన శాసనసభ్యులకు కూడా ఒకరోజు బస్సులు లేకుండా ఉండినది. ప్రజలే అవస్థపడుతూంటే మా గురించి ఎందుకు చెప్పడమని తమ దృష్టికి తేసుకురాలేదు. ఎలాగో వచ్చి చేరినాము. ఏ రోజుకారోజు యింటికిపోయే పరిస్థితి ఉందా లేదా అని భయంగా ఉంది. ఈ పరిస్థితి రోజురోజు పెరుగుతున్నది పోలీసువారికి రివార్డ్సు వున్నవి. అట్లాగే పబ్లిక్‌కూడ పట్టి యిచ్చినట్లయితే వారికికూడ రివార్డ్సు యిచ్చే విషయం వుందా అని అడుగుచున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—अध्यक्ष महोदय। इस तरह की घटनाएं चाहे वह लक्ष्मीनरसैया साहब और जे. व्यंगलराव साहब के घर पर हुई हों या चेन्ना रेड्डी साहब के घर पर हो इस संबन्ध में जैसा कि राजा राम साहब ने कहा सरकार को आश्वासन देना चाहिए। ऐसा मालूम होता है कि यह चीजें प्रीप्लांड तरीके पर हो रही है। सरकार को इस बारे में तुरंत कदम उठाना चाहिए वरना इसका नतीजा अच्छा नही निकलेगा।

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి :—ప్రభుత్వము నాటికి నూరుపాళ్లు డెమక్రటిక్‌గా వుండాలని అనుకొనడము పొరపాటుగా కన్పిస్తున్నది. ఏ సంఘటన జరిగినా ప్రతి పక్షాలు దానిని అడ్జర్న్‌మెంటు మోషను అనో, మరొకటో తెచ్చి గలాభా చేస్తారనే దృష్టితో వెనుకాడుతున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. శివసేన అల్లర్లను బొంబయి ముఖ్యమంత్రి ఎక్కడికక్కడ కాల్చివేసి అదుపులో పెట్టారు. అట్లాగే బస్సును తగులబెట్టినప్పుడు అట్లా తగులబెట్టినవారిని అక్కడికక్కడే నక్సలైట్స్ విషయములో తీసుకొన్న చర్య వలె కాల్చిపడవేయాలి. లేకపోతే ఈ అరాచక శక్తులను అణచడము సాధ్యముకాదు. ఆ పద్ధతి అనుసరించి ప్రశాంత వాతావరణము కల్గించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.సి. రంగయ్యచెట్టి :— అధ్యక్షా, బస్సు తగులబెడుతూ వుంటే పోలీసు ఎదురుగా వుండికూడ ఆ దుండగులను అరెస్టు చేయడములేదు. అందువల్ల ఇక్కడున్న పోలీసును వేరేచోటకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసి వేరేచోట వున్న పోలీసును ఇక్కడకు వేస్తే కొంతవరకు మంచిగా వుంటుందనుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ సుబ్రహ్మణ్యం (గుడివాడ) :—అధ్యక్షా, వాతావరణము చాల దౌర్జన్య పూరితముగా వుండడము చాల విచారకరము. పిల్లలు రాళ్ళు విసరడము, బస్సులను తగులబెట్టడము పెట్రోలు పోయడము ఇవంతా చూసినప్పుడు శాసనకర్తలమైన మనమే ఆమశాసనములో వెనుకబడి వుండడమువల్ల, మనము బేజవాబుదారీగా వుండడమువల్ల ఇంతవరకు చెలరేగడానికి కారణమైనది. పరోక్షముగా మనదిగా కన్పిస్తోంది. ఇవాళ చెన్నారెడ్డిగారి యింటిమీద బాంబు పడడము విచారకరమైనవిషయమే. ఎవరియింటిపైన పడినావిచారకరమే. దౌర్జన్య శక్తులను ప్రకోపింపచేసి ఏదో ఒక పేరుతో కార్యాన్ని సాధించే విధానమే కాదు ఇది. ప్రత్యేక తెలంగాణా వాదము కాని, మరొకటి కాని

వున్నప్పుడు శాంతియుత పద్ధతులలో తమ హక్కులను సంరక్షించుకొనడానికి ప్రతి వారికి హక్కు వుంది. సత్యాగ్రహము మంచి ఉన్నత స్థాయిలో వున్నప్పుడు దౌర్జన్యము జరిగే పరిస్థితి వస్తే బాపూజీ సత్యాగ్రహాన్ని విరమించేవారు. ప్రశాంత వాతావరణము కలగడానికి అట్లా విరమించేవారు. అట్లాగే ఒక ఉద్యమము నడిపే వారు తమ శక్తియుక్తులతో ఉద్యమాన్ని అదుపాజ్ఞలలో పెట్టలేనప్పుడు ఉద్యమాన్ని విరమింపచేయడము అనివార్యము. ఇది సత్యాగ్రహము కాదు. దురాగ్రహము, పద్ధతి దారి తప్పి వ్యవహరిస్తున్నది. నేను ఇందులో అనుభవము లేనివాణ్ని. సభా మర్యాదలు పాటించకుండా శాసన కర్తలు అనుశాసనములో ఆరిందాచేతులు కానప్పుడు ప్రజాస్వామిక సిద్ధాంతాలను అమలుపరిచే యోగ్యత మనకు ఏమి వుంది? గవర్నరు పనికిరాడు. స్పీకరు పనికిరాడు. ముఖ్యమంత్రి పనికిరాడు. ఎవ్వరూ పనికిరాడు. మనము దాసులము. మన ప్రతినిధులుగా వారు వున్నప్పుడు వారిని గౌరవములేని పరిస్థితులలో పెట్టినప్పుడు ఈ రాష్ట్రములో అరాచకము అశాంతి గాక ఏమి వుంటుంది? వెంగళరావుగారి మీద నింద వేయడానికి వీలులేదు. శాంతిభద్రతలను కాపాడే బాధ్యత వారిది. వారికి వత్తాసు లేకపోతే మనము ఏమి చేయగలుగుతాము? ఇది సమిష్టి బాధ్యత, ఈ విషయములో మనందరము నేరస్థులము. హింస, అహింస, అహింసా విధానాన్ని అనుసరించి ప్రజాస్వామికాన్ని రక్షించుకొందామని దీక్ష పూని, ప్రమాణ స్వీకారము చేసి ఈ రోజున వక్ర మార్గాన, ధర్మమార్గానికి విరుద్ధముగా ప్రవర్తిస్తున్నాము అంటే ఈ లోటు మనదే. ప్రజాస్వామికాన్ని పరిరక్షించడానికి అందరూ పూనుకొనవలసినదిగా కోరుచున్నాను.

Mr: Speaker :—I have given him so much time because he is the oldest member of the Assembly. He is one of those who fought for the country, who is one of the staunehest followers of Mahatma Gandhi.

Sri C. V. K. Rao :—He has sacrificed his daughter also.

Smt. J. Eswari Bai :—I will not tolerate that....

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—వారు తమ కూతురును శాక్రిఫైస్ చేశారు అంటే I do not tolerate those things. ఆమెకు కష్టము వచ్చి చనిపోయింది. ఇది ఏమి పరాచికాలా? చచ్చిపోవడానికి శాక్రిఫైస్ చేశారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆయన, ఆయన కూతురు ఏమీ శాక్రిఫైస్ చేయలేదు. మీరు దేశము కోసము ఏదో చేస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అధ్యక్షా, చెన్నారెడ్డిగారి యింటిపైన బాంబు వేసినా, ఇంకొకరి యింటిపైన బాంబు వేసినా, బస్సులు తగులబెట్టినా దాని వెనుక ఎవరు వున్నా సరే నిష్పక్షపాతముగా చర్య తీసుకోబడుతుంది. పరిస్థితులను అదుపులోకి తీసుకురావడము జరుగుతుంది. ఇటువంటివి జరగకుండా చేయకుండా ప్రభుత్వము కఠినముగా వ్యవహరిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri C. V. K. Rao :—I have given notice of an Adjournment Motion under Rule 83. I hope you will permit me to make a statement.

Mr. Speaker :—I will not allow you to speak on it .....

Sri C. V. K. Rao :—I shall just read out the motion :

" ... Whereas agitators in Twin Cities have unfortunately started since two days anarchic agitation based on chanɔilirlic reqianteser resulting in arson and evidence by setting fire to four R. T. C. buses and setting fire to the window of Begum Bazar Post Office, resulting in stoning incidents in number of places like Nallakunta, Boggulakunta, Ameerpeta and whereas certain hard boiled frustrated politicians continue to exploit the situation further creating anarcy and chaos in the City.

It is therefore of imperative need to maintain peace, security and brotherhood of all citizens in twin cities, and that being a matter of urgent public importance, it is hereby requested that the House be adjourned to discuss this definate matter......"

Mr. Speaker :—Similar notices have been received from Sri B V. Pitti, Smt. Eswari Bai Sri Venkatanarayana, Sri Rangaiah Chetty and others. These will also be admitted under Rule 74 and they will be called on the 21st or 24th. ..

Sri J. Vengala Rao :-On the 24th March.

Mr. Speaker :-So far 58 notices under Rule 74 have been admitted including these three. Even if we take them up at the rate of 4, we shall be able to dispose of only 32 or so during the remaining period of the session. Still 26 will be left. Anyhow, I shall try to dispose of all these 58 notices before we adjourn. I am only informing the members that hereafter it may not be possible to admit any more notices under Rule 74. Unless the matters are really very urgent I hope Members will not send any more.

Sri C. V. K. Rao :-You have given some discretion....

Mr. Speaker :-I only want you to think twice before sending the notices.

POINT OF INFORMATION

re : ALLEGED POLICE HIGH HANDEDNESS ON TWO WOMEN IN RAVULAPALLI.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో రావులపల్లిగ్రామంలో నిన్న ఇద్దరు స్త్రీలను పోలీసులను కొట్టిన సంగతి చెప్పాను. ఇవాళ గుమ్మడిపల్లి గ్రామంలో నిద్రపోతున్న మా పార్టీ కార్యకర్తలు ఆరుగురిని తీసుకువెళ్ళి తుంగతుర్తి పోలీసు స్టేషనలో పెట్టి చిత్రహింసలు పెడుతున్నారులని రాత్రి నాకు రిపోర్టువచ్చింది. ఇక్కడ బాంబులు వేసుకొంటున్నా పట్టుకోవడం లేదని వింటున్నాము. ఏ బాంబులు లేకుండా నిరపరాధులైన కూలీలు, రైతుల ఇళ్లలో పడుకొండే వారిని పట్టుకొని

దొంగకేసుల్లో ఇరికించి చిత్రహింసలు పెడుతున్నారు. ఇప్పటికి 35 మందిని జైల్లో పెట్టారు. 27 మందిని పోలీసుస్టేషన్ల్లో పెట్టి చిత్రహింసలు పెడుతున్నారు. అధ్యక్షా, నన్ను ఏమి చేయమంటారు ? మంత్రులు ఏమి చేయమంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పినా వారు ఏమి చేయడం లేదు. నన్ను ఏమి చేయమంటారు అధ్యక్షా, నన్ను కూడా బాంబులు తయారుచేసుకోమంటారా, మీరే చెప్పండి. నన్ను ఏమి చేయమంటారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : - నేను చెప్పడం బాగుండదు. మీ సోదరులు వున్నారు. వారి యొక్క పాలసి ఏమిటో మీకు తెలుసు. బాంబులు తయారుచేయమని మాత్రం నేను చెప్పను. బాంబులు తయారుచేసుకోవడం మానివేయండని చెబుతాను.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— చాలా సంతోషం. దానితోపాటు మంత్రిగారికి ఒక సలహా ఇవ్వండి అధ్యక్షా, ఇటువంటి పరిస్థితులు కల్పించవద్దని. నాలుగుసార్లు చెప్పాను. డి. ఐ. జి. ని పంపుతాను అన్నారు. రోజుకో వాగ్దానం చేస్తున్నారు కాని ఏదీ అమలు జరగడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు ఎంత గట్టిగా చెప్పారో నేనూ అంత గట్టిగానే చెబుతున్నాను వెంటనే చర్య తీసికోవలసిందని. ఇటువంటివి జరుగకుండా చూడవలసిందని. Please take necessary action and see that such things do not happen:

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నరసింహారెడ్డిగారంటే నాకు ప్రత్యేకమైన అభిమానం వుంది. ఏదైనా మనిషి సూటిగా మాట్లాడతారు. కాని రోజుకో జాబితా చెబుతుంటే నేను ఎలా చెప్పను ? నాకు వ్రాసి పంపిస్తే చూస్తాను.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— వ్రాసి ఇవ్వమంటే ఇస్తాము కాని వ్రాసినా ఏమీ పని చేయకపోతే వ్రాసి వ్రాసి ఏమి లాభం అధ్యక్షా,

శ్రీ జి. శివయ్య (పుత్తూరు) :— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. హోమ్ మినిస్టరుగారు తమకు నరశింహారెడ్డిగారిపై ప్రత్యేక అభిమానం వుందని చెప్పారు. అంటే నేను అంటే ప్రత్యేక అభిమానం లేదనా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నరసింహారెడ్డిగారు వున్నమాట సూటిగా మాట్లాడతారు కాబట్టి అభిమానం.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— శివయ్యగారు అట్లా మాట్లాడరని అర్థమా ?

(నవ్వు) నరసింహారెడ్డిగారి విషయం వచ్చింది కాబట్టి చెప్పారు. మీ విషయం వచ్చినప్పుడు మీగురించి ఏమి అభిప్రాయం వుందో చెబుతారు.

శ్రీ బి. నరసింహా రెడ్డి :— అక్కడ జరుగుతున్న పోలీసు దౌర్జన్యాలు ప్రత్యేక అభిమానం ఫలితమా?

మిస్టర్ స్పీకర్: - అటువంటివి జరుగకుండా వెంటనే చర్యలు తీసుకో వలసిందని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్‌టెయిన్ చేయడంలో రెండు సలహాలు ఇవ్వదలచుకొన్నాను. అనుభవ పూర్వకంగా చెబుతున్నాను. పోలీసులను, మిలటరీని ఎసంబ్లీచుట్టూ, ఎం. ఎల్. ఎ. హాస్టల్సుచుట్టూ పెట్టారు. రోజూ బస్సులు తగలబడుతున్నాయి.

Mr. Speaker;-I request the Minister to arrange a mobile patrol.

Sri K. Muniswamy;-Another thing is there. బస్సులు తగుల పెట్ట బడటంవల్ల ఎంతో నష్టం కలుగుతున్నది కనుక ప్రతి బస్సుకు ఆర్మ్‌డ్ ఎస్కార్ట్ ఎందుకు ఇవ్వకూడదు?

PRIVILEGE MOTION

re : Disability to attend the meetings of the Zilla Parishad Kurnool consequent on the formation of Ongole District

Mr. Speaker :—Sri Ch. Vengaiah has given notice of breach of privilege motion under Rule 174 :

"I have been a member of Kurnool Zilla Parishad since I became a member of the Legislative Assembly. Recently, a new Ongole District is constituted where in my constituency (Markapur) is included, but Zilla Parishad is not so far constituted for this new district. As per sections 36 and 39 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act 1959, I shall continue to be a member of Kurnool Zilla Parishad till a Zilla Parishad for new Ongole District is constituted or till I am, otherwise, disqualified. But to my surprise notice was not sent to me to attend the General Body and Standing Committee meetings of Kurnool Zilla Parishad held on 22nd and 23rd of February 1970.

Hence, I am deprived of my privilege of attending the meetings of Zilla Parishad, Kurnool It is a clear breach of privilege and I request you to protect my right by sending the matter to the Privileges Committee."

Sri Ch. Vengaiah (Markapur):—Sir, As per Section 36 of the Andhra Pradesh Zilla Parishads and Panchayat Samithis Act, I became a member of the Kurnool Zilla Parishad by virtue of my being an M. L. A. and I continue to be a member of the Zilla Parishad. But on the 2nd and 23rd of last month there was a General Body Meeting and a meeting of the standing Committee of the Zilla Parishad and I have not been invited for the meetings. That means; notice was not sent to me as was the usual practice previously. I made enquiries and was informed that the Government have asked the Zilla Parishad Secretary not to send notices to me.

I invite your attention to section 39 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act. It is stated there in that my term as member of the Zilla Parishad continues till I hold this Office, i.e. till I am an M. L. A. or till I am otherwise disqualified, I have not been disqualified from membership of Kurnool Zilla Parishad. I am now an M. L. A. So, I must be a member of the Kurnool Zilla Parishad till the Ongole Zilla Parishad is constituted. This is an anomalous position. I have also argued on this point when the Bill was introduced in this House. The Ongole Zilla Parishad has not been constituted and the people's representatives on the Samithis and M. L. As. of two Taluks of Kurnool District are not being invited to the Z. P. meetings and they are not being allowed to participate in the proceedings of the Kurnool Zilla Parishad either at the General Body Meeting or the meetings of standing Committees. These bodies are considering all matters relating to developmental work, minor irrigation works; provident fund or leave matters of teachers, etc. without our being present there. So, now it is a clear case where the Secretary. Zilla Parishad has failed to issue notice to me to attend the meeting. He has committed a breach of privilege I have got a right to participate in the meeting of the Zilla Parishad as long as I am a member of this Assembly. I shall be a member of the zilla parishad. Whether it is Kurnool or Ongole, I do not mind Whereas the other members of the Assembly are continuing to exercise that right I am denied this right by the action of the Secretary, Kurnool Zilla Parishad. So, it is a clear case of breach of privilege and I request you to refer it to the Committee on Privileges.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:— నేను ఒకటి మనవి చేయదలచాను.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్: —ఎవరు నోటీసు ఇచ్చారో వారే మాట్లాడాలి. తమరు నోటీసు ఇవ్వాలి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—మేముకూడ అదే స్థితిలో ఉన్నాము. ఒంగోలు జిల్లా బిల్లు వచ్చేటప్పుడు యీ ప్రస్తావన నేను తెచ్చాను. అప్పుడు ఊరికే నవ్వేశారు. ఎందుకంటె నేను శాసన సభ్యునిగా ఉండి గుంటూరు జిల్లా పరిషత్తు సభ్యుడుగా ఉన్నాను. నేను ఎన్నుకోబడ్డ నియోజకవర్గం ఒంగోలు జిల్లా ఏర్పాటు చేశారు. పాస్ చేసిన బిల్లులో ఒంగోలు జిల్లాబోర్డు వెంటనే ఏర్పాటుచేశామని చెప్పలేము. నిర్మాణం చేయడానికి సావకాశం ఉంది. కర్నూలు జిల్లాలో కొన్ని భాగాలు నెల్లూరు జిల్లాలో కొన్నిభాగాలు గుంటూరు జిల్లాలో కొన్ని భాగాలు విడదీసి ఆ భాగాలలో ఉన్న సమితి అధ్యక్షులు శాసన సభ్యులకు కలిపి వెంటనే జిల్లా బోర్డుతో బాటు ఒక జిల్లా పరిషత్తుకూడ ఏర్పాటు చేయడానికి సావకాశం ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం కొత్త అధికారం తీసుకుని జిల్లా పరిషత్తు నిర్మాణం చేయకుండా ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును ఏర్పాటు చేస్తాము, జిల్లా పరిషత్తు ఎన్నికలు అవసరమని

తోచినప్పుడు ఆరు మాసాల తరువాత జిల్లా పరిషత్తు నిర్మాణం చేస్తామంటున్నారు. మేము ఉట్టికి కాక స్వర్గానికి కాకుండా చేసి శాసన సభ్యులను నిర్వీర్యం చేయడంలో ప్రభుత్వ ఉద్దేశమేమిటో తెలియదు. ఊరికే చేయి ఇట్లా అట్లా ఊపి అదేమీ లేదు అనే ధోరణితో ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారుగాని స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పడానికి ఆ రోజు ప్రయత్నం చేయలేదు. మాకు సంబంధించిన విషయాలలో మేము ఒంగోలు జిల్లా పరిషత్తు నిర్మాణం అయ్యేటంతవరకూ మేము శాసన సభ్యులుగా ఉంటూ జిల్లా పరిషత్తు కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడానికి వీలు లేకుండా చేయడం అనేది మా హక్కులను హరించడం అయింది కాబట్టి ఇది డెఫినిట్‌గా ప్రివిలేజ్ కమిటీకి రిఫర్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇది సీరియస్ ప్రివిలేజ్. 6ఏ—1 క్రింద జిల్లా పరిషత్తు ఏర్పడుతుంది. మళ్ళీ ఇప్పుడు జిల్లా పరిషత్తు ఏర్పరుస్తామని చెప్పినదానిలో ఆర్డినెన్సులో 7 ప్రకారంగా పెట్టారు. "The Government may, by notification constitute a Zilla Parishad for the new district of Ongole with effect on and from such date as may be specified therein." అక్కడకూడా అట్లాగే చెప్పారు. "The Government may by notification, constitute a Zilla Parishad for a district from such date as may be specified" అని చెప్పారు. ఈ రెండు ఒకటే. అయితే జిల్లా పరిషత్తు ఏర్పడలేదు. ఏర్పడవలసినప్పుడు అంతకు ముందున్న జిల్లా పరిషత్తులోనే అతనుంటాడనేది స్పష్టం. దానికి ఆర్డినెన్సు 8 సెక్షనులో "The provisions of section 3 or section 4 shall not be deemed to have effected any change in the territories to which any law in force immediately before the 15th November, 1969 or the 2nd February, 1970, as the case may be, extends or applies, and territorial references in any such law to the district of Srikakulam, Visakhapatnam, Guntur. Nellore or Kurnool shall, until otherwise provided by the State Legislature or other competent authority, continue to have the same meaning.

(2) For the purpose of facilitating the application in relation to the district of Srikakulam, Visakhapatnam, Ongole, Guntur, Nellore or Kurnool of any law made before the 15th November, 1969 or the 2nd February, 1970, as the case may be, the Government may, by notification, make such adaptations and modifications of the law, whether by way of repeal or amendment, as may be necessary or expedient and thereupon every such law shall have effect subject to the adaptations and modifications so made until altered, repealed or amended by the State Legislature or other competent authority." అనివుంది. దానిలో ఆ రోజుకు ఏఏ రూల్సు ఎక్కడయితే ఉన్నాయో ఆ ఆక్టులో టెరిటోరియల్ అన్నప్పుడు పాతవే వస్తాయిగాని కొత్తవి రావు. ఇంతవరకు జిల్లా పరిషత్తు డిక్లేరు చేయలేదు. జిల్లాపరిషత్తు నోటిఫై చేస్తే అప్పుడు ఆ జిల్లాపరిషత్తు రద్దు అవుతుంది. కాని ఆ జిల్లా పరిషత్తు రద్దుకాలేదు. పైగా వారు ఆ జిల్లా పరిషత్తులో మెంబరుగా ఉండే హక్కుంది.

కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు ఆరునెలలు లేకుండాచేయడం అనేది అన్యాయం. అది ఇప్పుడు వచ్చిన ప్రివిలెజు క్వశ్చను కాదు. జిల్లా పరిషత్తులో మెంబరుగా ఉన్న మనిషి ఆ జిల్లా పరిషత్తు రద్దు కాకుండా ఆ మెంబరు షిప్పు పోదు. ఎందుకంటె సెక్షను 7 ప్రకారం They still continue in the territory అట్లాంటప్పుడు అక్కడ పిలవకుండా ఇక్కడ లేరని చెప్పి వచ్చినవారికి నోటీసు ఇవ్వకుండా ఉండడం బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజి. తమకు తెలుసు. ఒకసారి ఇట్లాంటి ఇస్యు వస్తే జిల్లాపరిషత్తు తీర్మానంలో తప్పు ఉందని వి. బి. రాజుగారు ప్లానింగులో ఉండగా ఒక సమస్య వస్తే ప్రివిలెజు మోషను వచ్చింది. ఎంక్వయిరి జరిగింది. కాబట్టి దీనికి జిల్లా పరిషత్తు చయిర్మన్ శక్రటరి జవాబుదారి. శక్రటరి చేసింది పొరపాటు అయితే చయిర్మన్ చనుక్కోవలసింది. పైగా ప్రభుత్వం వారు వ్రాశారు అంటారు. అది అన్యాయం. గవర్నమెంటు వ్రాస్తే రెస్పాన్సిబిలిటి అంతా గవర్నమెంటు పయినే ఉంటుంది. గవర్నమెంటు వ్రాయకపోతే ఆ శక్రటరిపయిన ఏమి చర్య తీసుకున్నారు. అతనిపయిన బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రివిలెజుపయిన చర్య తీసుకోవాలి. He must be hauled up for it. This member and the other members must be allowed in the same district. They still continue in the Zilla Parishad- అందువలన ఇది క్లియర్ బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రివిలెజ్ ఇది కమిటికి తప్పకుండా పంపించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అధ్యక్షా, కోటయ్యగారు చెప్పింది మా అందరికీ కూడ సంబంధించిందని మనవి చేస్తున్నాను. వంగోలు కొత్తగా జిల్లా ఫారం చేసేటప్పుడు జిల్లాపరిషత్తుకూడ సైమల్టేనియస్‌గా కాన్‌స్టిట్యుట్ చేస్తే సరిపోయేది. నెల్లూరు జిల్లా నుంచి నాలుగు తాలూకాలు తెచ్చారు. అయిదుగురు ఎసంబ్లీ మెంబర్సు ఏడుగురు సమితి ప్రసిడెంట్సు యీ పన్నెండు మంది ఎక్కడున్నారు. అటు నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తు సమావేశాలకు పిలవరు. మా సమస్యలు వారు విచారించారు. ఇక్కడ వంగోలులో చెప్పుకుందామంటె దిక్కులేకుండా ఉంది. మాకు సంబంధించిన విషయాలు మేము ఎవరికి చెప్పుకోవాలి. నేరుగా మంత్రులకు చెప్పుకోమంటారా చెప్పుకుంటెవారు ఎవరికి పంపిస్తారు ? అక్కడ జరిగే కార్యకలాపాలకు మాకు సంబంధం లేకుండా చేస్తున్నారు. అది చట్టప్రకారం తప్పు. నేను శాసనసభ్యునిగా ఉన్నప్పుడు ఎక్స్-అఫిషియో ఆఫ్ మెంబర్స్ ఆఫ్ జిల్లాపరిషత్తులో ఏర్పడ్డామో అప్పుడు జిల్లాపరిషత్తు కొత్తగా ఏర్పాటు చేసి ఫిబ్రవరి రెండవ తేదీలోగా యీ ఉన్న సభ్యులతోనయినా జిల్లాపరిషత్తు కాన్‌స్టిట్యుట్ చేస్తే యీ జిల్లా సభ్యులకు సంబంధించి కార్యక్రమాలన్ని జరగడానికి వీలుండేది. మమ్ములను డిప్రయివ్ చేశారు. ఇది కర్నూలు జిల్లాకు సంబంధించిందే కాదు. నెల్లూరుకుకూడ అయిదుగురు శాసనసభ్యులు ఏడుగురు ప్రసిడెంటులు ఉన్నారు. అందువలన తక్షణం తమరు ప్రివిలెజు కమిటికి పంపించి విచారణ చేయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు) :—అధ్యక్షా, ఇందులో ఎనొలమస్ పొజిషను క్రియేట్ చేశారు. మొదట జిల్లా ఫారం చేసినప్పుడు జిల్లా పరిషత్తు కాన్‌స్టిట్యూట్ చేస్తున్నాం అంటె బాగుండేది. హరి బరిగా చేశారు. దాని ఆధారంగా నెల్లూరు పరిషత్తు వీడ్కోలు సభ ఏర్పాటు చేశారు కర్నూలు జిల్లాపరిషత్తువారు వీడ్కోలు సభ ఏర్పాటు చేశారు. మా జిల్లా ఆ పొజిషనుకు రాలేదు. మాకు ఆ సమస్య రాలేదు. నిజంగా జిల్లాపరిషత్తు కాన్‌స్టిట్యూట్ కాక ముందు యీ డైరక్షను గవర్నమెంటు నెల్లూరు జిల్లాలో గాని కర్నూలు జిల్లాలోగాని మీరు జిల్లాపరిషత్తు మెంబరు కారు అంటె అది పొరపాటు. ఇప్పటికయినా యీ జిల్లా పరిషత్తు కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసినంతవరకు ఏ జిల్లా పరిషత్తులో ఉన్నవారికి నోటీసులు పంపించి మీటింగులకు హాజరయే సౌకర్యం కలుగచేస్తే మీరు ఏప్రిల్‌లో కానిస్టిట్యూట్ చేసినా మే లో కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసినా మాకు అభ్యంతరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఇప్పుడు వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా సభ్యులు ఆ యా జిల్లా పరిషత్తులలో ఉండవచ్చు అని చెప్పినంత మాత్రాన పరిష్కారము కాదు. ఏరియాస్ ఆఫ్ ఆపరేషన్ బట్టి. ఒంగోలు జిల్లా ఫారం చేసిన తరువాత అక్కడ కలెక్టరు అక్కడ వ్యవహారాలు వేరుగా ఉన్నప్పుడు, ఇక్కడ ఉన్నటువంటి జిల్లా పరిషత్తు అక్కడ ఒంగోలు భాగముమీద పెత్తనము ఎట్లా చేయగలుగుతుంది ? ఒంగోలు జిల్లా ఎప్పుడైతే నిర్మాణము అవుతుందో ఆ రోజే ఎగ్జిస్టింగ్ మెంబర్లతో అక్కడ జిల్లా పరిషత్తు నిర్మాణము చేయాలి. ఆ విధంగా కాకుండా ఏవో రాజకీయ కారణాల వలన ఎప్పుడో తరువాత చేస్తాము, 6 మాసాల తరువాత చేస్తాము అని అంటే చాలా చాలా చిక్కులు, ఇబ్బందులు ఏర్పడతాయి. కాబట్టి ఇప్పుడు ఈ చట్టాన్ని సవరించి వెంటనే అక్కడ జిల్లా పరిషత్తును ఏర్పాటుచేయాలి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—జిల్లా పరిషత్తుల, సమితుల యాక్టు క్రింద ఈ జిల్లా పరిషత్తులు ఏర్పడుతాయి. దాని క్రింద మార్పులు జరిగేంతవరకు ఇవి మారవు. ఇవి స్టాటూటరీ బాడీస్. రివిన్యూ డివిజన్స్ మారినంత మాత్రాన జిల్లా పరిషత్తులు మారవు. ఇంతవరకు గుంటూరు జిల్లా పరిషత్తుకు ఏదైతే టెరిటోరియల్ జురిస్‌డిక్షన్ ఉన్నదో, ఆ యాక్టు క్రింద. అది ఆ విధంగానే గుంటూరు జిల్లా పరిషత్తు క్రిందనే ఉంటుంది. అదేవిధంగా కర్నూలు, నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తుల విషయములో కూడా........

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, వారికి అప్పుడే వీడ్కోలు ఇవ్వడం, పంపించడం అంతా జరిగిపోయింది. ఏమిటి ఇది అగమ్యగోచరంగా ఉన్నది. ఈ కాగితాలు ఎక్కడికి పంపించాలో, ఎవరికి పంపించాలో తెలియకపోతే, ఎవరు ఈ డిఫికల్టీస్ ఫేస్ చేసేటట్లు ?

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :—కొత్త ఒంగోలు జిల్లా ఏర్పాటు చేశారు అనే గాని, జిల్లాలో ఒక కలెక్టరుకు సంబంధించి రెండు సెక్షన్సు మాత్రము పనిచేస్తున్నాయి తప్ప ఒంగోలులో ఇంతవరకు ఏ ఆఫీసులు పెట్టలేదు, పెట్టడానికి అవకాశముకూడా లేదు,

సిబ్బందికి ఇళ్లు కూడా లేవు. ప్రభుత్వము వాటిని గురించి ఏమీ ఆలోచించడం లేదు. అటువంటప్పుడు ఈ పరిస్థితులలో ప్రస్తుతము గుంటూరు, కర్నూలు, నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్తులలో ఏ యే సభ్యులు అయితే ఉన్నారో వారు ఆయా జిల్లా పరిషత్తులలోనే అక్కడే ఉంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అధ్యక్షా, వెంగయ్యగారు తీసుకువచ్చినటువంటి ఈ మోషన్ మేము ఎగ్జామిన్ చేసినామండి. అసలు ఈ ఒంగోలు జిల్లా ఏర్పాటు చేసిన తరువాత ఈ శాసన సభ్యులు ఆ జిల్లా పరిషత్తులో మెంబర్లుగా ఉంటారా లేదా అని కర్నూలు సెక్రటరీ మాకు క్లారిఫికేషన్ కోసం వ్రాశారండి. అది లా డిపార్టుమెంటు చేత ఎగ్జామిన్ చేయించాము. వారు ఎగ్జామిన్ చేసిన తరువాత ఏమి చెప్పారంటె, ఎవరు ఇదివరకు ఏ జిల్లా పరిషత్తులో అయితే సభ్యులుగా ఉన్నారో ఇప్పుడు కూడా అక్కడే సభ్యులుగా కంటిన్యూ అవుతారు unless otherwise disqualified ఇంకొక డిస్క్వాలిఫికేషన్ రాకపోతేనని, కనుక వెంగయ్యగారు కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తులోనే సభ్యుడుగా ఉంటారు. అట్లాగే, కోటయ్యగారు గుంటూరుజిల్లా పరిషత్తులో సభ్యుడుగా ఉంటారు అని మాకు క్లారిఫికేషన్ ఇచ్చారు. ఇది జెన్యూన్ డవుట్. జిల్లా పరిషత్తు సెక్రటరీ ఈ సందేహము గురించి అడిగితే అది లా డిపార్టుమెంటు ఎగ్జామిన్ చేసింది ....

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—It cannot be a genuine doubt. The Act provides that it will continue. What about section 7 ?

శ్రీ టి. రామస్వామి ;—ఇప్పుడు అది జెన్యూన్ డవుట్ అనే లా డిపార్ట్‌మెంట్ ఎగ్జామిన్ చేసి క్లారిఫై చేసింది. నాకు కూడ అదే డవుట్ ఉండినది.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—What about section 8 ? Did they ignore it ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—శాసన సభ్యులయొక్క నియోజకవర్గాలు ఇంకొక జిల్లాలోకి పోయినప్పుడు ఈ శాసన సభ్యులు ఇక్కడ మెంబర్లుగా ఉంటారా అని ఒక జెన్యూన్ డవుట్ ఆ సెక్రటరీకి వచ్చింది. ఆయన దాన్ని గురించి రిఫర్ చేస్తే, మేము దానిని లా డిపార్టుమెంటుకు రెఫర్ చేశాము. వెంగయ్యగారు చెప్పినట్లుగా, ఇది వరకు ఉన్న జిల్లా పరిషత్తులలోనె వారు సభ్యులుగా ఉంటారని, ఒంగోలు జిల్లా పరిషత్తు కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసిన తరువాత కూడా ఆయా జిల్లా పరిషత్తులలోనె వారు కంటిన్యూ అవుతారని చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :—ఏమి చెప్పారో మళ్ళీ చెప్పండి,

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఒంగోలు జిల్లా పరిషత్తు కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసిన తరువాత కూడా when once a choice is made, they continue to be members of the Kurnool Zilla Parishad.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—The Law Department is absolutely wrong. When a Zilla Parishad is constituted, he is a member of that area. Where is the question of his taking a choice ?

Mr. Deputy Speaker :—Hon. Sri Vengaiah has given notice that it is a privilege case because he was not given notice to attend the meeting.

Sri T. Ramaswamy :—I will give the explanation.

Mr. Deputy Speaker :—What is the date he has asked ?

Sri T. Ramaswamy :—He asked on 6-2-70.

Mr. Deputy Speaker :—When was the meeting held ?

Sri T. Ramaswamy :—23rd February, according to the hon· member. I have no notice of that meeting.

Mr. Deputy Speaker :—When did the Government clarify ?

Sri T. Ramaswamy :—We clarified on 12th to the Secretary that they continue to be members.

Mr. Deputy Speaker :—Has the Secretary informed the member ?

Sri T. Ramaswamy :—We have informed them on 12-3-70· We clarified the position that M. L. As. and elected members of the Zilla Parishads of Kurnool, Ongole and Guntur would continue unles. otherwise they cease to be members i.e. unless otherwise disqualifieds The Secretaries of the Zilla Parishads were informed on 12-3-70 that they continue to be members.

Mr. Deputy Speaker :– Have you any information that the Secretary has implemented it ?

Sri T. Ramaswamy—He must have informed. ఇప్పుడు ఆ జిల్లా పరిషత్తు సెక్రటరీకి ఒక డవుట్ వచ్చింది. అందుచేత గవర్నమెంటును అడిగారు. ఒంగోలు జిల్లాలో ఎలక్ట్ అయినటువంటి సభ్యులు ఈ కర్నూలు, నెల్లూరు గుంటూరు జిల్లా పరిషత్తులలో సభ్యులుగా ఉంటారా లేదా అని ఆయన అడిగారు మేము అది ఎగ్జామిన్ చేయించాము. The Secretary, Zilla Parishad was not sure that he would call . . .

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—So it stands as privilege.

Sri T. Ramaswamy :—He had a doubt. Therefore, he asked for clarification.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :–We have every right to attend there. If he does not send notice, it is a clear privilege case. He has not given notice. Now the hon. Minister says that he had a genuine doubt.

Sri T. Ramaswamy :—We have clarified on 12-3-70·

Sri Pragada Kotiah :—He should not have prevented the Member from attending the meeting. What right has he got to prevent the member from attending the meeting ? Therefore it is a case of privilege.

Mr. Deputy Speaker :—Are you going to clarify when he has referred to you. In the meanwhile could you inform whether notice could be given.

Sri T. Ramaswamy :—There is doubt, Sir. I am very sorry it is not done.

Sri Pragada Kotaiah :—He must have got a doubt but he must not have prevented the member from attending. That itself is breach of privilege. He should have issued the notice and permitted him to attend the meeting and that he did not do ; he might have got a doubt that does not mean that he should have prevented. On what orders did he prevent the the member from attending the meeting ; he might have had a doubt but then he should have consulted and got clarification. To prevent the member from attending the meeting – that is a clear case of breach of privilege.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ప్రివిలేజి కమిటి ఉన్నదిగదా ? మినిష్టర్‌గారు స్పీచ్‌లో ఆయన మెంబరు అవునో కాదో తెలియదు అన్నారు. That itself shows that the matter has to be referred to the Committee. You kindly send this to the Privileges Committee.

Mr. Deputy Speaker :—(To the Minister) You have to clarify whether notice was sent/or not and whether intentional, etc.

Sri T. Ramaswamy :—He has asked us clarification whether members of the Legislature whose constituencies are now in Ongole District continue to be members of the old Zilla Parishad. He had a genuine doubt. Therefore he asked us for clarification. He thought that by sending a notice to a member who is not a member of Zilla Parishad, there would be some difficulty. I am only guessing, because I do not know why he did so. I am very sorry, Sir the hon member was not invited but we gave the clarification on 12-3-70 ; therefore he may not have been in possession of this information that the hon. member and others continued to be members of the Zilla Parishad.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు ఎందుకు పిలవలేదో నాకు తెలియదు అన్నారు. He has accepted the statement. He does not know why he was not invited. The position is that the member should have been invited ; he is obstructed. నోటీసుకు రాలేదు కనుక పోయింది.

Sri T. Ramaswamy :—He had a genuine doubt. I am very sorry, Sir.

శ్రీ సి. వెంగయ్య :—6-2-70 వ తారీఖున జిల్లా పరిషత్తు సెక్రటరీ యన్ డౌట్ వచ్చి వారు అడిగారు. My privilege motion is against Secretary of the Zilla Parishad. From the answer of the hon. Minister, it is against the Government itself, because the Secretary has done well in asking for clarification as long back as on 6-2-70.

The Government keeps quiet till 1·-3-70 till I give notice and then gives a clarification. So it is clear breach of privilege and it has to be referred to the Committee.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సో పేట) :—ఇందులో ప్రివిలేజ్ ఉన్నా లేదా అని సందేహించే సందర్భం లేదని నామనవి. ఇప్పుడు ఒక పాయింట్ వస్తున్నది. ఆయన జిల్లా పరిషత్ సభ్యత్వానికి ఆటంకం వస్తే ఎమ్. ఎల్. ఎ. పెకు, ఈ యొక్క ప్రివిలేజ్‌కి ఏవిధంగా ఆటంకం అవుతున్నదని కొన్ని డౌట్స్ ఎక్స్‌ప్రెస్ అవుతున్నాయి. By virtue of being an M. L. A. he has become an ex-officio member of the Zilla Parishad. ఆ ఎక్స్ అఫిషియో మెంబర్ షిప్‌ను గౌరవించడానికి ఎప్పుడైతే ఆటంకం వస్తుందో The position of membership of the Assembly is affected. అందువల్ల ఎమ్. ఎల్. ఎ, షిప్ యొక్క ప్రివిలేజ్ అఫెక్ట్ కాలేదని ఆర్గ్యు చేయడానికి ఎక్కడా సందు లేదని నామనవి. అందువల్ల దీనిని తప్పకుండా ప్రివిలేజ్ కమిటీకి రిఫర్ చేయాలి.

శ్రీ టి వి. ఎస్. చలపతిరావు :— వెంగయ్యగారు చెప్పారు. ఎప్పుడో ఫిబ్రవరిలో జిల్లా పరిషత్ సెక్రటరిగారు గవర్నమెంటుకు రిఫర్ చేస్తే 10 వ మార్చివరకూ వారు ఊరుకొన్నారు అంటున్నారు. అది కనుక ఫాక్టు అయినట్లయితే—
The Secretary is absolved of his responsibility but it is the Government that is now involved when the Secretary in time aksed for clarification. Therefore it amounts to breach of privilege; there cannot be any doubt about that.

Mr. Deputy Speaker :—One thing has to be mentioned here. I am not giving any ruling. The Minister has repeatedly said "You ought to have been informed; he has not informed; I feel sorry for it." That is what the Minister has said I am asking Mr Vengaiah if, after that statement, he is still pressing his privilege motion

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ప్రివిలేజ్ మోషన్ వచ్చిన తరువాత అది వెంగయ్యగారి ప్రాపర్టీ కాదు. It is the property of the House. If he is going to withdraw he must obtain the leave of the House.

Mr. Deputy Speaker :—We will put it to the House.

Sri G. Venkata Reddy :—The main issue is the privilege issue against the Secretary, Zilla Parishad, Kurnool. He has given a notice; the meeting was convened on 22nd February. The main contention of Mr. Vengaiah is against the Secretary. It is not the fault of the Secretary.

Mr. Deputy Speaker :—(To Sri Vengaiah) Are you pressing?

Sri C. Vengaiah :—Yes.

Mr Deputy Speaker :—The ruling will be given on the 24th. Now there is another notice by Sri Badri Vishal Pitti. It is a privilege motion against the hon. Minister for Municipal Administration.

re : Assessment of Property Tax in the Hyderabad and Secunderabad Municipal Corporation.

श्री बदरीविशाल पित्ती :—अध्यक्ष महोदय। मैने जो नोटिस दिया है वह स्पष्ट है..

मिस्टर डिप्टी स्पीकर —आप तेलगू मे बोलने की कोशिश कीजिये। उसी मे कोशिश कीजिये।

श्री बदरीविशाल पित्ती :—मै बीच बीच मे तेलगो मे बोलने की कोशिश करूंगा। सलाहोद्दीन साहब ने फरमाया था कि....

శ్రీ ఎస్. వెంకటరామ నాయుడు :—వారు ఏమి మాట్లాడుతున్నారో, నాకు అర్థం కావడంలేదు

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—వాసుదేవరావుగారు మీకు సహాయం చేయవచ్చును.

श्री बदरीविशाल पित्ती :—सलाहोद्दीन साहब ने फरमाया कि कारपोरेशन ने इस के खिलाफ रेजोल्युशन पास किया था। चचू महाराज फरमाते है कि कारपोरेशन रेजोल्युशन లేదు.

Mr. Deputy Speaker :– It is better you pronounce the full name.

श्री बदरीविशाल पित्ती :—यह मै प्रेम से बोला हूं।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—वह तो ठीक है लेकिन....

श्री बदरीविशाल पित्ती :—महाराज तो बहुत बडी उपाधी है।

डा. चल्पतिराव :—घर मे प्रेम से नाम बोल सकते है। इधर पूरा नाम बोलना।

श्री बदरीविशाल पित्ती —प्रेम से बोल सकते है आपकी उम्र होगई होगी हमारी उम्र नही हुवी है।

सलाहोद्दीन साहब ने यह कहा कमिशनर साहब यहा बैठे है उन से पूछ लीजिये कि यह रेजोल्युशन पास हुआ या नही इन्हो ने जो बात बताभी है गलत है या नही। इसके बाद, डी व्यकटेशन साहब ने फरमाया—

It is not a privilege that the Minister is talking on the floor of House that the representations made by the representative of the Assembly are false—

इस के बाद मै ने भी कहा कि यह रेजोल्युशन है एक दो तीन चार बार इन चीजों को दोहराया गया। अहमद हुसेन साहब ने भी कहा कि अगर यह गलत होता है तो मैं मिनिस्टर साहब के घर के सामने भूक हडताल करने के लिए तैयार हू इस्तेफा देने के लिये तैयार हूं। आप ने भी म्युनिस्पल कारपोरेशन का रेजोल्युशन पढकर सुनाया—

A paper is given to me—resolution of the general body of the Corporation--problem arising out of the work relating to the re-assessment of properties on unsigned paper is given to me—that is the heading of the paper. I shall read out the Resolution—Resolution No. 132-B dated 19-6-68. 'The General Body of the Corporation by a majority resolves that there has been discussion on a large scale about discrimination in the matter of assessment of annual rateable value of the properties, more particularly owner-occupied houses; these discrepancies have not been rectified inspite of the fact that several cases of Irrational assessment have been brought to the notice of the concerned authorities. The General Body of the Corporation also desired that the Standing Committee may take necessary steps to withdraw their consent.' All that resolution is there.

इस के बाद मैं ने कहा तो मंत्री महोदय कहते हैं कि रेजोल्युशन नहीं है। इस से साबित होता है कि वह गलत बोले। सुलतान सलाहोद्दीन साहब ने फरमाया कि यह राघवन साहब के जमाने में पास हुआ समाचार पत्रों में आगया इस पर चर्चा भी हुई। इस के बाद भी आप कहते हैं कि रेजोल्युशन पास ही नहीं हुआ। इस से साफ जाहिर होता है कि आपके रेजोल्युशन पढकर सुनाने के बाद भी सलाहोद्दीन साहब ने कहने के बाद भी अहमद हुसेन साहब के कहने के बाद भी व्यंकटेशम् साहब के कहने के बाद भी और मेरे यहां कहने के बाद भी मंत्री महोदय ने अपनी आदत के अनुसार चालू जवाब दिया और यहां यह कहते हैं इस तरह का रेजोल्युशन है ही नहीं और बार बार इस पर इसरार करते है हालांकि यहां कारपोरेशन के अफसर मौजूद थे उन से वह पूछलेते तो मामला खत्म होजाता लेकिन उनको आदत होगई है सदन को जान बूझकर भटकाना तो मै यह अर्ज करना चाहता हूं कि डेलिबरेट और इनटेनशनल का सवाल आजाता है। वैसे तो किसी की नियत या इनटेनशन मै जाना खतरनाक होता है लेकिन जब इस का परिणाम यह निकलता है कि एक गलत चीज सदन के सामने आती है और इतने सदस्य बार बार कहने के बावजूद मंत्री महोदय इस तरह का आचरण रखते हैं तो यह किस की जिम्मेदारी है आप रूलिंग दें। हमारे देश की लोक सभा या किसी राज्य की एसेम्बली या हाउस आफ कामंस या आस्ट्रेलिया में इस तरह की कोई मिसाल मै नहीं पासका कि मंत्री इस तरह की गलत बयानी करते जारहे हों अल्बत्ता परफ्यूमे के केस में इस तरह की चीज आई थी कि डेलिबरेटली और इनटेनशनली इसी तरह से सदन से जानकारी को छुपाने की कोशिश की थी तो मंत्री को अपने पद से हाथ धोना पडा और कंजरवेट्यु पारटी को, अपोजीशन में जाकर बैठना पडा। यहां आंध्र प्रदेश में मंत्री इसी तरह के गलत और चालू बातें कहते हैं तो नियम संख्या १८१ में यह है कि—examine, investigate and report यह एगजेमिनेशन अलग चीज है इनवेस्टीगेशन अलग चीज है इस के बाद रिपोर्ट आती है। जब प्रिविलेज मोशन दिया जाता है तो यह जरूरी नहीं है कि कमेटी सिर्फ यह तैय करदे कि यह मामला प्रिविलेज के तहत आता है या नहीं बल्कि वह सचमुच इस चीज को एगजेमिन करे कि क्या सचमुच मंत्री की यह आदत होगई है या नहीं।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—वह प्रिविलेज कमेटी को रेफर करने के बाद की बात है।

श्री बदरीविशाल पित्ती :—हां उस कमेटी का काम केवल यह देखना ही नहीं कि सभा का हक भंग हुआ है या नही वल्कि वह इस बारे में पूरी तरह इनवेस्टीगेट करे एगजेमिन करे ताकि मंत्री की इस तरह की गलत-बयानी को जो आदत होगई है उस पर सदन विचार कर सके।

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—అధ్యక్షా, గడచిన సెప్టెంబర్ నెలలో కార్పొరేషన్‌లో-టాక్సెస్ ఎక్సెస్‌గా వున్నాయని డిస్కషన్‌కు వచ్చినప్పుడు అహమ్మద్ హుస్సేన్‌గారు కార్పొరేషన్‌లో ఒక రిజల్యూషన్ పాస్ చేశారని టాక్సెస్‌కు సంబంధించి, అని చెప్పారు. ఆ రోజున రిజల్యూషన్ లేదని నేను చెప్పడం జరిగింది. ఎందుకంటే-ఆ రిజల్యూషన్ అంతకుముందు కార్పొరేషన్ వారు పాస్‌చేశారు. పాస్ చెయ్యడంలో-కమిషనర్‌కు వుండే పవర్స్, అసిస్టెంట్ కమిషనర్స్‌కు, అసిస్టెంట్ కలెక్టర్స్‌కు వుండే పవర్సు విత్‌డ్రా చేయమని కార్పొరేషన్‌వారు స్టాండింగ్ కమిటీకి ఒక డైరెక్షన్ యివ్వడం జరిగింది. ఆ డైరెక్షన్ ప్రకారంగా, స్టాండింగ్ కమిటీవారు 17-7-68 వ సంవత్సరంలో విత్‌డ్రా చేయడం జరిగింది. విత్‌డ్రా చేస్తే-సిటీలో టాక్సేషన్ అంతా స్థంభించిపోతుందని ప్రభుత్వం ఆలోచించి ఆ రెండు రిజల్యూషన్స్—19-4, 25-4-69 వి, ఆ రెండు రిజల్యూషన్సు కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. అందువలన, సెప్టెంబర్‌లో యీ డిస్కషన్ జరిగిననాడు ఆ రిజల్యూషన్స్ అమల్లోలేవు అని నేను చెప్పాను.

श्री बदरीविशाल पित्ती :—यह फिर फंसना चाहते हैं। सवाल यह है कि रेजेल्युशन है या नही।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—वह कहते हैं रेजेल्युशन केनसल हुआ था। इसलिए वह रेजेल्युशन डीफेकटो नहीं था जिस दिन सेपटेम्बर में रेजोल्युशन के बारे में डिसकशन चल रहा था।

श्री बदरीविशाल पित्ती :—अगर अैसा था तो उसी समय वह इस तरह की सफाई कर सकते थे।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—ठीक है आज तो होगई।

श्री बदरीविशाल पित्ती :—यह रेजोल्युशन पास हुआ था। मेरे पास उसकी कापियां हैं। मैं जानता था कि वह इस तरह का तर्क देंगे। वह रेजोल्युशन बाद में खारिज कर दिया गया यह सवाल नहीं है। सवाल यह था कि जो रेजोल्युशन आप ने पढकर सुनाया था वह कारपोरेशन का रेजोल्युशन है या नहीं। वह रेजोल्युशन पास हुआ था और बाद में कई कारवाओी हुअी तो बहेस का सवाल ही नहीं रहता।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—अहमद हुसेन साहब ने कहा कि कारपोरेशन ने एक रेजोल्युशन पास किया। मंत्री महोदय ने कहा कि ऐसा रेजोल्युशन पास नहीं हुआ।

श्री बदरीविशाल पित्ती :—जिस रेजोल्युशन को आप ने भी पढा।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—वह केनसल होने की वजह से स्टेंड नही होता।

श्री बदरीविशाल पित्ती :—तो यह उसी समय कहना चाहिये था। कल एक खून करदें और आज उस के लिए माफी मांग लें तो।

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—यह प्रिविलेज मोशन में कैसे आएगा।

श्री बदरीविशाल पित्ती :—यह फेक्ट्स के लेहाज से देखना पडेगा कि....

Mr. Deputy Speaker :—When it was cancelled by the Government, does it hold good?

श्री बदरीविशाल पित्ती:—जब उन्होंने इस चीज को यहां कहा तो वह जिम्मेदार मंत्री होने के नाते उन का यह फर्ज था कि वह कहते कि इस तरह का रेजोल्युशन हुआ था और बाद में यह कारवाओ हुओ। जब उन्हों ने ऐसा नही किया तो उन्हों ने अपनी गलतबयानी से सदन को गुमराह किया।

Mr. Deputy Speaker :— Anyway now he has given an explanation that was existing then. It is not in effect because it was cancelled by the Government. Are you satisfied with that explanation or you still insist ?

श्री बदरीविशाल पित्ती :—मुझे संतोश नहीं है।

Mr. Deputy Speaker :—Ruling will be given on 24th.

श्री मानिकराव :—यह बाद मे हुआ Not on that day.

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—सेप्टेम्बर में उन्होंने कहा कि कोई रेजोल्युशन नही Anyhow I have just said ruling will be given on 24th.

Sri M. Manik Rao :—That is not new. This is the old practice. They admit first and later on.. .

Mr. Deputy Speaker:—Now there is one call attention matter.

Sri M. Manik Rao :—This practice is going on for a long time. We have told already. The concerned ministers are not present in the House. It is happening every day.

Mr. Deputy Speaker :—If so, we shall postpone it. He must have gone to the Council.

Sri M. Manik Rao :—He knows business of to-day. Anyhow the Call attention is there. He has to reply. But he is not in the House.

Mr. Deputy Speaker :—We shall take it when he comes back or we shall take it next day.

Sri M. Manik Rao :—Generally it is not the practice.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re: Abnormal delay in payment of compensation to ryots whose lands have been taken for formation of Jawahar Autonagar at Vijayawada.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు .—అధ్యక్షా, విజయవాడకు అనుకొని పటమట, ఎనమలకుదురు, గుణదల - యీ మూడు గ్రామాలకు సంబంధించిన 270 ఎకరాల భూమిని విశ్వవిఖ్యాతిగాంచిన పండిత్ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి పేరుతో- జవహర్ ఆటోనగర్ పేరుతో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ 270 ఎకరాలు ప్రభుత్వం యీ ఆటో నగరు నిమిత్తం ఎక్వయిర్ చేయడం జరిగింది. దీనిని ప్రభుత్వం 1965లో స్వాధీనం చేసుకున్నది. ఆనాటినుంచి యీనాటివరకూ ఆ భూమిలో ఒక్క పైస పంటకూడా రైతులు అనుభవించడానికి అవకాశం లేకపోయింది. అక్కడ కొంత వరకు మాత్రం యిండస్ట్రీస్ నెలకొల్పబడ్డాయి. సుమారు 200 ఎకరాల భూమివరకు పరిమితమైన రేటు యివ్వడం జరిగింది. కాని మిగిలిన 70 ఎకరాలకూ యింతవరకూ ఒక్క పైసకూడ యివ్వలేదు. వారంతా చిన్న రైతులు. అందరూ అరఎకరము, రెండెకరాల భూమి గలవారే దానిరేటు బహు పరిమితంగా నిర్ణయించబడింది. 6 వేల రూపాయలు నిర్ణయించారు. ఇప్పుడు అక్కడ మార్కెటు రేటు 40 వేలు 50 వేలు ఉన్నది. వారికిచ్చే 6 వేలైనా సమయంలో యివ్వకపోవడంవల్ల అప్పులు చేసుకొని, కూలీనాలీచేసి జీవనం చేసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఆ రెండెకరాలకు బదులు మరొకచోట భూమి కొనుక్కోవాలంటే- మెట్ట భూమి కొనాలన్నా కూడా 15-20 వేల రూపాయలకు తక్కువలేదు. ప్రభుత్వం యింతవరకు వారికి డబ్బు యివ్వలేదు. ఎప్పుడు యిస్తారో తెలియదు. గత సంవత్సరం పటమట పంచాయతీ పంపింగు స్కీము శంకుస్థాపనోత్సవానికి ముఖ్యమంత్రిగారొచ్చినప్పుడు వారి దృష్టికి యీ విషయం తెచ్చాము. మరి ఎందువల్ల ఆలస్యమౌతోందో అర్థం కావడంలేదు. రైతుల కష్టనష్టాల విషయంలో ఈ విధంగా వుండడం సమంజసం కాదు. ఒక పథకంవేసి, ఆ పథకానికి అవసరమైన భూమిని ఎక్వయిరు చేసేటప్పుడు దానికి సంబంధించిన నష్టపరిహారం చెల్లించడంలో—డబ్బు లేకుండా తీసుకొని రైతులను యీ విధంగా అవస్థపెట్టడం న్యాయంగాలేదు. ఇంతవరకూ నష్టపరిహారం

re : Abnormal delay in payment of compensation to ryots whose lands have been taken for formation of Jawahar Autonagar at Vijayawada.

 యివ్వని ఆ 70 ఎకరాల భూమిని వదిలేసి ఆ రైతులకు వ్యవసాయం చేసుకోమని చెప్పడం న్యాయం, లేకపోతే నిముషాలమీద వారికి ధనమైనా యివ్వడం న్యాయం. ఈ రెండింటిలో ఏదో ఒక సత్వరచర్య తీసుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Sri K Brahmananda Reddy :—Government in G O. Ms. No. 723-Ind., dated 7-7-1966 had accorded administrative sanction for Rs. 45 lakhs for acquiring the lands under Development Areas Schemes at various places in the State, including at Vijayawada. Accordingly a total area of 273.99 acres contiguous to Industrial Estate, Vijayawada and falling in Patamata and Gunadala villages in Krishna District was acquired by the Government for setting up an automobile complex. The extent of area falling in each of the above mentioned two villages is furnished below :

	Village.	Extent of area.
i.	Patamata.	73 98 acres.
ii.	Gunadala (Private parties)	197.78 ,,
iii.	Gunadala (Govt. lands)	2.23 ,,
		273.99 ,,

The possession of the entire area of 273.99 acres was taken on 25-6-1966.

The compensation for the lands as awarded by the Land Acquisition Officer at Rs. 6/500 per acre in respect of 73.98 acres acquired in Patamata village amounting to Rs. 5.74 lakhs was paid to the yots concerned during the year 1966-67. Recently in this case the Sub-Court, Vijayawada has awarded compensations to the yots at enhanced rates, ranging from Rs. 12,000 to Rs. 18,000 per acre, depending on the location of the site. The total amount required to be paid immediately in these cases towards enhanced compensation and interest worked out Rs. 3.64 lakhs. Orders have been issued in G. O. Ms. 147, Ind. dated 27-2-70 to deposit the entire amount in the Court towards enhanced compensation ordered by the Court.

So far as the area of 197.07 acres, acquired in Gunadala village is concerned, compensation amounting to Rs. 9,92,354-39 at Rs. 6,500 per acre was paid in respect of an area of 118.67 acres to the yots concerned, during the year 1968-69. Compensation in respect of an area of 79.11 acres of land in Gunadala village, plus interest thereon amounting to Rs. 6.75 lakhs is yet to be paid by the Government. Action is being taken to pay this amount also soon.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు :— ఏదైనా తేదీ నిర్ణయించి ఆ తేదీలోపల ధనం ఇప్పించడానికి ప్రయత్నంచేస్తారా?

Sri K. Brahmananda Reddy :– It will be done soon Sir.

re: Scarcity of drinking Water in Warangal.

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి :— వరంగల్లు వాటర్ సప్లయి విషయమై అనేకసార్లు ఇక్కడ చర్చకువచ్చింది. మానేరు ప్రాజెక్టు కట్టి అందులో ఇది భాగంగా చేసి పర్మనెంటుగా వాటర్ సప్లయి ఏర్పాటుచేస్తామని ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వంవారు చెప్పారు. మానేరు ప్రాజెక్టు ఎప్పుడువస్తుందో, అందులో ఇది భాగంగా ఎప్పుడుఅవుతుందో నాకు తెలియడంలేదు. నాకుతెలిసిన విషయాన్నిబట్టి మానేరుప్రాజెక్టు ప్రారంభం చేసినప్పటికి అందులో ఇది ఒక భాగంగా సైమల్టేనియస్‌గా తీసుకోడం లేదని తెలుస్తున్నది. మానేరు రిజర్వాయర్ పూర్తిఅయినతరువాత దీనిని ప్రారంభిస్తె దానికి 4 సంవత్సరాలు, దీనికి 4 సంవత్సరాలు పడుతుంది. అట్లాకూడా మానేరు ప్రాజెక్టుతో పాటే సైమల్టేనియస్‌గా ఈ పనికూడా ప్రారంభించినట్లయితే ఆలస్యం కాకుండా జరుగుతుంది. రెండుపనులు ఒకేసారి చేపట్టాలని మంత్రిగారినికోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం ఉన్న ధర్మసాగర్‌లో నీళ్లు రావడానికి పరిస్థితులులేవు. మల్కాపురం ఛానెలు వంటి ఫీడర్ ఛానెల్సునుంచి నీళ్లు సరిగా రావడంలేదు. ధర్మసాగరుకు సంబంధించి ఉన్న డిస్ప్యూట్ మూలంగా పైపులు బ్రద్దలుకొట్టి ఉన్ననీరుకూడా ధర్మసాగర్‌లోనికి రాకుండా చేస్తున్నారు. ఎంతమంది పోలీసులనుపెట్టినా ప్రయోజనం ఉండడంలేదు. అక్కడ ప్రజల సానుభూతికూడా అటువైపు. ఇటువైపు ఉన్నది. ఈమధ్య సికిందరాబాదుకు సంబంధించికూడా ఇటువంటి కంప్లయింటే వచ్చింది. లైన్సు భూమిమీదనే వేయడంవల్ల ఎక్కడ వీలయితే అక్కడనే బ్రద్దలు కొడుతున్నారు. టెంపరరీగా మాకు వచ్చేనీళ్లయినా సరిగా వచ్చేట్లు చర్యతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మానేరు రిజర్వాయర్‌తో సైమల్టేనియస్‌గా దీనిని టేకప్‌చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri N. Chenchurama Naidu :—The Warangal town is getting water from the tank depending on 3.1 lakh gallons. But due to . . . . .

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి :— వారు చదువుతున్న అంశాలన్నీ చాలాసార్లు చదివినవే. నేను చెప్పిన రెండు విషయాలపై చెబితే చాలును. ఎన్ని అడుగులు, ఎంత తక్కువ ఇవన్నీ మాకు తెలిసినవే.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :— మల్కాపురంనుంచి నీళ్ళు రావడానికి చర్య తీసుకుంటున్నాము. మానేరు ప్రాజెక్టు అనేది పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి ఉన్నది. అది ట్రిబ్యునల్ క్రింద ఉంది. అది పరిష్కారమైన తరువాత మానేరు ప్రాజెక్టు తీసుకున్నప్పుడు ఇది కూడా తీసుకుంటాము. పైపులు బ్రద్దలు కొట్టడం గురించి నావద్ద ఇన్‌ఫర్మేషను లేదుకాని తగిన చర్య ఇమ్మీడియట్‌గా తీసుకుంటాము.

PAPERS LAID ON THE TABLE

APPROPRIATION ACCOUNTS 1968-69, FINANCE ACCOUNTS 1968-69, AUDIT REPORT 1970 OF THE GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

(The Minister for Finance Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy).—Sir, I beg to lay on the Table a copy each of the Appropriation Accounts 1968-69, Finance Accounts 1968-69 and the Audit Report, 1970 of the Government of Andhra Pradesh under Clause (2) of Article 151 of the Constitution of India.

Mr Deputy Speaker :—Paper laid on the Table.

PRESENTATION OF THE THIRD REPORT OF THE PUBLIC ACCOUNTS COMMITTEE

Sri C. Latchanna (Chairman, Public Accounts Committee):-Sir "I beg to present the Third Report of the Public Accounts Committee 1969-70 on the Allotment and Transport of Fertilizers."

(Mr. Speaker in the Chair)

Mr. Speaker:— Report presented.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr Speaker :—I want to bring one thing to the notice of the House. We are already one day behind the schedule of programme. I do not know whether it is necessary to give up one or two demands at the rate at which we are proceeding. I think, we shall finish this demand tomorrow and take up Agriculture demand on day-after-tomorrow.

Sri K. Brahmananda Reddy :- When is my reply, Sir ? We are anxious that the Hon. Members should discuss as many as possible. But I am only submitting two things. If you want me to reply to-day only, it is all right. Second thing is on the 21st March the Agriculture Minister has got work. Therefore his reply may not come on the 21st morning. You can ask him to reply on the 20th or 22nd. He has no objection. On the 21st he has got to attend to the obsequies of his sister who died recently. Therefore, on 21st morning the Agriculture Minister may be spared. The discussion can go on, because there are other ministers who will take the notes. The reply of the Agriculture Minister need not be on the 21st morning.

Mr. Speaker :—We will be late by another three days.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అగ్రికల్చరు డిమాండు వెనుకకుపెట్టి తరువాత డిమాండు ముందు తీసుకోవచ్చునుకదా.

Mr Speaker :—We will have to forego discussion on some Demands. This Demand should have been over by yesterday and it would not be over even to-day. That means it will be over day after tomorrow. We will be late by another two days. That is why we have to forego Women Welfare, Welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes or you will lose one day on Irrigation. What I am requesting is....

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— ఈ రోజు ఒకటిన్నర వరకు సభ్యులు మాట్లాడి సాయంత్రం ఒక గంట కూర్చుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పవచ్చు కదా ?

Mr. Speaker :—If all members have no objection, we will sit upto 2-30 p. m.

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—అక్కడ మాకు ఫుడ్ ఉండదు.

Mr. Speaker :—Whenever the Presiding Member rings the bell please sit down. We will finish the demand. Winding up by the opposition will take another 20 minutes. The Chief Minister will get only about half-an-hour for reply.

Dr. T.V.S. Chalapathi Rao :—Then it will go to 2.30 p.m., Sir.

Mr. Speaker :—By 1.30 p.m. we will finish.

Dr. T.V.S. Chalapathi Rao :—It may be impossible. Sir.

Mr. Speaker :—It cannot be helped. Otherwise, you will not have opportunity to discuss on some other demands. I can't help it. This demand must be finished to-day.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I want to agree with the hon. Members that my reply may be on 20th.

Mr. Speaker :—No, Please. I can't concede your request. This demand must be finished to-day. Now, Sri Vavilala Gopalakrishnayya will kindly resume his speech. I do not know what time he spoke the other day.

Sri K. Govinda Rao :—In the meanwhile the Business Advisory Committee may meet and draw up a programme.

Mr. Speaker :—Why should Business Advisory Committee draw up a programme for us and why should the House sit in the evening I cannot understand. I am not going to deny the opportunity of Members to speak on the demands. The question is one of adjusting the time. I will certainly try to give as much time as possible to the Members. Only thing is you should co-operate with me. Sri Gopalakrishnayya garu try to conclude as quickly as possible.

Dr. T.V.S. Chalapathi Rao :—Is it your ruling, Sir ?

Mr. Speaker :—We are going to finish this by 1.30 p.m.

Sri K. Govinda Rao :—Then there won't be chance for anybody to speak, Sir.

Mr. Speaker :—Sri Govinda Rao seems to be having a feeling that I am not giving enough time for discussion for a very important demand like the Heads of State. I would straight-way request himself to draw up a programme even to-day. I am going to ask the House to accept the programme. You draw up your programme. Come on do it. But, at the same time without sitting in the evening.

I will straightway accept it. Only thing is I am going to follow it very strictly. This is after all in the interest of giving more opportunity to Members to speak. If it is a question of adjusting among your self whatever programme you are going to give, I am going to accept

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—After completing the business to-day and day-after-tomorrow, let the Business Advisory Committee meet on 20th to review and guillotine some of the items. It will be helpful to you, Sir.

Mr. Speaker:—The decisions of the Business Advisory Committee are not being implemented for several reasons. So, there is no use of asking the Business Advisory Committee to meet again. No purpose will be served. If you want more time for this demand, I have no objection. Only thing is you will be foregoing the opportunity to speak on other demands.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—As you know, Sir two days are allotted to this demand. But, the Members were not in a position to derive that benefit of debating for two days.

Mr. Speaker :—Why?

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao : -Why, means other items are consuming the time. Are we to be blamed for that, Sir? Why should we forego our right to express our views on the functioning of an important item-the functioning of the Legislature, Heads of department etc., all vital things.

Mr. Speaker :—Then I will do one thing. I will not exercise the right of curtailing the Members speech. Let each Member take his own time till 28th on which day everything will be guillotined and demands passed. So. you give some discretion to me. What else can I do? You must suggest a way out for these things. I am prepared to accept whatever programme you are drawing up Kindly tell me what I should do. If you say this is an important demand and you are taking more time, I do not mind. But you will be foregoing time on some other demands. After all, the time at our disposal you know. You adjust and tell me. I do not mind sitting every day half an hour or one hour. But as Dr Chalapathi Rao said after 2 O' clock they won't be able to get anything. There is no point in asking the Members to sit in the evenings for several days. Why should there be strain? You tell me, I am prepared to accept.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—In such case how many Members will get an opportunity to-day and to what time? Half an hour may go for winding up and Hon. Chief Minister may take more than one hour and so 1½ hours are gone.

Mr. Speaker: - Dr. Rao garu, one thing I may tell you, I know the capacity of the Members also. If they want they can speak for half an hour or one hour and there are Members who can in five or ten minutes bring out the force of the points they want. After all it is a question of adjusting.

Sri V. B. Raju :—Sir, there is no much of controversy. The only point is whether the Chief Minister can kindly give his reply day-after-tomorrow. That time, we can easily adjust and it will be convenient to him also.

Mr. Speaker :—But again you will be losing one day more.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Never mind, Sir. My submission is my reply can be on 20th.

Mr. Speaker:—Very good. Have it like that. Atleast the discussion should be over to-day including the winding up.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా. హైకోర్టుకు జడ్జిమెంటుకు సంబంధించి అన్‌వారెంటెడ్ రిమార్క్సు అని ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వచ్చింది. ఆథరైజ్డ్ కాపీ వచ్చిన తరువాత డిస్కసు చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పాను.

Mr. Speaker :—I will ask the Press people to get it corrected.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1970-71 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demands No. VIII – State Legislature – Rs. 55,67,400.

Demand No. IX – Heads of State, Ministers and Headquarters staff – Rs. 4 66,74,300.

Demand No. X – District Administration and Miscellaneous Rs. 11,00,37,200.

Demand No. II – Excise Department – Rs. 2,23,16,000.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా. మంత్రిగారు యిచ్చిన నోటులో "The Government of India have decided to amend the Andhra Pradesh Regional Committee order for the purpose of enlarging the functions of the Regional Committee and making it more effective" అన్నారు. ఆ విషయంగా కాగితాలు వచ్చినవా ? వస్తే అందచేస్తారా ? రెండవది అప్పుడప్పుడు పత్రికలో చూస్తున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో స్టేటు విదిన్ ఎ స్టేట్ చేయాలని ఆలోచిస్తున్నారని. దయచేసి అటువంటివి మాత్రం చేయవద్దని కోరుతున్నాను. స్టేటు విదిన్ ఎ స్టేటు అంటే పీల్ విదిన్ ఎ పీల్ అన్నట్లు చాలా నష్టం జరుగుతుంది. ఇంటిగ్రేషనుకు చాలా నష్టం. ఆ విధముగా చేయవద్దని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మన ప్రభుత్వంలోని మిత్రులను ప్రార్థిస్తున్నాము.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ఆంధ్ర జిల్లాలలో స్ట్రయిక్ జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వానికి వినయపూర్వకంగా మనవి చేసేది ఏమిటంటే నెగోషియేటు చేసి ఎవర్డు చేయాలని సిన్సియరుగా చేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధముగా ఎన్. జీ. ఓ. లను కూడా కోరుతున్నాను స్టేటులో ఉన్న పరిస్థితి విషమించకుండా చేయాలని ప్రెస్టిజ్‌కోసం చూసుకోకుండా నెగోషియేషను ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వానికి ఎన్. జీ. ఓ. లకు మనవి చేస్తున్నాము. పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను గురించి ఒక మాట చెప్పాలి. ఇదివరకు పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను చేతిలో ఉండే లోయరు డివిజను గుమాస్తాలు, టైపిస్టు వగైరాలను సెలెక్టు చేసుకోడాన్ని తీసివేసి జిల్లా లెవెలులో కమిటీ వేయాలన్నారు. దీనివల్ల హైదరాబాదు సిటీకి వచ్చేసరికి మొత్తం స్టేటునుండి తీసుకోవటం కాకుండా జిల్లానుంచి రావాలంటే ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజివారు మార్కు లేకపోతే తీసుకునేది లేదన్నారు. ప్రతి

నోట డైరెక్టొరేటులోను శక్రటేరియటులోను 1 : 3 అనే పద్ధతిలో అనుకున్నది పాటించబడడం లేదు. అది పాటించకుండా సిటీలో ఉన్న ఉద్యోగాలకు మొత్తం స్టేటులోని జిల్లాలనుండి రానివ్వకపోతే చాలానష్టం అవుతుంది గ్రాడ్యుయేట్సుని. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్సుని హైదరాబాదులో రిజిస్టరు చేసుకోనివ్వడము అవసరము. కాని ఇక్కడ రిజిస్టరు చేసుకొనడానికి లేకుండా చేస్తున్నారు. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్సుని జిల్లాలలో రిజిస్టరు చేసుకొనే అవకాశము యిస్తే బాగుంటుంది. రిజిస్ట్రేషనుకే చాల డబ్బు ఖర్చుపెట్టి తిరగవలసి వస్తోంది. దీనిని గురించి ఆలోచించాలని కోరు చున్నాను. రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డును పెట్టినందుకు సంతోషము. వారు ఎగ్జాసిప్ డేటాను తయారు చేశారు. ప్లానింగు కమీషను డబ్బు వుంది ఏమి చేస్తారు అని అన్నప్పుడు కాగితాలు వెతుక్కోవడము కాకుండా తెలంగాణాకు, ఆంధ్ర ఏరియాలకు కూడ అటువంటి డేటాలను తయారు చేసుకొని వుంటే ప్లానింగు కమీషనుకు యివ్వడానికి వీలు వుంటుంది. రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డువారు డేటాను తయారు చేసినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. యాంటీ కరప్షన్ బ్యూరో ఇంకొక విధంగా నడుస్తున్నది. విమ్స్ అండ్ ఫేన్సీస్, లైక్స్ అండ్ డిస్ లైక్స్ ప్రెజుడిసిస్‌తో యిబ్బందులలో పెడుతున్నారు. అవన్నీ వరుసగా చెప్పడము న్యాయము కాదు. ఈ బ్యూరో ఎజప్ బోర్డుగా వుండకపోతే మహోన్నతమైన గౌరవాన్ని దక్కించుకొన్నవారు కారు యాంటి కరప్షన్ బ్యూరో వుంది. మిమ్మల్ను ఏమి చేస్తామో చూడండి అని మేము బెదిరిస్తూ వుంటే అది కరప్షన్ బ్యూరోగా అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. అందువల్ల సెపరేటుగా వుండాలని కోరుచున్నాను. అసెంబ్లీ ప్రొసిడింగ్స్ వెతుక్కోవాలంటే చాల కష్టముగా వుంటున్నది. మిగతా రాష్ట్రాలలోను, పార్లమెంటులోను వున్నట్లు ఇండెక్స్ సిస్టమ్ వుండాలి. నంబరు వైజు ఇండెక్స్, సబ్జెక్టు వైజ్ ఇండెక్స్ వుండాలి. రీసెర్చి బ్యూరో పెట్టాలని అన్నాడు. ముఖ్యమంత్రిగారు దానికి డబ్బు యివ్వలేదేమో తెలియదు. సెక్రటరీగారు స్పీకరుగారు ఆలోచిస్తున్నామన్నారు రీసెర్చి బ్యూరో పెట్టిన ప్రయోజనము లేకుండా పోయింది. లైబ్రరీని డెవలప్ చేయాలి. ఢిల్లీలో పెట్టిన విధంగా ఇక్కడ కూడ రీసెర్చి బ్యూరోలో 10, 15 మంది చదువుకొన్నవారిని పెట్టి రెడీమేడ్ ఇన్‌ఫర్మేషను యిచ్చే విధంగా చేస్తే ఎక్కువ కంట్రిబ్యూషను యివ్వగలుగు తాము. ఏజన్సీ ఏరియాల గురించి మనము రెగ్యులేషను పాస్ చేశాము కాని దానిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నము చేయలేదు. భూములను ఎవరు పడితే వారు స్వాధీనము చేసుకొన్నారు. దానికి ముఠాదారీ సిస్టమ్ని తీసివేశామన్నారు. అది రెగ్యులేషనులో తీసివేశారు కాని దానికి ఆఫీసరు లేరు. అమలు చేయలేదు. తప్పకుండా అమలు చేయవలసిన అవసరము వుందని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి : - అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ డిమాండ్సుని బలపరుస్తున్నాను మన దేశములోని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల పరిస్థితి, శాసన సభ్యులు నిమిషానికి కొక పార్టీ మార్పు చేస్తూ వుండడము, ఆ మార్పుల వల్ల ప్రభుత్వానికి ఏ విధమైన గండాలు ఏర్పడుతున్నది, మైనారిటీ ప్రభుత్వాలు అనుకొనేవి ఏ విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలని ఏలుతున్నవి తమకు తెలుసు. గవర్నరు

ఇన్‌స్టిట్యూషన్ అవసరమా కాదా అనేది కాన్‌స్టిట్యూషను ఏర్పడినప్పటినుంచి చెబుతున్నాము. గవర్నరు ఇన్‌స్టిట్యూషను అవసరంలేదని చెబుతున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఫెడరల్ సిస్టమ్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్సులో గవర్నమెంటు ఇన్‌స్టిట్యూషను చాల అవసరము. గవర్నరు ఇన్‌స్టిట్యూషనుపైన వేస్టుచేస్తున్నాము, గవర్నరు ఇన్‌స్టిట్యూషను పనికి రాదనే అభిప్రాయము ఈనాడు జరుగుతున్న పరిణామాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మార్చుకొనవలసిన అవసరము వుంది. గవర్నరు ప్రెసిడెంటు ఏజెంటా? ప్రెసిడెంటు ఆజ్ఞలను అనుసరించి చేయాలా అనే విషయము వచ్చినప్పుడు ఈనాడు దేశములో నిర్ణయాలను తీసుకొన్న పరిస్థితులను ఆధారముగా తీసుకొంటే ఈ ఇన్‌స్టిట్యూషను చాల అవసరమని ఇండిపెండెంటుగా వుండాలని అభిప్రాయము నాకు కలుగుతున్నది. కాన్‌స్టిట్యూషనల్ ప్రొవిజన్సు ప్రకారము నడిచే ఈ గవర్నరు ఇన్‌స్టిట్యూషనుకు వెయిట్ యివ్వవలసిన అవసరము చాల వుంది. ఈనాడు మంత్రులపైన అయితేనేమి, ఉద్యోగులపైన అయితే నేమి పైన్లు ఎలిగేషన్సు చేయడము అలవాటు అయిపోయింది. అది నిజమా, అబద్ధమా అనేది తెలుసుకోకుండా బజారులో ఇన్‌ఫర్మేషను యిస్తే ఇక్కడ దానిని గురించి మాట్లాడడము పరిపాటి అయిపోయింది. అందువల్ల అటువంటి అపనిందలు రాకుండా మంత్రులుగా వున్నవారు తమ ఎసెట్సుని డిక్లేర్ చేస్తే బాగుంటుందనే అభిప్రాయము నాకు వుంది. దాని విషయములో ముఖ్యమంత్రిగారు కన్సిడర్ చేయవలసినదిగా కోరుచున్నాను. ఎక్స్ మినిష్టర్, రిటైర్డు ఐ.ఎ.యస్. అఫీషియల్సు పైన చాల ఛార్జెస్ విన్పిస్తున్నవి. ఎక్యుమ్యులేటెడ్ వెల్తు చేస్తుకొన్నారని, బిల్డింగ్స్ కట్టుకొన్నారని, హైదరాబాదు పట్టణములో ఏ కాలనీకి వెళ్ళినా ఎక్కువ బిల్డింగ్స్ వారివే అని ఒక రకమైన అభిప్రాయము ప్రజలలో వుంది. వాటిని నివృత్తి చేయడానికి if necessary, the Constitution has to be amended regarding this thing under Art, 309. అది కూడ అవసరము. ఏమైనా ఎలిగేషన్సు వచ్చినప్పుడు ఎంక్వయిరీ చేయించే కార్యక్రమము అవసరమైతే. భారత ప్రభుత్వముతో సంప్రతించి ఎంక్వయిరీ చేయించే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఆ విషయములో కూడ దృష్టిని కేంద్రీకరించవలసినదని కోరుచున్నాను. తెలంగాణా సమస్య వుంది. వివరాలలోకి పోదలచుకొనలేదు. 1956 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత సేఫ్ గార్డ్సుకి 5 సం. లు అయిపోయింది. 10 సం. లు అయిపోయినది. ఇంకా యివ్వాలనే అభిప్రాయము కలిగితే ఎవ్వరమూ బాధపడడము లేదు. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీకి ఎన్‌లార్జుడ్ పవర్సు యివ్వాలని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. ఆ సందర్భములో ప్రెసిడెంటు ఆర్డరు వస్తుందనుకొంటున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వము నిర్ణయము చేసినట్లు వుంది. ఫైనాన్షియల్ మేటర్సు యిస్తే యిచ్చారు కాని సర్వీసు మేటర్సుకి సంబంధించినంతవరకు తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీకి పవర్సు యిచ్చి........

Sri C.V.K. Rao :—Sir. I raise a point of order. It concerns about the demand we are taking up to-day. In this District Administration is also included. No statement has been made by the Minister and no copy is laid on the Floor of the House. Now, is this the way in which it has to be dealt with?

Mr. Deputy Speaker :—Under what rules ? A point of order should always be covered under rules.

Sri C V.K. Rao :—Well, under the same rules under which all these notes have been placed, Sir.

Mr. Deputy Speaker ;—If the Members have any suggestions to make....

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker :—Mr. Rao, there is no time.

Sri C.V.K. Rao :—If there is no time, can I permit the men in the Treasury benches to commit a grave error? That cannot be, done, Sir.

Mr. Deputy Speaker :—This does not come under rules. You know it.

Sri C.V.K. Rao :—Let the Government apologise for the error. I will sit down.

Mr. Deputy Speaker :—When you get an opportunity to make suggestions, you may do so and you can expect some reply.

Sri C.V.K. Rao :—You give a ruling. It is irregular.

Mr. Deputy Speaker:—No ruling is required in this case, because it does not come under any rule.

Sri C.V.K. Rao :—On what are we to discuss. Why is it that the Minister who holds the District Administration portfolio asking for a grant? He must have his own reasoning. Let him even speak out. He has not even spoken out. Let him speak. I do not want a written book. That is not permissible. Is this the way we can permit a Government to functioning? We will be committing a grave crime, Sir. We cannot permit the Government to function as though it is their own private property. Even the High Court has been 'saying that thing. Here we cannot be silent as though it is an empire.

Mr. Deputy Speaker :—Of-course, you have raised a pertinent point. There is no need to give ruling because it does not cover any rule. Possibly, they have not done it and they may not repeat it again.

Sri C.V.K. Rao :—So, that means you are excusing them for the time being.

Mr. Deputy Speaker :—Yes, Mr. Venkata Reddy.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— సర్వీసెస్ మేటర్స్‌కు సంబంధించి తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీకి పవర్స్ ఇస్తే ఇంకా ఎక్కువ డిఫికల్టీస్‌లో పడతాము. ఫయిల్స్ కాని, రికమెండేషన్స్ కాని త్రూ రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్. మరల ముఖ్యమంత్రికి రావాలి అంటే వారో అభిప్రాయానికి వీరో అభిప్రాయానికి వస్తే మరల గవర్నరుకు రిఫర్ చేసే పరిస్థితి క్రియేట్ కావటం ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క దురదృష్టం అని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఆ విషయం కూడా

ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. సర్వీసెసకు సంబంధించి సవర్స్ కావాలని తెలంగాణా మిత్రులు కోరుతున్నారు. We are integrated in the interests of services of whole State, either Telangana or Andhra. అన్నప్పుడు ఈ విపమలి పొజిషన్ క్రియేట్ చేయకుండా వుండడానికి పునరాలోచించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని; తెలంగాణా మిత్రులను కోరుతున్నాను. తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీకి ఈ విధంగా సవర్స్ ఇస్తున్నాము. Is it perpetual one or there is any time limit for it ? మనం ఈనాడు సమగ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ వుండాలనుకుంటూ వుంటే తెలంగాణాకు సెపరేట్ సవర్స్, సెపరేట్ బడ్జెటు అనే పద్ధతిలో ఈ రాష్ట్రాన్ని నడుపుకోగలమా ? ఏ నాటికైనా సమగ్ర వాతావరణం దేశంలో సృష్టించి వారి అభిప్రాయాలను మనం అర్థం చేసుకొని, మన అభిప్రాయాలను వారు అర్థం చేసుకొని వాతావరణం మనం క్రియేట్ చేసుకోగలమా ? అది ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. మొఖమాటంతో పనులు చేయడంకన్నా నిర్దుష్టమైన ప్రతిపాదనలతో ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్ళి సమగ్రతను కాపాడాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించి there are two charges either from opposition or from some congress members as far as the administration is concerned—one is corruption and another is red-tapism. ఈ పరిపాలనా యంత్రాంగం బ్రిటిష్ వారినుంచి సంక్రమించింది. ఇక, కోర్టు వ్యవహారం చూసుకొన్నా, సి ఆర్. పి., ఐ పి సి., తీసుకొన్నా, — it is provided in the interests of creating troubles in the country. My contention is that law must be simple and must be known to the common man and then only we can say that we are in a welfare state and we are in democracy. అందువల్ల సి. ఆర్. పి. మార్చటానికి, ఐ. పి. సి. మార్చటానికి, acts మార్చటానికి ఆలిండియా లెవెల్‌లో, ఆంధ్రప్రదేశ్ లెవెల్‌లో ప్రయత్నం చేయకపోతే లిటికేషన్ పెరుగుతుంది. కోర్టులకు వెళ్ళేవారు పెడతారు. ధనవంతులు రిట్స్ వేసి తెచ్చుకుంటారు. వెల్‌ఫేర్ స్టేటులో సామాన్య ప్రజల అవసరాలు చూడాలి. ప్రభుత్వం వారికి లాభం కలుగచేయాలి. అదే మన ధ్యేయం అయినప్పుడు ఇటువంటి లాస్‌వల్ల, ఇటువంటి కాంప్లికేటెడ్ ప్రొసీజర్‌వల్ల సామాన్య మానవునికి న్యాయం చేకూరుస్తామనే ఆశ నాకులేదు. దీని విషయంలో సెంట్రలు లెవెలులో నేషనల్ డెవలప్‌మెంట్ కౌన్సిల్ Cr.P C. should be amended and the procedure in regard to investigation should also be amended; otherwise, we cannot convict the accused. కరప్షన్ కేసుపై ఐ పి. సి. క్రింద కేస్ ఫయిల్ చేయాలంటే ఎంత కష్టమవుతున్నదో మనకు తెలిసిందే. ప్రొద్దున ఒక విషయం సభ దృష్టికి వచ్చింది. నేషనల్ డిఫెన్స్ సర్టిఫికేట్ మిస్‌ఎప్రొప్రియేషన్ జరిపితే ఆర్. డి. వో. ఫయిండింగ్స్ ఇస్తే, సి. ఐ. డి లు ఫయిండింగ్ ఇస్తే పోలీసువారు ఇన్వెస్టిగేట్ చేయకుండా దేర్ ఈజ్ నో కేస్ అని ఇస్తే ఈ ప్రొసీజర్ మార్చకపోతే సామాన్య ప్రజానీకానికి న్యాయం చేకూరుతుందని, ధర్మం చేకూరుతుందనే ఆశ నాకు లేదు. ఇక రెడ్ టేపిజం వుంది. ఈనాడు మినిస్టరుగారికి ఒక కాగితం ఇస్తే ప్లీజ్ ఎగ్జామిన్ అండ్ పుటప్ అని అంటారు. Even though it is an urgent matter, the paper reaches to the bottom, i. e., to the L.D.C. in 10 days, putting it up for examination. అదే ముఖ్యమంత్రిగారు వ్రాస్తే ముఖ్యమంత్రిగారు వ్రాశారు కాబట్టి

మేము ఎగ్జామిన్ చేయాలి ఎగ్జామిన్ చేసి, కూలంకషంగా చర్చించి ముఖ్యమంత్రిగారికి పంపవచ్చు. దానికి 5, 6 నెలల సమయం పడుతున్నదంటే ఏమి అనుకోవాలి? ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో డిసెంట్రలైజేషన్ ఆఫ్ పవర్స్ కావాలి. డిసెంట్రలైజ్ చేస్తే, delay would to certain extent be reduced. అక్కడే అయిపోవాలి. Then only there would be quick and efficient administration. For instance, a matter which is raised in the year 1949, is pending since several years. So far, it is not disposed of. The present administrative procedure is very complicated. ఈ రెడ్ టేపిజం పోవడానికి మనం తగిన చర్యలు తీసుకోకపోతే మన ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ బాగుపడదని. వెల్‌ఫేర్ స్టేటు అని చెప్పడంలో అర్థం లేదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమయిన డిమాండు. ఇది మన రాష్ట్రంలో వున్న పరిపాలనా సౌష్ఠవం, పరిపాలనా స్థాయిని ఏ విధంగా వుంచాలి అనేది ఆలోచించటానికి అతి ముఖ్యమయినది. ఏ రాష్ట్రం అయినా, ఏ దేశం అయినా పరిపాలన సౌష్ఠవంగా లేకపోతే ఆ రాష్ట్రంలో వున్న పరిపాలనా యంత్రాంగం న్యాయమయిన పద్ధతిలో, సక్రమమైన పద్ధతిలో సాగకపోతే అక్కడ సుస్థిరత వుండడం అసాధ్యం. ఇవాళ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చి నోటు చదివినప్పుడు చిన్న చిన్న ఉద్యోగులపై డిస్మిసల్ కేసెస్ పెట్టిన లెక్కలు ఇచ్చారు. కొంతమందిని డిస్మిస్ చేశారు, కొంతమందిని సస్పెన్షన్‌లో వుంచారు. గత సంవత్సరం వచ్చిన ఒక విషయం నాకు గుర్తు వుంది ఒక చిన్న ఉద్యోగి యు. డి. సి. ఫస్టు క్లాసు టి. ఎ. పుచ్చుకొని థర్డ్ క్లాస్‌లో ట్రావెల్ చేశాడని ఆరోపణ మీద అతనిని డిస్మిస్ చేశారు. అతను చేసింది తప్పు కాదని నేను అనడం లేదు. కాని అదే రకమైన ప్రమాణాన్ని, అదే రకమైన స్థాయిని అందరపట వర్తింపచేస్తే అంతకంటె వెల్‌కమ్ చేసే విషయం మరొకటి లేదు. అతి వున్నత స్థానంలో కూర్చున్న వారిపై ఏమైనా కంప్లయింట్ వస్తే, చార్జెస్ వస్తే, ఎలిగేషన్స్ వస్తే వాటిని కప్పివుంచి కొన్ని సంవత్సరాలవరకు ఖాతరు చేయకుండా వుంటే ఎలా మన సర్వీసెస్‌లో మొరేల్ బిల్డప్ చేయగలం, ఎలా ప్రజలలో విశ్వాసం కలిగింపగలం అని అడుగుతున్నాను. ఈమధ్య వెంగళరామానాయుడిగారి విషయంలో జరిగిన సంగతినే తీసుకొందాము. ఒక అతి వున్నత స్థానంలో కూర్చుని ఆర్డర్స్ జారీచేస్తున్న మంత్రుల విషయంలో ఒక ప్రమాణాన్ని, క్రింది లెవెల్‌లో మరొక ప్రమాణాన్ని ఎందుకు పెడుతున్నామని అడుగుతున్నాను వారు ఖచ్చితంగా హైకోర్టులో అనేకమయిన స్ట్రిక్చర్సు ఇచ్చిన తరువాత కూడ రిజైను చేయవలసిన పనిలేదన్నారు. అట్లాగే ఎలక్ట్రిసిటి మినిష్టరుగారి వయిన కూడ హైకోర్టు ఇచ్చిన స్ట్రిక్చర్సులో నాన్ అఫిషియల్సు ఆందరిపయిన ఇవ్వడం పొరపాటు. నాన్ అఫిషియల్సుగాని అఫిషియల్సుగాని మంచి ఉన్నారు చెడ్డ ఉన్నారు. అదే సమయంలో యీ హౌసింగు బోర్డు అలాట్‌మెంట్సు గురించి కమిటీలో ఉండి వేయవలసిన మార్కులు వేయలేదని ఉంది. నాదగ్గర ఫాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్సు ఉన్నాయి. వాటితో ఏమీ నిమిత్తం లేకుండా ఉంటె ఎలాగ. కనీసం హైకోర్టు జడ్జిమెంటు ఇచ్చిన తరువాత మొరలుగా దావిపయిన చర్య తీసుకుని మనం

చెప్పకుండానే వారంతట వారు రిజైను చేయవలసిన అవసరం లేదా? అట్లాగే ఇవాళ పబ్లిక్ అక్కౌంట్సు కమిటి రిపోర్టు ఇచ్చారు. అందులో మినిస్టరుగారికి సంబంధించి చెబుతాను. యీ మాన్యుర్సు పెద్ద స్కాండల్ అయిందని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ఒక ప్రిజుడిస్‌తోను దురుద్దేశంతోనూ చెప్పడం లేదు. ఇవాళ జాగ్రత్తగా యీ రిపోర్టు చదివితే తెలుస్తుంది. వేసిన ఆర్డర్సు చూడండి. మన రాజ్యం నడిచే తీరు ఇదేనా 30వ పేజిలో ఒక అప్లికెంటు బస్తా 30 రూ.లు గవర్నమెంటు రేటయితే బ్లాక్ మార్కెటులో 150 రూ.లు అమ్మే రోజులలో పెట్టుకున్న అప్లికేషను ఇది. ఒకచోట కొన్ని టన్సు ఇస్తే కొన్ని లక్షలు లాభం గడించే అవకాశం ఉంది. ట్రాన్సుపోర్టు చార్జెస్ సెపరేట్. ఆయన డైరక్టుగా మినిస్టరుగారికిచ్చారు. "Names the. I am herewith enclosing an application for allotment of fertilisers to Chittoor in my brother's name for our manure mixing firm" దానిపయిన మినిస్టరుగారు వెంటనే 'May be given what he has asked for" అని వ్రాశారు. ఇది ఎవరికి వ్రాశారు డైరక్టరుకుగాదు, శక్రటరికికాదు, ఇది బోగస్ ఫరం అవునో కాదో చూడకుండా డిప్యుటి డైరక్టరుకు వ్రాశారు. మినిస్టరుగారు అట్లాగ వ్రాస్తే అతను ఇమిడియట్‌గా ఇచ్చేశాడు. క్రింద ఏమి వ్రాశాడు, "Seen M. (Agri.) letter." He is Mr. M. N. Babu, Deputy Director of Fertilizers. 32వ పేజిలో ఇంతకంటె ఘోరమయినది ఉంది. అప్లికేషను పెట్టిన పెద్ద మనిషి He is not a dealer He is some gentleman who wanted 400 tonnes of fertilizers. ఇది కూడ మినిస్టరుగారికే డైరక్టుగా అప్లికేషను మినిస్టరుగారు డైరక్టుగా డిప్యుటి డైరక్టరు ఫెర్టిలైజరుకు He may be permitted to register himself as a dealer and the following fertilizers may be allotted—400 tonnes. That was immediately allotted. అని 400 టన్నులిమ్మన్నారు. వారు ఇచ్చేశారు. ఇదేమి స్టాండర్డు ఏమి లెవలు ఏ మినిస్టరయినా వెంకటరామనాయుడుగారి కేసయినా ప్లీజ్ ఎగ్జామిన్ అండు పుటప్ అనో ఇది బోగసు ఫరమా నిజమయిన ఫరమా అనే సమస్యలేకుండా డీలర్ కానివాడికి ఇచ్చి నువ్వు డీలరుకమ్ము— రెండూ ఒకసారే డీలరుకమ్మని చెప్పడం వీరే అలాట్ చేయడంపీరే. యీవిధమయిన పద్ధతివుంటె ఎట్లాగ. యీ ఫెర్టిలైజర్ కోటాకు కాదు రేపు స్టెయిన్‌లెస్‌స్టీల్ కోటాకుకూడ ఇదేవరవడి పెడితే స్టెయిన్‌లెసు స్టీల్ కోటాకి ఇదేపెట్టాలి, బస్సు రూట్సుకు ఇదేపెట్టాలి అన్నింటికి ఇదేపెట్టాలి బియ్యానికి ఇదే గోధుమలకు ఇదే పెట్టాలి. అడ్మినిస్ట్రేషన్ అంతా యీ రకమయిన ఆర్డర్సువేస్తే ఏమిచేస్తారు. ఇంపీచ్‌మెంట్ చేయాలి. ఇంత ఘోరంగా అయితే ఎలాగ? అవసరం అయినప్పుడు మంత్రికి ఆర్డర్సు వేయవలసిన అవసరంవుంది. కాని డిస్క్రిషన్ ఉపయోగించే అవసరం వుంది. కాని అన్ని రూల్సు ప్రక్కనపెట్టి వ్యాపారసంస్థగా చేస్తే ఎలాగో తెలియడంలేదు. నా చిన్నతనంలో సత్యనారాయణవ్రతం జరిగేది. ఆ పూజారి ప్రసాదంతెచ్చి కొస్త కొస్త భక్తులకుపెట్టి మిగిలిన పెద్దముద్ద నోట్లో వేసుకునేవాడు. ఇదీ అలాగేవుంది. ఒకలారిఅయినా మూవ్ అయిందా మనడబ్బు కాకపోవచ్చు, సెంట్రలుగవర్నమెంటు డబ్బు కావచ్చు-మూడున్నరకోట్ల రూ.లు రోడ్ ట్రాన్సుపోర్టు పేరిట న్యాయంగా రైతులకు అందచేయాలని ఇచ్చిన ఫెర్టిలైజర్సుఖర్చును

అనేకమయిన ఫెసిలిటీస్ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇచ్చి రోడ్లు ట్రాన్స్‌పోర్టు చార్జెస్ ఇచ్చి రియంబర్స్ చేయమంటే మనం చేసిన నిర్వాహకం ఇదా? తరువాత చీఫ్ శత్రువులగురించి కొన్ని కంప్లయింట్సు వచ్చాయి. హై లెవలులో ఉన్నవారి పయిన ఏమయినా వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వంపయిన విశ్వాసం కలుగాలంటె ఇటువంటివి వచ్చినప్పుడు మెతకగా ఉండి వాటిని ఎలాతప్పించాలని వ్యతిరేక ఆర్గుమెంట్సుతో ప్రయత్నం చేయకుండా ప్రజలముందుపెట్టి ఇదేమీలేదు అనిపించుకోడానికి ఒక హవుస్ కమిటీ లాంటిది వేసి యీ మాన్యురు విషయంలోగాని ఇతరవిషయాలలోగాని వేసి ఇటువంటివి క్లియర్ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికిలేదా అని అడుగుతున్నాను. అలాకాకపోతే ప్రజలలో విశ్వాసంఉండదు. అనేకమయిన అనుమానాలకు దారితీస్తుంది. రెండవసమస్య సర్వీసెస్‌గురించి. ఎన్.జి.ఓ.ల గురించి టీచర్సుగురించి వింటున్నాం. నేను చెప్పదలచలేదు. వాటి సారాంశం ఒకటే గవర్నమెంటు చెప్పేది ఎంతడబ్బు ఇమ్మంటారు అని. ధరలు పెరిగిపోతే నన్ను ఎలాబ్రతకమంటారు అనేదానికి సరయిన సమాధానం ఉండాలి. ధరలు దించలేనప్పుడు పే పాకెట్ పడిపోకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మనలకుంది. డబ్బులేకపోతే మీరు డబ్బుసంపాదించే మార్గం చూడాలి. అంతేకాని నువ్వు తిండితినడానికి చాలకపోతే కాఫీ తగ్గించుకో, బస్సు చార్జీలకు డబ్బులేకపోతె నడిచిరా అనే పద్ధతి న్యాయంకాదు యీవేళ ఆందోళనలు సత్యాగ్రహాలు వస్తె వారి కనీస జీవనానికి గ్యారంటీ చేయకపోతె తప్పనిసరిగా ఆందోళనలు వస్తాయి. అందుకు నేను మనవిచేసేది ఏమంటె లాండు రెవిన్యూ పయిన సర్‌చార్జి వేయండి మనది అగ్రికల్చరల్ స్టేటు. అగ్రికల్చరలు పయిన వెల్తు టాక్సు సాధ్యం కాదన్నారు. కాని లాండు రెవిన్యూపయిన సర్‌చార్జీ వేయడానికి అవకాశంవుంటె వేయడానికి ఏమి కష్టం? అదేకాదు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలుగురించి కౌన్సిలు తీసెయ్యండి ఎందుకు? అవకాశం ఉన్నచోట చేయరు, వారు గొడవచేస్తే వారిపయిన కక్ష తీర్చుకుంటామంటె ఏమి న్యాయం. ఇన్‌సెంటివ్ అవార్డ్సు గురించి నాలుగు కేసులిచ్చాం అన్నారు. కొంతమంది ఆనస్టు ఆఫీసర్లున్నారు. They are paying the price heavily. Sometimes, penalty for their honesty అనేది న్యాయంగా పనిచేసేవారికి కొంతమందిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. నాకు తెలుసు. అలాగే ఇన్‌సెంటివ్ అవార్డ్సు ఆఫీసరులకిస్తే వారికి ఎంత సంతృప్తి కలుగుతుంది సర్వీసెస్‌లో చూడాలి. ఒకరకమయిన కాన్ఫిడెన్సు కలిగించే అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri C.V.K. Rao:—May I get an opportunity to speak, Sir? But there must be time. You have to adjust.

Mr. Deputy Speaker:—We will have to go with the proceedings. This was discussed when the Speaker was here.

Sri C.V.K. Rao:—Time is not sufficient. Please extend the time.

Mr. Deputy Speaker:—We have agreed, when this was discussed.

Sri C.V.K. Rao :—How can I know. Nobody said I won't be permitted to speak or any of my colleagues would not be permitted We thought that we can speak of certain things.

Mr. Deputy Speaker :—Now Mr. T.S. Murty to speak.

Dr. T.S Murty :—Sir. The Demand on Tourism forms part of the Demand No. 9. Unfortunately this subject has been completely forgotten by most of the members. So mine will be a different key from the speeches which have been made till now.

Tourism Department requi es more attention than it has been receiving at the hands of the Government at the moment. Properly handled, it is a Department of income more than expenditure We are awfully neglecting the Department which is likely to get a lot of money for the Government Exchequer. I would like to sing with Keats. The Department is a thing of beauty. It is a joy for ever We are very fortunate in having a very enthusiastic and graceful lady to preside over this.

Sir, I am reminded of an article which I read about one and half years ago in "The Hindu" of Madras from one gentleman from Great Britain, who wanted to visit India. In that he was saying that instead of going in with begging bowl to the countries for foreign exchange if India develops its tourism, it need not go to any country for foreign exchange at all, because it has many attractions for tourists from abroad. He has also compared the treatment given by Indian officials with the treatment given by Pakistani Official in Great Britain. I believe he asked for an interview with the Indian Official with a view to come to India and to see some of the beautiful places of India. He was asked to come to the office. He was given all the material necessary. Of course, he was treated courteously. He was told "you can go here; you can go there" and he was sent away. The same gentleman applied to the Pakistan Embassy. The Pakistan Embassy Official took care to go by car, meet him at his house, invite him to dinner and give him all the material o him and ultimately the gentleman preferred to go to Paki tan rather than to come to India.

It is a thing which must be made attractive right from the beginning till the end of the tour Unless a man is caught at the very beginning and everything is explained to him, there is no use of saying that "Indians are hospitable". The fact must be shown at the very out set when a man applies to come to India. Ultimately that spirit attracts foreign tourists o our country. There are countries like Switzerland, Italy and Greece. With their antequities or perhaps with its natural beauty with Alpine hills and other things, they are able to attract tho sands and thousands, and lakhs and lakhs of tourists earning to their country, crores ane crores of foreign exchage. I don't see why we should not with all our natural endowments and our glorious part, be able to attract tourists? Switzerland, Italy, Greece and all those countries are akin to the western civilisation. What they fiind there may not be so strange. But ours is entirely a different civilisation with different traditions.

Therefore, naturally there should be more attraction to a foreigner in a country like India than in countries elsewhere in Europe or America. When such is the case, I really don't know why tourism as a Department is completely neglected by the Government. They have set apart Rs. 1 lakh to this Department. It is a miserable and pitiable amount. It is a pittance compared to the Rs. 270 crores Budget, one lakh of rupees for tourism. Why a Department be maintained at all when they are not prepared to give money ? Why is this apology for the department calling it 'tourism' ? Is it meant to make somebody its Minister ? Is it only to create the post of Minister ? Particularly the Minister who would take a lot of interest in the Department. is given only one lakh of rupees. What is she going to do with that ? I think it is a great injustice done to that.

Sir our wild life is second to none anywhere else. When I am reading books on the Young Yangora Forest in Tanganyika of the Victoria Falls in Kenya, I feel so, why so many people are going there ? We have our own big sanctuaries here. The Deer Forest in Gujarat, Kazaran in Assam, our own Pakal with tigers, our own Adilabad with wild bullocks, the bycins in Mudumalai, there are so many things, Still none of them seem to know that we have got these attractions We can still provide these attractions from Kanya to Kashmir. We have go to Switzerland atmosphere in the South. But still we are neglecting In our Andhra we have got grey pellicons in Kolleru lake. Why are they neglecting ?

(some interruptions)

Sir, This forms part of Demand No 9. You have forgotten That is not my fault.

Somehow or other we are fond of abusing the Minister rather then taking up these things. That is why I have taken up these things. A miserable pittance has been provided and this Department deserves to be raised by giving considerably more amount. It is really a good paying department attracting revenues, internal as well as external. The revenues of the country will increase and the country is benefited. It can help us learning many things. Our vision will be broadened. I therefore request the Government to provide a little more money than what has been provided. I thank you very much.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ డిమాండును, యాత్రి విషయాలను గురించిన డిమాండ్సును నేను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు మాత్రము చేయదలచుకొన్నాను. ముఖ్యంగా జనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించినంతవరకు మనం ప్రోత్సాహ బహుమతులు. ఇన్సెంటివ్ అవార్డ్సు అని దీంట్లో ప్రతి సంవత్సరము ఒక పద్దు వస్తూనే ఉన్నది. ఇది చాలా అవసరము. మనకు చాలామంది, గెజిటెడ్ ఆఫీసర్సుగాని ఇతరులుగాని ప్రభుత్వానికి ఆదాయము వచ్చేటటువంటి మార్గాలు అన్వేషించడంలో చాలా ఉపయోగకరంగా ఉన్న మాట యథార్థము. అట్లా ప్రభుత్వానికి ఉపకరించేటటువంటి ఉద్యోగస్థులను ఈ ప్రభుత్వ బహుమతులు ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. అయితే ఈ ప్రభుత్వము కాగితాల మీద పెట్టినటువంటి

దానిని ఆచరణలో కూడా పెట్టాలి. 1968 సంవత్సరంలో వై. నారాయణరావు అనే ఆయన ఒక స్టేటుకు సంబంధించి కొన్ని లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి ఆదాయము వచ్చేటట్లు చేశాడని ఆనాడు రెవిన్యూ సెక్రటరీ క్యాష్ అవార్డు వెయ్యి రూపాయలు రెకమెండ్ చేసినప్పటికీ, దాదాపు రెండున్నర సంవత్సరములు అయినప్పటికీ ఈ రోజు వరకు అది ఇవ్వలేదంటే మన ప్రభుత్వములో రెడ్టేపిజమ్, జాప్యము ఎంత ఉన్నదో లక్ష్యం చేసుకోవచ్చు. దీన్ని గురించి ఇంతకుముందు కొంతమంది మిత్రులుకూడా చెప్పారు. మినిష్టర్ దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళినప్పటికి వారు ఎగ్జామిన్ అని చెప్పినా. ష్టప్ ఆఫ్ ఫైల్ యిమిడియేట్ అన్నప్పుడు మినిష్టర్‌లకు మినిష్టర్లకు మధ్యలోగాని డిపార్టుమెంటుకు డిపార్టుమెంటుకు మధ్యగాని కొన్ని మాసాలుగా సంవత్సరాలుగా పెరుగుతూ ఉన్నాయి అంటే ప్రభుత్వంలో ప్రజలకు నమ్మకం కలిగించదు అని. ప్రజా విశ్వాసాన్ని మనం పొందలేక పోతాము అని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ ఉన్నాను. కరప్షన్‌ను గురించి ప్రభుత్వం వారు యిచ్చిన నివేదికలో ఈ సంవత్సరంలో 15 మంది గెజిటెడ్, 17 మంది నాన్ గెజిటెడ్ పీపుల్‌ను యిన్వెస్టుగేట్ చేసి పట్టుకున్నామని యిచ్చారు. సంవత్సరానికి 15 మంది గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లు, 17 మంది నాన్ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లు మాత్రం సరిపోతారా? ప్రస్తుతం జరిగేటటువంటి కరప్షన్‌లోగాని, నగ్నంగా తాండవించేటటువంటి అవినీతిలోగాని వందలకొలది మందిని యిన్వెస్టుగేట్ చేసి పట్టుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. రెడ్టేపిజం ప్రభుత్వంలో చాల ఉన్నదని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఈ విధంగా అవినీతితో లంచగొండితనంతో మనం ప్రజలకు చాల దూరం అవుతున్నామనే భయం కూడ కలుగుతున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితిలో గవర్నరు వ్యవస్థ ఉండాలా అక్కరలేదా అనే వివాదగ్రస్థమైన విషయం ఉన్నది. ఇదివరకు మేము యిది అనవసరం అని అనుకున్నాము. కొన్ని లక్షల రూపాయలు అనవసరంగా యిచ్చుకుంటున్నామని అనుకొన్నాము. కాని రెండు సంవత్సరాలనుంచి, గత జనరల్ ఎలక్షన్స్ తరువాత కాశ్మీరునుంచి కన్యాకుమారి వరకు అన్ని రాష్ట్రాలలో జరిగే అస్తవ్యస్థమైన వ్యవస్థలలో, రాష్ట్రాలలో పార్టీలు మారిపోతూ, మైనారిటీ పరిపాలన కూడ చేస్తున్నారు అనే అపవాదులు, ఆరోపణలు జరుగుతున్నటువంటి ఈ రోజులలో గవర్నరు వ్యవస్థ పూర్వం కంటె యిప్పుడు అవసరం అనే భావం కలగడంలో తప్పు ఏమిలేదని నేను అనుకుంటున్నాను. అందుచేత పూర్తిగా గవర్నరు వ్యవస్థ ఉండి తీరాలి. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మరింత అవసరం అని నేను దృఢంగా నమ్ముతున్నాను. దీనితో లా అండ్ ఆర్డర్ గురించికూడ ప్రస్తావించబడింది. ఒకసారి శాంతిభద్రతలగురించి సింహావలోకనం చేసుకున్నట్లయితే రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా హైదరాబాదు సికిందరాబాద్ పట్టణాలలో. యివ్వాళ ఉదయం జరిగినటువంటిది, డా చెన్నారెడ్డిగారి యింటి మీద బాంబులు పడినాయని అంటే అది ఎవరికి సంతోషకరమైన విషయం కాదు. చెన్నారెడ్డిగారి యింటి మీద కావచ్చు, లక్ష్మీనరసయ్యగారి యింటిమీద కావచ్చు. ఎవరి యింటిమీద అయినప్పటికి బాంబు పడడం అనేటటువంటిది తీవ్రంగా నిష్కర్షగా ఖండించితీరవలసిందే. హింసాకృత్యాలకు, దౌర్జన్యకాండకు దిగుతూ ఉన్నప్పుడు ప్రజలకు ప్రాణరక్షణ లేదు. నిన్నగాక మొన్న మూడు రోజులనాడు ఖమ్ములోవస్తూ

ఉంటే రాళ్ళు పెట్టి కొడితే అసిస్టెంట్ సెక్రటరీ కన్నుపోవడం. ఎమ్.ఎల్.ఏస్ వస్తూ ఉంటే మామీదకూడ రాళ్ళు వేస్తే చాల ప్రాణాపాయకరమైన సంఘటనలు జరిగినాయి. రానురాను ఏ ప్రపంచంలోకి పోతున్నామో, ఎట్లాంటి వ్యవస్థలోకి పోతున్నామో తెలియదు. ఈ ఉద్యమానికి సంబంధించిన నాయకులను, యిట్లాంటి వికృత రూపాన్ని హింసాకాండను ప్రోత్సహించేటటువంటివారు ఎవరు అయినప్పటికి, వారు ఏ పార్టీకి చెందినప్పటికికూడ వారిని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఏనాడో గాంధిగారు చెప్పారు. నీవు రాళ్ళు విసురుతావా నీకు రాళ్ళే తిరిగివస్తాయి. నీవు పుష్పాలు విసిరుతావా పుష్పాలు తిరిగి వస్తాయి. అని ఆ మహానుభావుడు చెప్పాడు. అందుచేత నేను యితరులమీద బాంబు విసరితే తిరిగి నామీద బాంబు వస్తుందనే నమ్మకం దృఢంగా ప్రజలలో ప్రచారం చేయాలి. మనంకూడ దానిని విశ్వసించాలి. లా అండ్ ఆర్డర్ విచ్ఛిన్నం చేయాలని ప్రోత్సాహం జరుగుతున్నది. ఇవ్వాళ పత్రికలలో డా. చెన్నారెడ్డి గారివంటి బాధ్యతాయుతమైన మహా నాయకుడు, ఆయన మహా నాయకుడు అని ఎందుకు అంటున్నాను అంటే, ఆయన బాధ్యత కలిగిన పదవులను స్టేట్ లోగాని, సెంటర్ లో గాని అనేకం అనుభవించాడు. అటువంటి బాధ్యత కలిగిన చెన్నారెడ్డిగారు, ఈ ఉద్యమం 14, 15 మాసాలు జరిగింది. ఇకముందు ఆలస్యం జరగడానికి వీలులేదు. విజయమో, వీరస్వర్గమో రెండు మూడు మాసాలలో తేలిపోవాలి అని ఉద్రేకపూరితమైన, రక్తపాతానికి తావు యిచ్చేటటువంటి స్టేట్ మెంటును చదివేటట్లయితే ఆది ఒక రకంగా ప్రజలను తప్పుదారలను పట్టించేటట్లు ఉంది. విద్యార్థులను ప్రోత్సహిస్తూ యువకులను ప్రోత్సహిస్తూ, తప్పుడు మార్గాలను ప్రోత్సహిస్తూ, తద్వారా హింసా ప్రవృత్తి సంఘంలో ప్రబలడానికి తావు యిచ్చినవాళ్లం అవుతాము. లా అండ్ ఆర్డర్ మెయిన్ టెయిన్ చేయవలసివచ్చినప్పుడు గవర్నమెంటు యిట్లాంటివి సీరియస్‌గా, అది ఎవరిమీద ఎవరు చేసినప్పటికి, ఏ పార్టీ చేసినప్పటికి దానిని కఠినంగా శిక్షించాలని నేను హోమ్ శాఖామాత్యులను అభ్యర్థిస్తున్నాను. టూరిజం విషయంలో మూర్తిగారు చెప్పిన భావాలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. కృష్ణా గోదావరి జిల్లాకు సంబంధించి సంతవరకు కొల్లేరు లేక్ అని ఉన్నది. దానిని టూరిస్టు మంత్రిగారు వచ్చి చూడాలి. కొల్లేరు లేక్ దగ్గర మీరు ఏనాడు ఎక్కడ చూడనటువంటి సీనరీస్ పక్షులు ఉన్నాయి, ఎక్కడో డెవలప్ చేసేదానికంటే, కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలు చుట్టుముట్టినటువంటి కొల్లేరు లేక్‌కు రండి. అక్కడ కొన్ని సెంటర్స్ ఏర్పరిచి దానిని టూరిస్టు కేంద్రంగా ఏర్పరచినట్లయితే బాగా ఉంటుంది. ఒకవైపు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణమైన ఏలూరుకు, యింకొకవైపున కృష్ణా జిల్లాలో కైకలూరుకు రెండు పట్టణాలకు సంబంధించి ఒక ప్రత్యేకమైన టూరిస్టు కేంద్రంగా కోస్తా జిల్లాలో ఏర్పాటు చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంది. ఆ విధంగా టూరిజంను మనం ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

శ్రీ చౌదరి సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, జిల్లా పరిపాలనావిధంలో చూసుకుంటే చాల విరాళ నిస్పృహ కలుగుతుంది. లంచగొండితనం చాలా విపరీతంగా ప్రతి డిపార్టుమెంటులో యున్నది. దీనిని అరికట్టే విధానాలు దేశంలో ఎక్కడా కనుపించనట్లు తెలుస్తున్నది. ఇప్పుడు బంజరుభూముల సమస్యలు ఉన్నాయనుకోండి ఈ బంజరు భూములకు జిల్లాలలో ఎకరాకు కొంత రేటు అని ప్రారంభం అయింది. కలెక్టరు

ఏమి చేస్తాడు. ఒకనాడు కలెక్టరుతో నేను ముఖస్తంగా చెప్పాను. ఏమి చేస్తాను, ఎంతకని చూస్తాను. ఎన్ని విధాల ప్రయత్నం చేసినా ఏదో ఒక అడ్డంకి వస్తున్నదని చెప్తున్నారు చాల ఉత్తములైన కలెక్టరు. అతగాడు ఉండబట్టి జిల్లా పరిపాలన విధానంలో కొంతమటుకు మార్పు వచ్చినదని చెప్పాలి. ఇక రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు చూసుకుంటే చాల విచిత్రంగా ఉంటుంది గత సంవత్సరం 25-3-69 వ తేదీన నేను రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు ఒక అసైన్‌మెంటు గురించి ఒక లెటర్ వ్రాశాను. నాకు తిరిగి 16-3-70 వ తేదీన అందింది. ఆర్. సి. నం: 960-బి/69. డ్రాఫ్-7. 6 రోజులు తక్కువ సంవత్సరం అయింది. నేను యిచ్చిన లెటర్‌కు జవాబు రావడానికి. యింత జాప్యం జరుగుతున్నది. చాల అసంతృప్తి ఉన్నదని యిప్పుడు మాతె వెంకటనారాయణగారుకూడా చెప్పారు. ఉద్యోగస్థులలో యింత విస్పృహ, నిరాశ కలుగుతున్నదని చాల విచారిస్తున్నాను. గత సంవత్సరం ఎస్టిమేట్స్ కమిటీలో వుండి నాగార్జున సాగర్ వెళ్ళాను. 150 కోట్లు ఖర్చు చేశాము. డామ్ పూర్తిచేశాము. కాని క్రిందరైతులు నీరుకోసం తహతహ పడుతున్నారు. ఛానలు ఎక్కడా పూర్తికాలేదు. లెఫ్ట్ ఛానలు 80 వేల ఎకరాలు పూర్తి అయినాయి. మన లెక్కలలో చూపిస్తున్నారు చాల ఎక్కువ అని. కాని యిది చాల పొరపాటు. మేము స్వయముగా వెళ్ళి చూశాము. 80 వేల ఎకరాలకు పూర్తి అయింది. మెయిన్ ఛానలు చూస్తే ఎక్కడికక్కడ గటు పోతాయేమోననే భయంగా ఉన్నది. దీనిని పరిశీలన చేసే దాతలుకూడ కనిపించలేదు.

ఇకపోతే, మరొక ముఖ్యమైన విషయమున్నది. చాలా చిన్నది. మాకు వెను వెంటనే అవసరమైనదికూడా, అది మా జిల్లాలోని నారాయణపురం చానెల్‌కు సంబంధించినది, ఎస్టిమేషను 14 వేల రూపాయలు, పిలిచారు రెడ్ థిక్ స్టోన్ వర్క్ అట అది. తొమ్మిది రూపాయల కట్టు ఒకరు కట్టారు, 27 రూపాయల కట్టకు యింకొకరు కట్టారు, 27 రూపాయల దానికి యివ్వకుండా, తొమ్మిది రూపాయిల దానికి రికమెండ్ చేశారు. ఎవరో యం.యల్.ఏస్ రికమెండ్ చేశారట, దానివలన గవర్నమెంటుకు నాలుగువేల రూపాయిలు నష్టం. నేను వెళ్ళి అడిగాను—ఏమిటయ్యా యిది. దీనివలన గవర్నమెంటుకు నష్టం. వర్కు చేయకపోతే డబుల్ డిపాజిట్ తీసుకోండి, అంతేగాని, ఎవరో చెప్పారని యిట్లా చేయడం సరికాదు, నేను యీ విషయాన్ని మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాను అని చెప్పి, మంత్రిగారికి ఒక మెమోరాండం కూడా యిచ్చాను. దానిని గురించి చూస్తాం అన్నారు.

ఇక, సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు చూస్తే చాలా విచిత్రంగా వున్నాయి. 67 నుంచి పనిచేస్తున్నవారు ఇంటికి వెళ్లిపోతున్నారు. 69 లో పాసైనవారు నౌకరీ చేస్తున్నారు. ఇది చాలా విచిత్రమైన విషయం. వి.ఎల్.డబ్ల్యు ట్రెయినింగ్ పొందిన వారు నౌకరీలేకుండా వున్నారు. ట్రెయినింగ్‌కానివారు సమితులలో, జిల్లాపరిషత్తులలో పనిచేస్తున్నారు. దానిపైన పంచాయితీరాజ్ డైరెక్టర్‌గారికి ఒక పర్యాయం నేను మెమోరాండం కూడా యిచ్చాను. ఫలానా ఫలానావద్ద యీ ఖాళీలువున్నాయి. ఎందుకు పంపించరు అని ఆర్.సి. నంబర్‌కూడా పంపించాను, ఇంతవరకు ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు.

ఇంక, మేము వుంటున్న ఓల్డ్ యం.యల్.ఏస్ క్వార్టర్సు గూర్చి చెప్పాలి. అక్కడ జరిగే పనులు చూస్తూవుంటే చాలా కిష్కింధగా వుంటుంది. వేసినవాటినే దుమ్మాటు చేస్తున్నారు. ఇవాళ ఒక వైపు వేసి, రేపు ఆ వైపును లాగేస్తున్నారు. ఇవాళ పెంకులు వేస్తారు, రేపు లాగేస్తారు. ఎప్పుడు చూసినా అక్కడంతా దుమ్ము నిండివుంటుంది. శాసనసభ సమావేశాల రోజులలో మేము వచ్చివుంటున్నప్పుడు ఒక్క బంట్రోతుకూడా అక్కడ దొరకని పరిస్థితి వుంటుంది. అక్కడవుండే ఉద్యోగుల ఇళ్ళవద్ద మాత్రం ఒక్కొక్క ఇంటివద్ద యిద్దరేసి బంట్రోతులున్నారు. మాకు కాఫీ తేవడానికి కూడా ఒక్క బంట్రోతు కనిపించడు. దీనిని గురించి వెంటనే చర్య తీసుకుంటారని విన్నవిస్తున్నాను. ఇంక, క్వార్టర్సునుండి, మేము యిక్కడ వున్నప్పుడు, ఇంటికి ఏమైనా తెలియజేసుకోవడానికి కూడా ఫోను సౌకర్యంలేదు. న్యూ యం.యల్.ఏస్ క్వార్టర్సులో వేడినీళ్లకు కూడా ట్యాంక్సు కడుతున్నారు. ఓల్డ్ యం.యల్.ఏస్ క్వార్టర్సు విషయంలో ఎందుకింత పక్షపాతంతో వ్యవహరిస్తున్నారు? ఇది చాలా కష్టంగా వున్నది. దీనిని సరిచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇంక, ఎన్.జి.ఓస్ విషయం చెప్పి నేను విరమిస్తాను. ఎన్.జి.ఓస్ స్ట్రయిక్ చేస్తున్నారు. వారు కష్టాలలో వున్నారు. మాకు కష్టంవున్నది, ఒకరోజు ప్రొటెస్టుగా స్ట్రయిక్ చేస్తాం అని తమ కష్టాలనుకూడా చెప్పుకోడానికి అవకాశంలేకుండా చేస్తావుంటే ఎట్లా? ఒక యింటికి ఒకదొంగ వచ్చాడట. ఆ దొంగను పట్టుకోవడానికి పీడివద్ద ఆయుధం ఏమీలేక, కర్ర పట్టుకువస్తుంటే, కరిచేయగలడు గట్టిగా పట్టుకోమన్నాడట. అప్పుడా దొంగకు ఆలోచన లేక కరిచేసి పారిపోయాడట. వారి కష్టాలను చెప్పుకోడానికి ప్రయత్నిస్తే అరెస్టులు చేస్తున్నారు. దానిపైన ఒక అసంతృప్తి బయలుదేరినది. ఇటువంటివన్నీ తెచ్చిపెట్టుకుంటున్నది ప్రభుత్వం. ఇటువంటి తప్పుడు పనులవలన చాలా అసందర్భాలు జరుగుతున్నవి. ఈ విషయాలన్నింటిపైనా తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రామనాథం :—అధ్యక్షా, ఈ డిమాండును ప్రతిఘటించక తప్పదు. ఈ పద్దు క్రింద మొట్టమొదటగా గవర్నరుగారి జీతాన్ని గురించి, గవర్నరుగారి ఎస్టాబ్లిష్మెంటు గురించి పేర్కొన్నారు. పదేపదే చెబుతున్న విషయమే యిది. ఈ గవర్నర్ల ఇన్స్టిట్యూషను చాలా అవసరం. అనే విషయం ప్రతిసారీ చర్చకు వస్తున్నటువంటిదే. ఒకవేళ గవర్నర్ల ఇన్స్టిట్యూషను అవసరమనుకుంటే—అవి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు భరించడం న్యాయంగా వుంటుందిగాని, వారి అధికారిని ఇక్కడికి పంపించి—ఎవరిపైన అయితే మనకు అధికారం లేదో, ఏ బడ్జెట్ డిమాండు గురించి మనకు డిస్కస్ చేయడానికి అవకాశంలేదో దానిని మనపైన రుద్దుతూ—మనం డిస్కస్ చెయ్యడానికి వీల్లేదనిచెప్పడం చాలా శోచనీయమైన విషయం. అది సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు భరిస్తూ 'మీరు డిస్కస్ చేయడానికి వీలులేదు' అని అంటే అది వేరే విషయంగాని, ఇట్లా చేయడంమాత్రం సరికాదు. కాన్స్టిట్యూషనులో అలాంటి ప్రొవిజనువుంటే దానిని మార్చడం అవసరం. గవర్నర్లకు సంబంధించిన దానిని సెంట్రల్ గవర్నమెంటే భరించడం మంచిది. అసలు గవర్నర్స్ ఇన్స్టిట్యూషనే

వద్దని చెబుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రతినిధులపైన వేరే వారి ప్రతినిధిని పెట్టి, వారికి సంబంధించి ఇక్కడ మీరు డిస్కస్ చేయడానికి వీలు లేదు, కాని మీరే భరించండి అని చెప్పడం న్యాయంకాదు. అది రాజ్యాంగంలో ఉంటే దానిని మార్చి, ఆ ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌నే అసలు రద్దుచేయడం మంచిది. లేకపోతే, కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరించడం మంచిది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రప్రభుత్వంపై ఆ బాధ్యతను వేయడం ఏ మాత్రంకూడా సబబుగాలేదని మనవిజేస్తున్నాను.

ఇకపోతే, మినిస్టర్సు ఎందరుండాలి? అనే విషయంలో ఒక సంఖ్యా నిర్ణయం అంటూలేదు. మంత్రులను అవసరాన్నిబట్టి 33 చేస్తున్నాం, 55 చేస్తున్నాం-యిది ఎంతవరకు వెడుతుందో అర్థం కావడంలేదు. ఆ విధంగానే మంత్రులపైన పెట్టే ఖర్చునుకూడా మనం ప్రతి సంవత్సరమూ పెంచుకుంటూ పోతున్నాం. మంత్రుల సంఖ్యకు సంబంధించి పరిమితిలేనట్లుగానే, వారుపెట్టే ఖర్చుకుకూడా పరిమితి అంటూ వున్నట్లు కనిపించడంలేదు. వారికి రాజభవనాలు ఏర్పాటుచేస్తున్నాం; వారికి కావలసిన కార్లు, సిబ్బందిని ఏర్పాటుచేస్తున్నాం. వారికి అయ్యేఖర్చు అంతాకూడా ఒక హెడ్ క్రింద కాకుండా-మూడు హెడ్స్ క్రింద చూపిస్తున్నాం. ఈ మంత్రులు పెట్టే ఖర్చు 'మినిస్టర్సు' అనే హెడ్ క్రిందనేగాక—'other charges' అనేదాని క్రింద, గారేజెస్-గవర్న మెంట్ హౌసెస్-మంత్రుల యిళ్ళకు అయ్యే మెయిన్‌టెనెన్స్, వారి కారు రిపేర్స్, యివన్నీ ఆ హెడ్‌లో include అయివున్నాయి. కనుక, మొత్తంగా అన్ని కలిపి చూస్తే- మంత్రుల క్రింద అవుతున్న ఖర్చు ఎంత? వారు యితరంగా పెడుతున్న ఖర్చులు యివన్నీ మొత్తంగా తీసుకుంటే-యిది చాలా ఎక్కువ మొత్తంగా వున్నది. పరిపాలనలో దుబారా చేయగూడదు అని చెప్పి, ఆదర్శప్రాయంగా వుండవలసిన మంత్రులే యీ విధంగా అతిగా ఖర్చు పెడుతూ వుంటే, యింక ఆ మాటలు యంత్రాంగంపైన సరియైన ప్రభావాన్ని కలుగజేయవు; కనుక మంత్రులపై పెట్టే ఖర్చును, మంత్రులు పెట్టే ఖర్చును తగ్గించి-మిగతా డిపార్టుమెంట్సు క్రింద సిబ్బంది దుబారాను తగ్గించాలని చాలా పొదుపు చేయాలని చెప్పడం సమంజసంగా వుంటుంది. మన ఆర్థిక పరిస్థితి ఏ మాత్రం బాగాలేదని, సిబ్బంది జీతాలను పెంచే పరిస్థితిలో లేమని చెబుతూనే, మంత్రులపైన మాత్రం ఏ మాత్రం కూడా లిమిట్ లేకుండా ఖర్చు పెడుతూవుంటే-అది యితరులలో అసూయను మాత్రమే కల్పిస్తుంది గాని, వారిలో ఏ మాత్రం కూడా మంచి పరిణామాలు తీసుకురావని మనవి జేస్తున్నాను. 'other charges-repairs and private buildings' గురించి కూడా మనం ఆలోచించవలసి వుంటుంది. ప్రైవేటు బిల్డింగ్సు తీసుకుని, మంత్రులకు వారి సిబ్బందికి కావలసిన విధంగా రిమోడల్ చేయిస్తున్నారు. దానిపైన, యించుమించుగా కొత్త బిల్డింగుపైన పెట్టేంత ఖర్చు పెడుతున్నారు. దీనికంటే—పెరుగుతున్న అవసరాల దృష్ట్యా ప్రభుత్వమే కొత్త బిల్డింగ్సు కట్టించి వారికి సౌకర్యాన్ని కలగజేసే ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుందని మనవి జేస్తున్నాను. ప్రతిదఫా—ఒక్కొక్క మంత్రిగారు ఒక్కొక్క యింటిలో చేరినప్పుడల్లా, ఆ యింటికి రిపేర్ చేసి, దాని ఓనర్సుకు తిరిగి అప్ప

జెప్పడం-యిట్లా చేసుకుంటూపోతే చాలా దుబారా జరుగుతుంది. దీనికంటే అవసరమైన బిల్డింగ్సు కట్టడమే బాగుంటుందని, ఆ విధంగా ఖర్చు పెట్టడమే బాగుంటుందని తమ ద్వారా మనవి జేస్తున్నాను.

ఇంక, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ గురించి కూడా యిందులో ప్రస్తావించడం జరిగింది. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ అనేవి ప్రతిసారి మనం చెప్పుకుంటూ పోవడమే జరుగుతున్నది గాని, ఆ రిఫార్మ్స్ మాత్రం అమలు జరగడం లేదు. ఏ విషయం చూసినప్పటికి బ్యురోక్రటిక్‌గా జరుగుతున్నది. ఒక్కొక్క ఫైలుపైన పదిమంది పదిహేనుమంది సంతకాలు పెట్టడమే గాని ఎవరూ దానిని డిస్‌పోజాఫ్ చేసే అధికారాన్ని బాధ్యతను తీసుకుని డిసెంట్రలైజేషన్‌ను కలుగజేసే అవకాశం కనబడడం లేదు. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో చూస్తే-డిసెంట్రలైజేషన్ కొరకు మనం డెప్యూటీ సెక్రటరీస్‌ను చాలా మందిని appoint చేయడం జరిగింది. కాని, ప్రతి విషయానికీ జిల్లా నుంచి తిరిగి హెడ్‌క్వార్టర్సుకు రావడం వేలకొలది ఫైల్సు పెరగడం తప్ప. పనిని పూర్తి చేయడంగాక, పనిని యింకా యింకా పెంచే, అనవసరమైన ప్రొసీజర్‌ను పెంచడమే తప్ప నిజమైన డిసెంట్రలైజేషన్ కలగజేయడం లేదనేది గమనించాలని కోరుతున్నాను. అనవసరమైన ఫారమ్సు, అనేక ఫార్మాలిటీసు పెడుతున్నాము. న్యాయం జరగడంలో కాలాతీతం అయితే న్యాయంజరగనట్లేననేది గమనించి యిందులో వున్న ప్రొసీజరు తగ్గించి సాధ్యమైనంత తొందరగా డిస్పోజ్ చేసే పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాము. యాంటీ కరప్షన్ బ్యూరో క్రింద మనకు 16 లక్షల రూపాయల ఖర్చవుతున్నది. వారు తీసుకున్న చర్యల లిస్టు చూచినట్లయితే, ముగ్గురు గెజిటెడ్ ఆఫీసర్సునూ, ఒక నాన్ గెజిటెడ్ ఆఫీసరునూ డిస్మిస్ చేశారు. కొన్ని కేసులలో కంపల్సరీ రిటైర్‌మెంటు, రిడక్షన్ యిన్ ర్యాంక్ యింతకంటే తక్కువ శిక్షలను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోతే ముగ్గురు గెజిటెడ్ ఆఫీసర్సును, ఒక నాన్ గెజిటెడ్ ఆఫీసరును తొలగించడానికి 16 లక్షలు ఖర్చు చేస్తున్నట్లున్నది కాని, కరప్షను తొలగించడానికి వారు శ్రద్ధతో పని చేస్తున్నట్లు కనిపించడం లేదు. యాంటి కరప్షన్ బ్యూరోకు కావలసిన సిబ్బంది మున్నగు విషయాలలో పూర్తిగా ప్రొవిజను కలుగజేయకపోయినా యీ పరిస్థితులవల్ల కూడా ఎ. సి. బి. సరిగా పనిచేసే అవకాశం కలగడం లేదని కూడా అనిపిస్తున్నది. కరప్షను లేదని కాదు, కరప్షను చాలా ఎక్కువగా వున్నది, వారు యింకా యాక్టివ్‌గా వుండి యింకా ఎక్కువ శ్రద్ధతో పని చేయాలని ఎ. సి. బి. ని యింకా బలపరచాలని కోరడం జరుగుతున్నది.

గవర్నమెంటు హావుసెస్, గవర్నమెంటు గారేజస్ విషయం తీసుకుంటే రెండు రెస్టు హావుసెస్ కోసం, మంత్రులున్న యిళ్ళ మెయిన్టెనెన్సు కోసం, కారుల రిపేర్సు కోసం ఖర్చు పెట్టుతున్న మొత్తం చాలా ఎక్కువగా ఉన్నది. ఒక కారు రిపేరుకోసం గారేజికి వెడితే సంవత్సరాల తరబడి వెనక్కురావనేది గమనిస్తూనే వున్నాము. మొన్న పంచాయతీరాజ్ మీద చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు ఒక సమితి కారు సంవత్సరాల తరబడి పబ్లిక్ వర్క్సు డిపార్టుమెంటులో రిపేర్సులో వుండి

పోయిన విషయం కూడ ఈ సభలో వచ్చింది. కార్చు రిపేర్లు క్రింద ఎక్కువగా బిల్లు వేసి ఖర్చు చేయడం జరుగుతున్నది కాని నిజంగా అంతంత రిపేర్లు జరుగుతున్నాయా అనేది కూడా అనుమానం. దీనిని గురించి కూడా పటిష్టమైన చర్య తీసుకొని సక్రమంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

లెజస్లేచరు విషయంలో ఒకటి చెప్పక తప్పదు. పార్లమెంటులో వున్నట్లుగా యిక్కడ స్పీకరుగారే అల్టిమేటు అథారిటీగా వుండే విధంగా ఇండిపెండెన్స్ ఆఫ్ ది లెజస్లేచరును దృష్టితో పెట్టుకొని ఏర్పాటు చేయాలిగాని ప్రతి దానికి ముఖ్యమంత్రినో యింకొక మంత్రినో అడగవలసిన అవసరం వుండే లెజస్లేచరు ఎక్జిక్యూటివుకు సబార్డినేటుగానే వుంటున్నది కాని యిండిపెండెన్సు ఆఫ్ ది లెజస్లేచర్ వుందని చెప్పడానికి కారణం కనిపించడం లేదు. పార్లమెంటులో ఈ సాంప్రదాయమున్నది. లెజస్లేచరుకు సంబంధించినంతవరకూ స్పీకరు యిష్టప్రకారం జరగవలసిన అవసరమున్నది. ఇక్కడ కూడా స్పీకరుగారి క్రిందనే ఈ లెజస్లేచరు పద్దు వుండేటట్లు చూడవలసిన అవసరమున్నది. ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— అధ్యక్షా, ఈనాడు మనం చాలా ముఖ్యమైన విషయం చర్చిస్తున్నాము. మేము చెప్పేది విని మీరు బాధపడతారనుకుంటున్నాను. నా అనుభవంలో మూడు సంవత్సరాలనుంచి ఈ పద్దుల మీద మేము చెప్పడమే జరుగుతున్నది కాని ఆచరణ మాత్రం లేదని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. గవర్నరుగారి పద్దు క్రింద మందుల ఖర్చు 80 వేలన్నారు. గవర్నరుగారికీ, వారి కుటుంబానికీ, వారి స్టాఫుకీ కలిపి మెడికల్ ఫెసిలిటీస్‌కోసం 44,400 రూపాయలన్నారు. సమితులలో వున్న హాస్పిటల్సుకు — వేలాది, లక్షలాది ప్రజలుండేచోట వారి జీతాలతో కలిపి 30 వేల రూపాయలిస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు గవర్నరుగారి జీతం కాకుండా, వారి స్టాఫుకు జీతం కాకుండా మందుల ఖర్చుకోసం 44 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తుంటే ఈ ప్రభుత్వం ఎవరికోసం? ఈ ప్రభుత్వం ప్రజల కోసమేనా? ఇది ప్రజల ఆరోగ్యం రక్షించడానికా లేక పెద్దవారి సౌఖ్యాలను, ఆరోగ్యాన్ని కాపాడడానికేనా ?

ఇక, పరిపాలనా పద్ధతి చూస్తే మంత్రుల పర్యటన కార్యక్రమాలున్నాయి. వారు ప్రోగ్రాంలో చెప్పేది ఒకటి, చేసే ప్రోగ్రాం మరొకటి. ఏ పెళ్ళికనో రావడం, అక్కడ ఒక గ్రామంలో ఏదో కార్యక్రమం వేసుకొని వారికి టి. ఎ. లు, డి. ఎ. లు దక్కించుకోవడం జరుగుతోంది. అంతే కాని, ఏ ప్రాంతానికి సంబంధించిన మంత్రి ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళి, అక్కడి ప్రజల కష్టసుఖాలు, సమస్యలు చూడడం జరగడం లేదు. విశాఖపట్టణం జిల్లాకు రోజుకు ఒక మంత్రి వస్తారు. వారు వచ్చేదేమిటో, చేసేదేమిటో దేవుడికే ఎరుక. వీరు ఎక్కువగా రావడంవల్ల ఖర్చుమాట అటుంచి, ఒక మంత్రిగారొస్తే వారితో కలెక్టరు, ఆర్. డి. ఒ., తహసీల్దారు, రెవిన్యూ యిన్‌స్పెక్టరు వుండాలి, వీరికి కావలసిన హంగామాకోసం. దీనివల్ల వారు వారి ఆఫీసులకు వెళ్ళలేకపోతున్నారు. ప్రజాహితం సంగతి ఆలోచిస్తున్నారా? వారు మంత్రుల దగ్గరే

వుండి ఆఫీసుంకు వెళ్ళలేకపోవడంవల్ల ప్రజలకు అన్యాయం జరుగుతున్నదనే విషయం మంత్రులు గమనిస్తున్నారా లేదా ? ఆఫీసరులకు మంత్రిగారికి నియుక్తోలయు చేయవలసిన పరిస్థితి వున్నప్పుడు యిక జిల్లా పరిపాలన, ప్రజలకు కలగవలసిన సదుపాయాల మాట ఏమిటి ? ప్రజలకు కావలసిన సదుపాయాలన్నీ కలుగుతాయని యీ ప్రభుత్వంలో నాకు ఆశ లేదు కాని కనీస సదుపాయాలు కూడా యీ మంత్రుల పర్యటనం మూలంగా కలగడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. లక్షలాది రూపాయలు జిల్లా అధికారులకు ఖర్చు చేస్తున్నప్పుడు వారి శ్రమ ప్రజలకు ఉపయోగపడకుండా యీ మహా మంత్రులకే ఉపయోగపడేటట్లయితే యీనాడు యిట్లా సాగిపోయినా రేపు యీ దేశంగాని, యీ ప్రజలుగాని క్షమించరని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఇచ్చే రూల్సును ఈ కేబినెటుకూడా క్షేమ్ చేసేది. ఆ రూల్సునైనా అమలుచేస్తే బాగుంటుంది. వాటినికూడా అమలుచేయడం లేదు. మంత్రిగారు చెప్పినట్లు చేయాలి. ఉదాహరణకు పాలకొండలో ఒక మునిసిపల్ సెక్రటరీగారున్నారు. ఆయన అక్కడ ప్రజలకు సరిపోయేట్లు పనిచేస్తున్నారు. ఆయన అంటే మునిసిపల్ కౌన్సిలులోని ఒక వర్గానికి ఇష్టం లేకపోతే మునిసిపల్ మంత్రిగారి వద్దకు పోయి చెబితే ఆయనను ట్రాన్సుఫర్ చేశారు. తరువాత మిగతా సభ్యులువచ్చి మంత్రిగారితో చెబితే ఆయనను తిరిగి ట్రాన్సుఫర్ చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఆర్డర్లకు ఏమైనా విలువ ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. మా జిల్లాలో మత్స్య పారిశ్రామిక మంత్రిగారు ఒక పంచాయతీకి సంబంధించి జోక్యం చేసుకుని మూడు పంచాయతీలుగా చేయించుకున్నాడు. తనకు వ్యతిరేకమైన వర్గం పంచాయతీలో రాకుండా చేయడానికి ఈవిధంగా చేయడమేకాకుండా పంచాయతీ ఆఫీసరును ట్రాన్సుఫర్ చేయడానికికూడా చూస్తున్నాడంటే అధికార దుర్వినియోగం ఏ రీతిగా జరుగుతున్నదో తెలుస్తుంది. ఈ పరిపాలన మహామంత్రుల కోసమా, పేదవారి కోసమా అని అడుగుతున్నాను. గురజాడ అప్పారావు చెప్పాడు : ''దేశమంటే మట్టి కాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్ సొంత లాభం కొంత మానుకు పొరుగువానికి తోడుపడవోయ్'' అని చెప్పాడు. దేశమంటే మట్టే కాని మనుష్యులు కారని మహామంత్రుల ఉద్దేశంలో కనిపిస్తుంది. ఈ పొరపాటును ఇప్పటికైనా గుర్తించి వారికిఉండే అధికారాన్ని సద్విని యోగం చేయాలని కోరుతున్నాను. రాష్ట్రంలో ఈ రోజు పరిస్థితిచూస్తే వర్కర్లైట్ల గొడవ, ఎన్.జీ.వోల గొడవ —

శ్రీ ఎస్. ఆర్. ఎ. ఎస్. అప్పలనాయుడు :— గౌరవసభ్యుడు మాట్లాడుతూ మంత్రులు మనుష్యులను మట్టి అనుకుంటున్నారని మాట్లాడారు. అది తీవ్రమైన అభ్యంతరకరమైన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :— నేను చెప్పింది వారు సరిగా అర్థం చేసుకుంటే బాగుంటుంది. 20 సంవత్సరాల స్వతంత్రం తరువాత కాంగ్రెసు పరిపాలన తరువాత దేశంలో ప్రజలు కార్మికులు అనేక రూపాలలో సమ్మెలు చేస్తున్నారు. ఎన్.జీ.వోలు టీచర్లు సమ్మెలు చేస్తున్నారు. ఈ సమస్యలను పరిష్కరింపలేకుండా ఉన్నారంటే ప్రభుత్వ విధానంలో అసంతృప్తియే మూలమని గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. వర్కర్లైట్లు

వారి పోరాట విధానం చాలాతప్పు. కాని ఆ పేరుతో అమాయకులైన టీచర్లను జైలులో పెట్టి కొంతమందిని చంపినట్లుకూడా వింటున్నాము అంటే మానవత దృష్టితోకూడా ఆలోచించడంలేదని ప్రభుత్వం ఏ దశకు వచ్చిందనేది దృష్టిలో పెటుకోవాలి. ఎక్సైజు వ్యాపారులు ఎవరైనా లాభాలు హెచ్చుగా వేసుకుని ప్రజలను దోపిడీ చేస్తున్నారంటే అర్థం ఉంది. ఫ్యాక్టరీనుంచి లీటరు 34 పైసలకు తీసుకుంటారు. ప్రభుత్వం డీలర్లకు రూ. 4.07 పైసలకు ఇస్తారు. ప్రభుత్వానికి ఎంతలాభం ఉందో చూడండి. దీని ఫలితం డీలర్లు హెచ్చు ధరలకు అమ్ముకోవాలి. ప్రజలు ఆ ధరలకు కొనుక్కోలేక ధరలు భరించలేక దొంగ సారా అమ్మి ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యాపారం చేయడానికి అవకాశం కలుగుతుంది, దీనివల్ల నాటుసారా, ప్రభుత్వ సారా అటూఇటూ ఉండే కొపడీ కుండల పద్ధతి నిరర్థకమని చౌకధరలకు అమ్మించేట్లు చూడవలసిందని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి.వి.ఎస్. చలపతిరావు :—అధ్యక్షా, మన శాసనసభలో ఇక్కడ జరిగే ప్రొసీడింగ్స్ చూస్తే క్షయరోగం జ్ఞాపకం వస్తుంది క్షీణింపచేసేది క్షయరోగం అని ఉత్పత్తి అర్థం. ఈ రోజు డిమాండ్లలో స్టేటు లెజిస్లేచర్ అనేది మొదటి ఐటం. దీని ఫంక్షనింగ్ బట్టి ప్రభుత్వ ఎఫిషియన్సీ ఆధారపడి ఉంటుందని నేను వేరుగా మనవి చేయనక్కరలేదు. నేను గవర్నర్ ఉపన్యాసంపై చర్చ సందర్భంలో చెప్పినట్లుగా లెజిస్లేచర్ ఫంక్షనింగు నానాటికి తీసికట్టు నాగంభట్లూ అన్నట్లుంది. ఎవరికోసం ఈ ఉపన్యాసాలు ? గాలరీలలో ఉన్నవారి కోసమా, ఆఫీసర్స్ కోసమా, మా ఆత్మ సంతృప్తి కోసమా ? ఇటీవలనే జనరల్ కరియప్పగారు రాజ్యాంగాన్ని సస్పెండ్‌చేసి మిలటరీ రూలు కావాలంటే అందరమూ కోపం తెచ్చుకుని అందరమూ ప్రజాస్వామంలో కల విశ్వాసాన్ని పునరుద్ఘాటన చేసాము. ఐతే ప్రజాస్వామం పనిచేస్తున్న తీరుమాత్రం ఈ మాదిరిగా ఉంది. ఈ డిమాండును ప్రవేశపెట్టిన వారు ముఖ్యమంత్రిగారు. వారి డిమాండుకు సంబంధించిన చర్చ రెండురోజులు జరుగుతుంది. స్పీకర్‌గారు ఛేర్‌లో కూర్చున్నప్పుడు జీరో అవర్ తగ్గించుకుని డిమాండ్లపై హెచ్చుగా మాట్లాడాలని ఆందోళన వెలిబుచ్చారు. ఈ సభ అన్నా సభ్యులుచేసే సూచనలన్నా చాలా గౌరవం ఉందని ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూంటారు. మాటలలో చెబుతూంటారు. కాని ముఖ్యమైన డిమాండ్లపై ఇక్కడ చర్చ జరుగుతూ సభ్యులు సూచనలను చేస్తున్నప్పుడు ఎంప్టీ హౌస్‌కు ఉపన్యాసం ఇవ్వడం, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఇక్కడ ఉండక పోవడం చూస్తే ఇది ప్రజాస్వామ్యానికి పట్టిన క్షయవ్యాధి అనిపిస్తుంది. ట్యూబర్ క్యులోసిస్ ఆఫ్ డెమాక్రసీ—దీనికి మందు వెంటనే కనుక్కోకపోతే ఏ విధమైన ఉపయోగం ఉండదు. కరియప్పగారు చెప్పింది ఎంత వాంఛనీయం కాకపోయినా, ఎంత కష్టం కలిగించినా, అదే పరిస్థితికి దారితీసినవారం అవుతామని చెబుతున్నాను. ఇక్కడ ఉపన్యాసాల రిపోర్టింగ్‌కూడా అట్లాగే ఉంది. ఏదో పెన్సిలుతో వ్రాసి పంపేవారు. వ్రాసినది ఎవరికి అర్థమయేది కాదు. అవన్నీ ప్రింటయి భావి తరాలవారు వీటిని చదివితే ఇక్కడ మాట్లాడే సభ్యులకు ఇంగ్లీషురాదా, తెలుగు రాదా అనేది తెలియని పరిస్థితిలో అవి ఉంటున్నాయి. లోక్‌సభలో లోక్‌సభ గెజిట్ అని పెట్టారట్టు. అటు వంటిది మనంకూడా ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు జరిగేది ఏ మాత్రం సంతృప్తి

కరంగా లేదు జి.ఎ.డి. గురించి మాకు ఒక చిన్నరిపోర్టు మాదిరి ఇచ్చారు. ఇందులో ఆరు శాఖలలో మొదటిది ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషను. రాజ్యాంగంలో ఆర్టికలు 323 (2) క్రింద ఉన్న ఆబ్లిగేషను బట్టిచూస్తే దీనికి సంబంధించిన రిపోర్టు ప్రతి సంవత్సరం మన సభ ముందుకు రావాలి. ఆ రిపోర్టు గవర్నరుగారి వద్దకు వెళ్ళాలి. వారి మెమోతో మనవద్దకు రావాలి. 1967 మార్చివరకు మాకు ఇచ్చారు కాని తరువాత ఇవ్వలేదు. ఈ విషయం నేను మొన్న రైజ్‌చేస్తే డ్యూరింగ్ ది కోర్స్ ఆఫ్ ది డే వస్తుందని అన్నారు. డిబేటు మాత్రం జరిగిపోతోంది. దీనినిబట్టి ఎంత నిర్లక్ష్యభావమో అర్థం అవుతుంది. మనం పెద్ద డెమాక్రసీ అనుకుంటున్నాము. బాస్టియన్ అనుకుంటున్నాము. పరిస్థితి మాత్రం ఇది. సుప్రీంకోర్టు రీజినెయల్ ప్రిఫరెన్సులు చెల్లవు అని కొట్టివేసిన తరువాత డి సెంట్రలైజు చేసారు. కలెక్టర్లే కాంపిటీషను ఎగ్జామినేషను పెట్టాలి అన్నారు. ఈ పరీక్షలకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి పాసైనవారు 13 వేలమంది వచ్చారు. దీనివల్ల కలెక్టర్లకు వర్క్‌లోడ్ పెరిగింది. ఇదే పర్మనెంటు ఎరేంజిమెంటు ఐనట్లయితే సర్వీస్ కమీషనుకు పని తగ్గి ఉండాలి కాబట్టి ఇక్కడ మెంబర్ల సంఖ్య తగ్గించి వర్క్‌లోడ్ పెరిగినచోట్ల హెచ్చుచేస్తే బాగుంటుంది. వర్క్‌లోడు తగ్గినా తగ్గకపోయినా ఒకటే సంఖ్య పెట్టుకుని ఒకే ఖర్చు చేస్తున్నా మంటే ఏ విధంగా న్యాయం జరుగుతుంది? ఆ కారణంచేత ఆ కమీషను రిపోర్టు వచ్చిందేమో జూరిస్డిక్షను తీసివేయాలని అన్నప్పుడు ఏమి కామెంట్సు చేశారో చూసి మాట్లాడుదాం అనుకుంటె అవకాశం లేకుండా పోయింది. అయితే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో రాజ్యాంగానికి కట్టుబడి ఉంటామని రెండుసార్లు ప్రమాణం చేస్తాము. ఒకసారి నామినేషను దాఖలు చేసేటప్పుడు, రెండోసారి ఓత్ ఆఫ్ అఫర్మేషను సమయంలో నామమాత్రం కట్టుబడి ఉన్నట్లుగా కనిపిస్తుంది కాని యింకెక్కడా కనిపించనందుకు చాలా విచారంగా చెబుతున్నాను. రాజ్యాంగంలో మూడు వ్యవస్థలు సృష్టించబడినవి. ఒకటి లెజిస్లేచరు. రెండు ఎగ్జిక్యూటివ్, అండ్ జుడిషియరీ. ఎగ్జిక్యూటివ్ మీద కంట్రోలు చేసేది ఎవరంటే లెజిస్లేచరు, లెజిస్లేచరును చెక్ చేసేది జుడిషియరీ. ఈ మూడింటిని చెక్ చేసేది పబ్లిక్ ఒపీనియన్. ఇటీవల జరిగిన సంఘటన చూస్తున్నాము. జుడీషియరీ రిమార్క్సు గురించి ఏమయినా గౌరవం చూపిస్తున్నామా లేదా అనేది చెప్పకనే చెబుతున్నది. ఈ కారణంవల్ల ప్రజాస్వామ్యాన్ని క్షీణింప చేయడానికి ఏ మాత్రం జస్టిఫికేషను లేదు. కనుక మీరు ఒక రూలింగు అయినా యిచ్చి శాసనసభ్యుల చర్చల సమయంలో మినిస్టర్సుకు సంబంధించినంతవరకు యాట్ ఎ పాలసీ మస్ట్ సిట్ హియర్. మంత్రులు లేరు, మంత్రులతో సంబంధించిన పనులుంటాయి కాబట్టి సభ్యులందరు. ఎంప్టీ బెంచెస్‌ను ఎడ్రసు చేయాలి నా బోటి వారు మిమ్ములను పదిసార్లు అడిగి పది నిముషాలు కోరడం ఈ చేసే ఉపన్యాసాలన్నీ వెనుకటికి దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తాటిచెట్లకు ఉపన్యాసాలు యివ్వడం మొదలు పెట్టారట ఆ స్థితి జ్ఞాపకం వస్తుంది. శాసనసభ్యులను మంత్రులను ఎన్నుకున్న ప్రజలు వచ్చి గ్యాలరీలలో కూర్చుని ప్రతినిధులు మాట్లాడుతూంటే మంత్రులు ఎట్లా ఉన్నారు, ఏమి చేస్తున్నారు, ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు అని చూసినప్పుడు అపహాస్యం పాలు అవుతాము. ఈ విషయం ఓవర్ ఎంఫసైజ్ చేయవలసిన పనిలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు

ఏదో మెజారిటీ ఉందికదా ఎవరు ఎన్ని మాట్లాడితే మనకేం డివిజన్ బెల్ దగ్గర మాత్రం భర్తీ అయితే చాలు అనుకుంటే ప్రయోజనం లేదు. డిబేట్సు జరిగేటప్పుడు ఉండకుండా కట్ మోషన్సు ఎందుకు పెటారో ఎందుకు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తున్నారో నిర్మాణాత్మకమైన విమర్శ ఉందో లేదో పాటించకుండా డివిజను బెల్ మ్రోగగానే గబాలున రావడం మెకానికల్ వోటింగు అవుతుంది. కాని రియలిస్టిక్ వోటింగ్ కాదు. ప్రజాస్వామ్యాన్ని సుస్థిరం చేసే పద్ధతి కాదు. సుస్థిరం చేయాలని మంత్రులకు సగౌరవంగా సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. వారు తమ పాలసీలు మార్చుకుని హౌసులో ఖచ్చితంగా ఉండాలి. నియోజకవర్గాలకు వచ్చినప్పుడు చెప్పకుండా ఉంటే వారికి టీ పార్టీలకు, డిన్నరు పార్టీలకు దండల కార్యక్రమాలతోనే తెల్లవారుతుంది. ఆ కారణముచేత ప్రజాస్వామ్యానికి హాని చేస్తున్నారనే బాధ ఫాస్టరిటీ నుంచి తప్పించుకోవాలంటే రేపటినుంచి పద్ధతులు మార్చుకోవాలి అని సవినయంగా సగౌరవంగా మనవి చేస్తున్నాను కరప్షను నివారించడానికి మూడు ఏజన్సీలను మొదలు పెట్టారు. 1960 లో ట్రిబ్యునల్ ఫర్ డిసిప్లినరీ ప్రొసీడింగ్సు 1964 లో విజిలెన్సు కమిషను, 1961 లో యాంటీ కరప్షను బ్యూరోను పెట్టారు. ఈ మూడూ ఏ రకంగా పనిచేస్తున్నాయో కనీసం వివరాలు లేవు. 1968లో 200 కేసులు ప్రెలిమినరీకి అప్ప చెప్పాము. ఎంక్వయిరీ చేశారు. ఇందులో బ్యాక్ లాగ్ యింత అని ఎంప్లాయిమెంటు గురించి ప్లానింగు కమిషనువారు అంకెలు యిచ్చినట్లు యిచ్చారు కాని పట్టుకున్నారు. వాట్ ఈజ్ ది నేచర్ ఆఫ్ ది చార్జెస్, యిన్వెస్టిగేషను జరిగిందా లేదా ఎవరికి తెలియదు. యాంటీ కరప్షనువారు చేసే హెరాస్మెంటు ఏ విధముగా జరుగుతున్నదో మచ్చుకు ఒకటి చెబుతాను మా బెజవాడ విషయం చెబుతున్నాను. యాంటీ కరప్షను బ్యూరోకు సంబంధించిన కానిస్టేబుల్ బిడ్డకు ఆరు మాసాలు టీకాలు వేయించుకోలేదు ఎందుకు ప్రాసిక్యూటు చేయకూడదని వాక్సినేషను తప్పించుకున్నందుకు నోటీసు యిచ్చాడు. అక్కడ చేపల మార్కెటులో శానిటరీ ఇనస్పెక్టరు లంచాలు పుచ్చుకున్నాడని వారందరిచేత వేలు ముద్రలు వేయించుకొని వెంటనే ఎవిడెన్సు రానియ్యకుండా చేస్తానని అతనిని శ్రీ కాకుళం ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించాడు. టీకాలు వేయించుకో నాయనా అన్నందుకు జరిగిన పని అది. ఇది కాక్ అండ్ బుల్ స్టోరీ కాదనుకుంటే ఫిగర్సునుబట్టి చూస్తే కోర్టుకు వెళితే ఎన్ని నిలచాయని చూస్తే ఛేవిలు యిచ్చారు. డ్యూరింగ్ ది యియర్ ది ఫాలోయింగ్ పనిష్మెంట్సు వర్ రికమెండెడ్-రికమెండెడే, ఆ రికమెండెడ్ అన్న దానికి ఆఫీసర్సు పనిష్డు అన్నారు. రికమెండేషన్సు అంగీకరించారు అనుకుందాము. కన్విక్షన్సు ఎన్ని అని చూస్తే 1, 1. ఎంత ఖర్చు చేస్తున్నాం? రెండు లక్షల రూపాయలు యాంటీ కరప్షను బ్యూరో క్రింద ఖర్చు చేస్తున్నాం. అట్లాగే విజిలెన్సు కమిషను దగ్గరకు వచ్చేసరికి మంచి డిటెయిల్డ్ రిపోర్టు యిచ్చారు. చాలా యింటరెస్టింగ్ రిపోర్టు. జాయింట్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎ డిపార్టుమెంటుని డిస్మిసు చేయాలని రికమెండేషను పేజీ 13 లో ఉంది. "A Joint Director in a Directorate was found guilty of misconduct by the Tribunal for Disciplinary Proceedings which recommended dismissal from service. Government provisionally accepted this finding and the charged officer was called upon to show cause why penalty of dismissal from Government service should not be imposed upon him. The charged Officer submi-

tted his explanation to the show-cause notice. It was forwarded to the Commission which was constituted in the meantime. The Commission agreed with the recommendation of the Tribunal for Disciplinary Proceedings that the charged officer might be dismissed from service. After the Commission tendered their advice and before the Government could implement it, the charged Officer filed a writ petition which was pending for about three years. The Government in the meanwhile decided that the charged officer should be allowed to retire from service on superannuation and issued order accordingly." దొరక్క దొరక్క ఒకటి దొరికింది, ఆ ఒక దానికి వారు చేశారు? లేదన్నారు. మెమోరాండం యిచ్చారు. ఎందుకు ఆ డెసిషను తీసుకున్నారంటే హ్యూమనటేరియన్ గ్రౌండ్స్ మీద అన్నారు. అయితే షోకాజ్ నోటీసు యెందుకు? ఇన్వెస్టిగేషను ఎందుకు? విజిలెన్సు కమిషనుకు యాంటికమిషను బ్యూరోకు యిన్ని లక్షలు ఖర్చు ఎందుకు? చిత్రమైన ఎక్స్‌ప్లనేషను యిచ్చారు. 5 సంవత్సరాలు సస్పెన్సులో ఉన్నారు. సస్పెన్సు అలవెన్సు యిస్తే నెలకు 750 రూపాయలు అవుతుంది. కాంప్రమైసులో రిట్ విత్‌డ్రా చేసుకుని 250 రూపాయల పెన్షనుకు అంగీకరించాడు ఎకానమీ కోసం ఈ విధముగా చేశామన్నారు. ఆ విధముగా సేవ్ చేస్తే టీచర్సుకు ఎన్. జీ. ఓలకు జీతాలు యివ్వడానికి డబ్బులేదంటారు. దే ఆర్ మేకింగ్ యిట్ ఎఫార్స్. ఎట్ ది సేం టైం ఎక్కడో ఐ.టి.ఐ. ప్రిన్సిపాలు స్టూడెంటు దగ్గర లంచం తీసుకున్నాడని డిస్మిసు చేశారు. జాయింట్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎ డిపార్టుమెంటును ఔట్ రైట్ డిస్మిసల్‌కు రికమెండు చేస్తే ఎగ్జాజరేటుచేసి రిటైరింగ్ లీవులో పొమ్మన్నారు. ఇలా జరుగుతూ ఉంటే ఎవరికి భయం ఉంటుంది. బలహీనులను మొత్తం తక్కువ ఉన్నవారికి హజామత్ చేసి యింటికి పంపిస్తున్నారు. ఇట్లాంటి ఎజెన్సీస్ పెట్టుకున్నందు వల్ల కరప్షను పెరుగుతుంది కాని తరగదు. 19 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది. కరప్షను బ్రీడు చేసే పాలసీలు లేకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధతీసుకోవాలి. ప్రకాశం పంతులు గారు మదరాసులో ముఖ్యమంత్రిగా ఉండేటప్పుడు స్పీకరుగారికంటె ముందుగా హౌసు లోకివచ్చి స్పీకరుగారు వెళ్ళిన తరువాత వెళ్ళేవారు. ఇక్కడ మంత్రులు లేరు. సభ్యులు లేరు. ఎంపీ బెంచెసెను అడ్రెసు చేయాలి. ప్రెస్సువారిని అడ్రెసు చేయాలి. వారు దయ ఉంటే వేస్తారు లేకపోతే లేదు. రీజియనల్ కమిటీ గురించి చెప్తాను అధ్యక్షా. పంజాబీ సుభా గురించి పార్లమెంటరీ కమిటీ వేశారు. దానికి హుకూం సింగుగారు అప్పటి స్పీకరు గారు అధ్యక్షులుగా వెళ్లారు. They collected a mass of evidence. రీజియనల్ కమిటీ ఫంక్షనింగ్ ఎంతవరకు ఎఫెక్టివ్‌గా ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డరు ప్రకారం జరుగుతున్నాయనేది ఒక పెన్ పెమ్ము చదివి శలవు తీసుకుంటాము. "As has been stated in detail in Chapter III earlier, the working of the Regional Committees has been an utter failure. Suffice it to say that nobody including the Ministers of the Punjab were satisfied with the working of this Committee. In fact, some of the witnesses before the Committee emphatically said that the sooner they were scrapped the better." ఇలాంటి విత్య అనుభవం చాలా డిటెయిల్స్ చెప్పారు అవన్నీ చదవను కాని ఎవిడెన్సులో ఏమి చెప్పారంటే "But these facts do not make the Regional any the less the Committee of the Assembly. . . . The Committee has very carefully gone into the mass of evidence

before them both oral and written, in this behalf and they are constrained to observe that the regional formula was not working in letter and spirit and circumscribed in fact by the various interpretatios ...and it failed to satisfy the expectations of the people for whom it was evolved." కనుక పంజాబులో రీసెంటుగా 18-3-66 అప్పుడే చెప్పారు. చెబితే రీజియనల్ కమిటీ పవర్సు ఎన్లార్జు చేసి ఆంధ్రా ఉద్యోగస్థుల పిల్లలకు విద్య ప్రాప్తం లేకుండా చేసి ఆంధ్రుల ప్రొస్పెక్ట్సుకి విలువ లేకుండా చేస్తే ఏమి బాగుపడుతుంది. ఆఖోరణి మారాలి. శాశ్వతంగా స్ట్రాంగ్ యింటిగ్రేటెడ్ స్టేటు రెండు ప్రాంతాలకు అన్ని రంగాలలో న్యాయం జరిగే ఫార్ములా యివాల్వ్ చేయడానికి తీవ్ర కృషి చేయవలసిందని ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ పొలిటీషియన్నును కోట్ చేయడం అలవాటు ఉండేది. పొలిటీషియన్ను కాకుండా ఆధ్యాత్మిక చింతన కలవారిని కోట్ చేస్తున్నాను. 'Before the downfall of a State or an Empire, some internal ruptures are generally noticeable and in almost all cases a fall in ethical values of existence as indicated in corruption in office, adulteration in food materials. High-handedness of the Government and outrageous indiscipline on the part of the Government becomes extremely common."

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—చిన్మయానంద పొలిటీషియన్ కాదు.

ఇప్పుడు జరుగుతున్న పరిస్థితుల గురించి వారు చెప్పినది చదివి శలవు తీసుకుంటాను. "Before the downfall of a State or an Empire, sometimes particular internal ruptures are generally noticeable and in almost all cases a fall in the ethical values of existence as indicated in corruption in office, adulteration in food materials high-handedness of the Government and outrageous indiscipline on the part of the Government becomes extremely common." వారు చెప్పిన పరిస్థితులు ఈనాడు వున్నవో లేదో ఆలోచించండి. ఈనాడు వున్న ఫంక్షనింగ్ ఆఫ్ ది అసెంబ్లీ లవల్ల ప్రజాస్వామ్యము వర్ధిల్లదు. విజిలెన్స్ కమీషను, యాంటీ కరప్షన్ బ్యూరో వీటి క్రింద ఖర్చు దండుగ. కొందరికి హెరాస్మెంటు కాని జరిగేది ఏమీలేదు. కరప్షన్ బ్రీడ్ చేసే పాలసీగా కాకుండా సుపరిపాలన యికముందు అయినా ప్రారంభించాలని కోరుచున్నాను. ప్రకాశం పంతులుగారు ముఖ్యమంత్రిగారికి గురుతుల్యులు. వారు ఎట్లా గౌరవ ప్రదముగా, మర్యాదగా మీటింగు వున్నప్పుడు కూర్చొని జరిపారో అట్లాగే మన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ జరిపించాలని, కీర్తిని గడించుకొంటే మంచిదని, లేకపోతే ప్రజాస్వామ్యము దెబ్బతింటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి జంగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆబ్కారీ విషయములో కొన్ని విషయాలు తమ ముందు వుంచుతాను. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల కల్లు గీత కార్మికులకు యివ్వడము, 2. వేలము వేయడము అను రెండు పద్ధతులున్నవి. గత 2 సం.ల నుంచి కల్లు గీత పారిశ్రామిక సంఘాలను స్థాపించడము లేదు. ఇదివరకు స్థాపించినవే యిస్తున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము 4, 5 పారిశ్రామిక సంఘాలను పెంచేవారు. కాని గత 2 సం.ల నుంచి క్రొత్త సంఘాలను పెట్టలేదు. వియభించకపోవడము వల్ల ప్రభుత్వానికి ఎంతో నష్టము వస్తోంది. ఇదివరకు సారా దుకాణాలు కాని, కల్లు దుకాణాలు కొన్ని గ్రూప్సుగా వుండేవి. ఇప్పుడు ఏ గ్రామానికి ఆ గ్రామము

విడదీసి వేలము వేశారు. దీనివల్ల అందరికీ బాగా లాభము జరుగుతోంది. అందరూ వేలము పాటలో పాల్గొనడానికి వీలుంటుందనే ఉద్దేశ్యముతో చేసినట్లుగా వివరించారు. పెత్తందారీ తనముతో తొలగించాలనే ఉద్దేశ్యముతో చేశామని చెప్పారు. గ్రామ పెత్తందారులకు గాని, సర్పంచికి గాని, రాజకీయముగా పలుకుబడి వున్న వ్యక్తికి గాని వ్యతిరేకముగా గ్రామములో దుకాణము నడవకపోగా అసలు దుకాణము పెట్టుకొనడానికి ఇల్లు కిరాయికి కూడ దొరకనివ్వరు. ఈ విషయము ఎన్నోసార్లు ప్రశ్నల రూపేణా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడము జరిగింది. పరకాల తాలూకా చిట్యాల సమితిలో ప్రతి సంవత్సరము కల్లు గీత కంట్రాక్టులు పడిపోతున్నవి. ఎవడు కాని పోటీమీద పాట పాడితే వారు తమ దుకాణమును నడుపుకొనలేని పరిస్థితులలో వున్నారు. ఇలాంటి కేసులు తీసుకొని స్వొసైటీలు చేయకపోతే ప్రభుత్వానికి నష్టము వాటిల్లుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. గత 2, 3 సం.ల లోను అన్నిచోట్ల కంట్రాక్టులు పెరుగుతూ వుంటే ఇక్కడ పెరగకపోవడానికి కారణము ఏమిటో విచారించాలి. ప్రభుత్వానికి నష్టమే కాకుండా ప్రజలకు కూడ బాగా నష్టము జరుగుతూ, పెత్తందారులకు లాభము చేకూరుతున్నది. ఒక పంచాయతీ సమితి హెడ్‌క్వార్టర్సులో సారా దుకాణము ఆదాయము 5, 6 వందలు వుంటే ఇంకొక పంచాయతీ సమితిలో 15, 16 రూపాయలు మాత్రమే వుంటుంది. అక్కడ కనుక వేరే దుకాణదారుడు పెట్టినట్లయితే ఇల్లు దొరకనివ్వరు. ఒక వేళ దుకాణము పెట్టుకొంటే రాత్రిపూట వచ్చి కొట్టడమో, సారా తీసుకుపోయి దొంగతనముగా తాగడమో చేస్తున్నారు. వాటిని మార్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను ప్రతి గ్రామములోను ఇప్పుడువ్వు సారా కాని, బెల్లం సారా గాని పరిశ్రమగా తయారైనది. ఇంటింటికి ఒక బొయ్యి ఆంధ్రలో వుందని ఇదివరకు గౌరవ సభ్యురాలు అనసూయమ్మగారు చెప్పి వున్నారు. రూ. 2, లకో, రూపాయన్నరకో లీటరు అమ్ముతున్నారు. ఈ విధంగా అమ్ముతున్న సంగతి ఉద్యోగుల దృష్టికి తీసుకురావడము జరిగింది. ఎన్నో కేసులు పెట్టడము జరిగింది. వారిదగ్గర డబ్బు తీసుకొని వదలిపెట్టడము జరుగుతోంది. ఇప్పుడు కంట్రాక్టరే పెదతాడు. సంవత్సరానికి బొయ్యికి ఇంత అని వసూలు చేసుకొని కంట్రాక్టరు లాభపడుతున్నాడు. ప్రభుత్వానికి నష్టము జరిగడమే కాకుండా ప్రజల ఆరోగ్యము చెడిపోయే ప్రమాదము వుంది. దీనిని వెంటనే నివారించకపోతే ప్రమాదము వాటిల్లుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక మేము మంత్రులకు ఉత్తరాలు వ్రాస్తే జవాబులు రావు. 2, 3 నెలల తరువాత మా ఉత్తరము చేరినట్లు వ్రాస్తారు. కాని తరువాత ఏమి జరిగినదీ తెలియడము లేదు. ఇక ఇక్కడ మేము పంపినిన ప్రశ్నలకు ఎప్పటికీ రావు. అసెంబ్లీలో ప్రశ్న వేస్తే ఒక కేసుకు సంబంధించిన వివరాలు తెలుస్తాయి కదా అనుకొంటే ఇక్కడ ఎప్పుడో వస్తాయి. ప్రశ్నలు ఆన్సరు చేసి ఎంక్వయిరీకి పంపిస్తే 2, 3 నెలలు అయ్యేటప్పటికి పాతపడిపోతుంది. అడిగే దిక్కు లేకుండా పోతున్నది అందువల్ల ఒక టైము లిమిట్ పెట్టి మేము వేసిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు యిప్పించవలసిన అవసరము వుంటుంది. 1966 లో పరకాల తాలూకాలో ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు అవినీతి నిరోధక శాఖకు పట్టుబడ్డారు. ఇంతవరకు డిసిషను కాలేదు. 1967 లో ఒక డెప్యూటీ కలెక్టరు పట్టు

బడ్డారు. ఇంతవరకు డెసిషను కాలేదు. ఏమి జరుగుతోందనేది తెలియడు. దానివల్ల గ్రామ పంచాయతీకి భారమవుతోంది. వాటిని వెంటనే పరిష్కారము చేయాలి. యాంటీ కరప్షన్ బ్యూరోలో జిల్లాకొక డి.యస్.పి.ని పెట్టాలి.

పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషను పరీక్షలు పెట్టారు. ఫలితాలు వచ్చినవి. కాని ఈ మధ్య జిల్లా కలెక్టర్లకు పవర్స్ యిచ్చారు. కాబట్టి సర్వీసు కమీషను పరీక్ష పాసు అయినవారికి ఉద్యోగాలు యివ్వము అంటున్నారు. అందువల్ల సర్వీసు కమీషను పరీక్ష పాసు అయినవారికి ఉద్యోగములు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మనముందు వున్న డిమాండ్సు చాల ముఖ్యమైనవి. హెడ్స్ ఆఫ్ స్టేట్సు, మినిస్టర్స్, హెడ్‌క్వార్టర్స్ స్టాఫ్ విషయములో చూపించిన పాలసీ, జిల్లా పరిపాలనా విధానము గురించి చూపించిన పాలసీ, టూరిజం డిమాండు కూడ మన ముందు వుంది. దానిలో వివరించిన పాలసీ సంతృప్తికరముగా లేవని విన్నవిస్తున్నాను. మంత్రులు పక్షపాత రహితంగా ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలను కొనసాగిస్తున్నారనేది సందేహాస్పదంగా ఉంది. బంధుప్రీతి ఆశ్రిత పక్షపాతం విచ్చలవిడిగా తాండవిస్తున్న యీ రోజులలో సామాన్య ప్రజలకు న్యాయం ఎక్కడ జరుగుతుంది. చిన్న తరగతి ఉద్యోగులకు వేతనాభివృద్ధి లేదు. మంత్రులు పరిపాలనలో పాటించవలసిన నైతిక సూత్రాలను విస్మరించారు. దొంగ సారా విరివిగా అమ్మకం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వానికి రాబడి రావటంలేదు ఎక్సైజు శాఖలో లంచగొండితనం విపరీతంగా ఉంది. జిల్లా పరిపాలనా విధానంలో కూడా అధికార పార్టీవారు జోక్యం కలగజేసుకుంటున్నారు. ప్రతి పక్షాల వారికి విలువ యీయడం లేదు ప్రజలు తమ యిష్టం వచ్చిన వారిని ఎన్నుకుంటారు. అంత మాత్రంచేత ప్రజలయొక్క యిబ్బందులను గుర్తించకుండా ఉండరాదు. పేద ప్రజలు పడుతున్న యిబ్బందులను గురించి ప్రతి సమావేశంలో కూడా మేము విన్నవిస్తూనే ఉన్నాము. కాని యింతవరకు ఎటువంటి చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోలేదు. ప్రజలలో ఓర్పు నశిస్తున్నది. వారి బాధలు నానాటికి ఎక్కువైపోతున్నాయి. వారు అరాచక శక్తుల ప్రాపగాండాకు లొంగిపోకుండా చూడవలసిన విధి ప్రభుత్వంమీద ఉంది. పేరుకు మాత్రం యీ ప్రభుత్వం సోషలిస్టులమని చెప్పుకుంటున్నది. వారి విధానాలలో కాని వాటిని అమలుపరచుటలో కాని సామ్యవాద ధోరణులు మృగ్యం. కేవలం నినాదాలతో ప్రజలను మభ్యపెడదామని అనుకోవడంలో విజ్ఞతతో కూడిన పని కాదు. మన మాటలకు, చేతలకు గల వ్యత్యాసాన్ని గమనించలేనంత అమాయకులు కారు ప్రజలు. పేద ప్రజల జీవన స్థాయిని పెంచితే గాని సామ్యవాద సిద్ధాంతాన్ని మనం దోహదం చేసినవారము కాము. మంత్రులు వారి అధికార దాహాన్ని కొంతవరకు తగ్గించుకొని ప్రజాభిప్రాయాన్ని మన్నించినప్పుడే అలజడులు, ఆందోళనలు తగ్గుముఖం పడతాయి. ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రజల కోరికలను ఖాతరు చేయనంత కాలం ఏ ప్రభుత్వం నిర్భయంగా ఉండలేదు.

టూరిజం, డిమాండు కూడా మనం యిప్పుడు చర్చిస్తున్నాం. ఈ శాఖ మంత్రిగారు సహృదయులు రాష్ట్రంలోని టూరిస్టు సెంటర్సును అభివృద్ధి పరచాలి. ఎన్నో సుందరమైన ప్రదేశాలు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. వాటిని అభివృద్ధి పరచినట్లయితే మన రాష్ట్ర ఆదాయం అభివృద్ధి పొందే అవకాశాలు ఉన్నాయి. మనకు దాదాపు 600 మైళ్ల సముద్రతీరం ఉన్నది. ఈ తీర ప్రాంతంలో యెన్నో సుందరమైన స్థలాలు ఉన్నాయి. హెల్తు రిసార్ట్సుగా పనికి వచ్చే ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. వాటిని అభివృద్ధి పరచి టూరిజమ్‌ను పెంచవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती.—अध्यक्ष महोदय। मैं आधे घंटे में खत्म करने की कोशिश करूंगा लेकिन अगर ५, ७ मिनिट बढजायें तो मुझे आशा है कि समय दिया जायेगा।

आबकारी की आय मे १३ करोड ३० लाख रुपये की वृद्धि हुई है। लेकिन इस के साथ साथ खर्च ७ फीसद होगया है। इस तरह खर्च बढता जा रहा है। आय और खर्च मे सामंजस्य होना चाहिये।

विधान सभा के डिमांड के संबन्ध में यह कहना है कि विधान सभा के अधिवेशन ज्यादा दिनों तक होना चाहिये। क्योंकि इससे प्रजातंत्र का विकास किया जा सकता है। इसकी जिम्मेदारी हम से ज्यादा सरकारी पार्टी और मुख्यमंत्री पर है। यह इस बात को भी देखें कि प्रश्नो के उत्तर सही मिल सकें और समस्याओं पर ठीक तरह से चर्चा करने के लिए समय मिले। जहां तक कार्यालय का सवाल है यह १९७० का तीसरा महीना चल रहा है लेकिन सभा की कारवाइयों की रिपोर्ट १९६८ तक ही मिली है। इससे होता यह है कि कोअी सदस्य कोअी सदर्भ ढूढना चाहे तो नहीं मिल सकता भाषणों की नकलें भी देर से मिलती है। इसमें ६, ६ महीने और साल लग जाता है। उन को समय पर दुरस्त करके नही दिया जा सकता। उन का महत्व बाकी नही रहता। यह सवाल उठता है कि यह सब किस तरह से हो। जहा तक विधान सभा के कर्मचारीरियो का सवाल है उन को तरक्की के अवसर नही है। यह कोअी बढता हुआ विभाग है नहीं कि जाएदादें निकलती रहे। जितना भी काम है जहा तक वह सामर्थ है अच्छी तरह से करते है मुझे ऐसा कहने में संकोच नही है। मै समझता हूं उन को तरक्की के ज्यादा अवसर मिलने चाहिये। दो साल के बाद जो रपटें आती है और भाषणों को निकले समय पर नही मिलतीं उसका कारण यह है कि स्टाफ में कमी है। अधिक कर्मचारियों को रखना चाहिये और उन को अधिक वेतन मिलना चाहिए।

बजट में पुस्तक पत्रिकाओं पर १०,००० की गुंजाइशें रखी गई है। इस तरह शासन सभा का पुस्तकालय बहुत गरीब है। वहां कोई चीज समय पर नही मिल सकती। किताबें जिस तेजी से निकल रही है और जिस तरह ज्ञान का विस्तार हो रहा है उसके मुकाबले मे यह रकम नाकाफी है। मुख्य मंत्री तो हर बात के लिए कहते हैं कि हमारे पास पैसा नहीं है उनको मोटरें खरीदने के लिए तो पैसा रहता है लेकिन किताबें खरीदने के लिये पैसा निकालने की वह कोशिश नहीं करते।

तेलुगू की अवहेलना के बारे में रोज कहा जाता है। श्री वाविलाला गोपाल कृष्णय्या ने भी कहा, मैं ज्यादा नही कहूंगा केवल यह कहूंगा कि मैं अपने प्रश्न तेलुगु में भेजता हू। लेकिन वह अंग्रेजी में आते है और रपट में भी अंग्रेजी में छपते है। यह विचित्र परिस्थिति है। हम सब तेलुगु का विकास चाहते है उसके प्रयोग को बढाना चाहते हैं फिर भी इस तरह की बातें आ जाती है।

जहां तक गवरनर बहादुर का सवाल है मेरी राय में यह ओहदा बेकार है। लेकिन संविधान में रखा गया है। उन पर ६ लाख रुपये खर्च करते हैं और मकान वगेरह पर जो खर्च होता है उसको भी मिलालें तो १०-१२ लाख का खर्च उन पर होता है। यानी रोज ३,३०० रुपये उन पर खर्च करते है। आंध्र प्रदेश मे एक सामान्य नागरिक पर प्रतिवर्ष ४५० रुपये या एक रुपया २० पैसे रोज खर्च आता है और गवरनर पर ३,३०० रुपये रोज खर्च करते हैं। यह इतनी बडी विपमता काम्रेड ब्रह्मानन्द रेड्डी के समाजवाद मे है या इंद्रागाधी के समाजवाद में है। उनके दवा दारू पर ४४,००० रुपये प्रति वर्ष खर्च किये जाते हैं। यानी १२० रुपये रोज। आंध्र प्रदेश के नागरक पर एक पैसा रोज खर्च किया जाता है।

कंपनियो में इनटरटेनमेंट का मद होता है। उसी तरह सरकार के पास भी इनटरनमट का मद निकाला गया है। इस पर रोज ३,००० खर्च किया जाता है।

मोटरों के लिय ६९-७० में गुंजाईस नहीं रखी गई थी। लेकिन रिवाइज्ड एस्टिमेंट में मोटरें खरीद ने के लिये ३,६१,००० रुपये रख दिये गये। यह फिजूलखर्ची है। समाजवाद में इतनी विषमता। इन सब का एक दूसरे से संबन्ध होना चाहिये। इस तरह से खर्च करने की तरकीबें निकाल ली जाती है। इस की रोक होनी चाहिये।

जहां तक फिजूल खर्ची का सवाल है जिला पी. आर. ओ पर ६४९००० रुपये उसी तरह ब्लाक पी. आर ओ पर २०३७००० रुपये खर्च किये जाते हैं। मेरी समझ मे नहीं आता क्या पबलिक रिलेशन आफीसर का सच मुच पबलिक से रिश्ता है जो इतने लाख रुपये उन पर खर्च किये जारहे हैं। इस का सदुप्योग हो रहा है या दुरुप्योग होरहा है जाच होनी चाहिये। मंत्री की जिम्मेदारी है कि वह इस बारे में सदन को मालूम कराये।

इसी तरह दिल्ली में हैदराबाद गेस्ट हाउस है जहां हमारे मंत्री और एम एल एज जाते हैं तो ठहरते हैं। हमारे देश की आर्थिक परिस्थिति दिन प्रति दिन गिरती जारही है रुपय की घिसाई होती जारही है। अैसी अवस्था में यह लोग किसी होटल में ठहर सकते हैं। लेकिन वहां रम्मी खेलने की उतनी सुविधा नहीं मिलती जितनी कि हैदराबाद गेस्ट हाउस में मिलती है। इस लिये शायद इस पर इतनी खर्च किया जारहा है।

अैसे ही स्पेशल कमिशनर पर ९८ हजार रुपये खर्च किये जारहे हैं और पी आर ओज पर भी इतना अधिक खर्च हो रहा है। उन के काम की जांच पड़ताल होनी चाहिये।

परिपालन सुधार कमेटी पर यहां विस्तार से और ठोस ढंग से विचार हुआ। लेकिन इस बारे में सरकार की ओर से कोओी ठोस कदम नही उठाया जा रहा है जिस का नतीजा यह है कि परिपालन दिन ब दिन खर्चीला होता जारहा है। साधारण नागरिक परिपालन का इतना बडा खर्च बरदाश्त नहीं कर सकता। किसी आवेदन देने वाले को इतने फार्म भरने पडते हैं कि मुसीबत होजाती है। फिर भी सरकार इन पर विचार नहीं करती।

टूरिजम पर १,६९,००० रुपये खर्च किये जा रहे हैं। यह नाकाफी है टूरिजम को तेजी से आगे बढाना चाहिये जिस से सरकार की आय भी बढ सकती है। इस १,६९,००० मे से दो तीन हजार रुपये चिकने कागज पर नोट्स छापने मे खर्च कर दिये जायें तो यह और फुजूल खर्ची हो जाती है। इस के साथ ही मै एक चीज अर्ज कर देना चाहता हूं सदस्यों को और विशेष रूप से मंत्रियों को नहरू जुवालाजिकल पार्क मे लेजाकर चिडियों और जानवरों को बतलायें तो उन से कुछ सीख सकेंगे। टूरिजम मंत्री इस तरह की व्यवस्था करनी चाहिए।

जहां तक डिमांड नोट का सवाल है मेरी पहले ही से यह राय है कि उनका विश्लेषण होना चाहिये कि गत और वर्तमान की क्या अवस्था है। आगामी नीतियों की घोषणा होने की परंपरा से हटकर यह होना चाहिये। लेकिन जो नोट्स दिये जाते हैं अैसा लगता कि एक फार्म बना हुआ है। उसमें सिर्फ आंकडे बदलकर हमारे सामने रख दियेजाते है। जिसकी वजह से सदस्यों के ज्ञान में वृद्धी नही होती। और परिपालन की जटिल समस्याओं को सुलझाने की कोओी सुविधा नहीं मिलती। इस का एक कारण तो यह हैकि नौकरशाही पर सरकार ज्यादा निर्भर है। मंत्रियों को उन पर अतिविश्वास हो गया है इस के साथ ही मैं यह भी कहना चाहता हूं कि मंत्री लोग आडिट रिपोटों और फाइनांसरिपोरटो को देखते ही नहीं है अैसा मालूम होता है। उन्हें चाहिये कि वह इन रिपोटो को देखें और समझें उस के लिये कर्मचारियों और सचीवों से जवाब तलब करना चाहिये और यहां उसकी सफाओी में नोट देना चाहिये। मैं इन ही रिपोटों से कुछ मिसालें आपके सामने रखनाचाहता हूं। मार्च ६८ तक ८०८९०००रुपये के घपले १०३४ हैं। इसी तरह आउट स्टेनडिंग आडिट आबजे-कशस दिन ब दिन बढते जा रहे हैं। १९६७ में ३१ करोड ९९ लाख की ९०हजार आपत्तियां थीं। १९६९ में यानी दो बरस बाद ३१ करोड ८५ लाख की एक लाख ९६हजार आपत्तियां होगईं। यह आबजेकशंस इस तेज रफ्तार से बढ रहे हैं। तो मैं समझता हूं मंत्रियों का यह दायत्व होजाता है कि वह इन की जांच पडताल करें कि अैसा क्यों हो रहा है। इसके अतिरिक्त ५८-५९ से ६७-६८ तक नागार्जनासागर में ६ करोड ७४ लाख की ८७७१ आपत्तियां श्रीशैलम् में ६३-६४ से ६७-६८ तक एक करोड ९६ लाख की ११५७ आपत्तियां हैं। इस में २ करोड ५ लाख की जिम्मेदारी श्री पी. वी नरसिंहा राव की है ११ करोड५६ लाख की जिम्मेदारी विजयभास्कर रेड्डी साहब के विभाग की है। एक करोड ४लाख की जिम्मेदारी जे व्यंगलराव साहब की है और के करोड २६ लाख की जिम्मेदारी उप मुख्य मंत्रीके विभाग की है। इस सिलसिले में इंस्पेकशन रिपोर्टस के जो जवाब देने चाहियें वह मौलिकती में

पडे रहते है। उन की तादाद भी तेजी से बढ़ती जा रही है। ६६ में ४२८७ और ६९ में ७२९१ रिपोर्टो के जवाब नही गये। इस तरह से यह जो तेजी से बढ़ते जा रहे है वह प्रशासन के लिए बुरी चीज है।

एक और चीज अर्ज कर देना चाहता हू सरकारी और नीम सरकारी ४० व्यापारी प्रतिष्ठानों के हिसावात नहीं आये हैं। कुछ के हिसाब ५८-५९ से अब तक नहीं आये हैं।। यह आडिट रिपोर्ट से पेश कर रहा हूं कोअी इधर उधर की इत्तेला पर नही कह रहा हूं। प्रशासन जिस ढंग से चल रहा है यह उस की स्थिति है। यही कारण है कि प्रजातन्त्र मे प्रजा गायब है और तंत्र रह गया है और वह है पोलिस का तंत्र। मंत्री बहुत डरपूक होगये है। वह बाहेर नही निकलते है। वह सत्ता मे चिपके रहना अपना फर्ज समझते है और सत्ता मे चिपके रहने वाली चीज को पदोलोलूकता कहते है। अगर सत्ता मे चिपके रहने की कोशिश की जाती है और समय आने पर उस को धुतकारा नही जाता तो उस में डूब जाने का खतरा रहता है। करिअप्पा के बयान को पढकर बडी फिकर हुअी कि उन्होंने इस तरह का बयान दिया मेरे जैसे आदमियों की तो यह राय है कि प्रजा तंत्र में ही अगर प्रजातंत्र को खत्म करने की बात कहने का अधिकार न रहे तो वह प्रजातंत्र नही कहा जासकता। अगर इस उसूल को मानते है तो फिर वह कह सकते हैं। कौन क्या कहा क्या नहीं कहा समाजवाद के खिलाफ कहा या नहीं अगर इस तरह की पाबन्दी होजाती है वह प्रजातत्र प्रजातंत्र कहलाने का हक नही रखता। जिस तरह इतनी चिन्ता इस बयान को पढकर हुअी है उतनी चिन्ता अपने काले करतूतों के बारे में होती तो अच्छा होता। जूलाई अगस्ट ६९ में ३५० पोलिस वालों को इनाम दिया गया जिनमें २५३ अैसे थे जिन्हो ने तेलंगाना आंदोलन को कुचलने की कोशिश की। मैं यह कहना चाहता हूं कि सत्याग्रह और अहिंसा की बात एक ही तरफ से नहीं हो सकती इस को समझते हुअे सरकार भी उतनी ही जिम्मेदारी से काम करती तो इतनी हिंसक घटना- नही होतीं जिसके कारण प्रजातंत्र भी खतरे में पड गया। मंत्रीमंडल गैर जिम्मेदार होगया है उस में कोई नैतिकता नही रही आत्मसम्मान नही रहा। भ्रष्टाचार फुजूलखर्ची भाई भतीजा बाद का बोलबाला हो गया है। यहां जो प्रश्नों के उत्तर दिय जाते है उन ही को देख लीजिये तो मालूम होगा कि कैसे चालू और गैर जिम्मेदार किस्म के जवाब दिय जाते हैं। मुख्य मंत्री तो इस में विशेषज्ञ है। कोअी ठोस बात कहना तो उनकी आदत ही नहीं या वह इस की कोशिश ही नही करते। अगर मुख्य मंत्री का यह रवैया हो तो दूसरे मंत्रियों का क्या हाल रहेगा। गृह मंत्री न एक दिन यहा यह कह दिया कि सिटी पोलिस एक्ट की दफा २३ के तहत पोलिस ईश्वरी बाई के घर पर भी कबजा कर सकती है। मैं समझता हूं कि प्रजातंत्र में किसी गृह मत्री को शासन या डडे पर निर्भर रहकर नहीं बल्कि जिम्मेदारी के साथ बात करनी चाहिये।

जहां तक अदालतों का सवाल है मुख्य मत्री कानून मंत्री आर्थिक मत्री और विद्युत- शाखा मंत्री इन सब के बारे मे कोर्ट से फैसले आचुके हैं। सवाल यह उठता है कि प्रजातंत्र में इस तरह की बात चलती रहे तो क्या होगा। मैं इन को पढकर आपका समय नहीं लेना चाहता क्यों कि आप सब को यह मालूम है। लेकिन कुछ अंश अैसे हैं जिनमें मालाफाइड का आरोप

है। ५-४-६९ को मुख्य मंत्री और चंचू राम नायडू साहब के खिलाफ उच्च न्यायालय में फैसला आया। इस में यह कहा गया है कि

such action of the Government is discriminatory and violative of Articles 14 and 16 of the Constitution—it would even amount to a malafied exercise of power—

हाई कोर्ट इतनी बडी संस्था है और प्रजातंत्र का आवश्यक अंग है। वह इन के बारे में इस तरह की राय रखता है। इस के बावजूद सरकार की तरफ से कोई कदम नहीं उठाया जाता उन में कोई उत्तरदायित्व की भावना जागृत नहीं तो मेरी समझ में नहीं आता कि प्रजातंत्र किस तरह चलता रहे। जैसाकि मैंने शुरू में अर्ज किया हमें प्रजातंत्र को विकसित करना है। उस को निखारने की जिम्मेदारी मुख्य मंत्री उनके दल और सरकारी पारटी पर अधिक है। तिम्मा रेड्डी साहब पर जो आरोप है श्री रत्नसभापति ने उसी चीज से अपना भाषण शुरू किया आज ही जो रिपोर्ट पेश की गई है उसका एक अंश आपके सामने पढकर सुना देना चाहता हूं। यह पब्लिक एकाउंट्स कमेटी ६९-७० के पृष्ठ १३ पर लिखा है :

It was noticed by the Government that out of a thousand application picked out at random from among thousands of applications, it was found that in about 300 applications allotments were ordered to be made by the then Minister for Agriculture himself and the Minister's orders thereon which speak for themselves and the way in which the Minister has acted ....

और कनक्लूजन में लिखा है कि :

In view of what has been stated in the preceding paragraphs the Committee is of the view that the State Government as well as the Centre should make a thorough probe into the whole question in detail without any loss of time by entrusting it to the Central Bureau of Investigation or such other agency as deemed fit . . .

वह हाई कोर्ट वगैरह का सवाल नहीं है। पबलिक एकाऊंट कमेटी प्रजातंत्र और पारलिमेंटरी प्रणाली में महत्वपूर्ण स्थान रखती है। सब से बढिया बात यह होती कि जब कोई आरोप लगाया जाता है तो जिस तरह से आज ही अखबारों में आया है कि मैसूर के एक मंत्री ने जांच को स्वीकार करते हुये कहा कि अगर मैं जांच में दोषी साबित होजाऊं तो इस्तेफा देदूंगा और मैं ने इसी तरह की केशवदेव मालवीय की मिसाल भी दी थी तो प्रजातंत्र को बढाने के लिये कुछ बुन्यादी चीजों को पकडकर चलना होगा। मैं अफसोस के साथ यह बात कहना चाहता हूं कि मुख्य मंत्री इस के बारे में जागृत नहीं हैं। पता नहीं वह किस आधार पर खामोश बैठे हैं। हर सरकार कुछ अंधी और बहरी होती है लेकिन आंध्र प्रदेश की जो दुरअवस्था है वह अभूतपूर्व है। मैं नहीं समझता कि निजाम राज के जमाने में भी ऐसी अंधेरगरदी चली है। जब यह हाल हो तो इस का परिणाम निकलेगा या नहीं। मुख्यमंत्री तो यह समझते हैं कि विरोधी सदस्य आते हैं सरकार की निन्दा करना उन का काम है और उनकी बातों को सुनलेना

हमारा कर्तव्य है यह अधिवेशन खत्म होजायेगा बजेट पास होजायेगा और सब लोग चले जायेंगे। अगर यही रुख रहा तो मुझे डर है कि प्रजातंत्र का पौदा जो आंध्र प्रदेश में लगाया गया है और जिसको हम फलताफूलता देखना चाहते है वह कुंठित होकर रहजायेगा और अगर एक बार प्रजातंत्र पर से जनता का विश्वास उठजाये तो हम सब को बहुत बुरे दिन देखना पड़ेगा। फिर नहीं मालूम प्रजा किस तंत्र का सहारा ले।

दूसरी चीज इसी सम्बन्ध में मैं यह कहना चाहता हूं कि हमारे ऊपर नियमों के बंधन लेकिन मैं मुख्य मंत्री से और सब सदस्यों से यह पूछना चाहता हू कि क्या ऐसी भी असहाय परिस्थिति आसकती है जिस मे सदन के लोग कोअी राय अभिव्यक्त करे और सरकार उस पर कोई कदम भी न उठाये। ऐसी असहाय स्थिति में आप की भी जिम्मेदारी होजाती है कि आप कोई रास्ता निकाले कि किस तरह इन चीजों को ठीक किया जा सकता है। जहां तक हाई कोर्ट के फैसलों का सवाल है मै सिर्फ एक ही बात आप के द्वारा मुख्य मंत्री से अर्ज करना चाहता हूं कि इस को अपनी प्रतिष्ठा और पार्टी बाजी का सवाल न बनायें। वह इस पर केबीनेट ही की सबकमेटी बनाकर विचार करें और वह यह बतलायें कि यह जो हाई कोर्ट के फैसले आये है उन के ऊपर सरकार क्या कदम उठाना चाहती है वह बतलायें। जहां तक विद्या शाखा का सवाल है कि अैसा लगता है कि यह बिना पतवार की नाव की तरह चल रही है।

जूनियर कालेजेस के बारे में यहां कई काल अटेनशन मोशंस आ चुके है भूख हडतालें हो रही है। शिक्षा के बारे में जो नीात है उस का कोअी आधार होना चाहिये और यह बतलाना चाहिये कि हम इस आधार पर आगे चलना चाहते हैं। टेक्स्ट बुक प्रेस के बारे में बतलाया गया कि इस की पूंजी पर ६७-६८ फीसद रिटर्न हुआ। इतनी बडी मुनाफाखोरी कोअी पूजीपति भी नही करता। यह आंध्र प्रदेश टेक्स्ट बुक कोअी मुनाफा कमाने की संस्था तो है नही। इस का काम बच्चों को सस्ते दाम पर उचित समय पर और एक ही स्तर की किताबें फराहम करना है लेकिन यहां मुनाफाखोरी चल रही है।

जहां तक भ्रष्टाचार का सवाल है एंटी करपशन बिरो के बारे में कहा गया है कि

With a view to checking effectively the increasing evil of corruption and to improve the moral tone and tenor of the administration, it functions under the direct control of the Chief Secretary to the Government.

यह साफ है। जहां तक इस पर सदन की जिम्मेदारी है गोविंद राव साहब ने इन के बारे में मेमोरेंडम दिया था। लेकिन जिस आदमी पर आरोप लगाये गये हैं वही आदमी नैतिकता की हिफाजत करने वाला कैसे हो सकता है इस पर विचार कर सकते हैं।

Mr Deputy Speaker:—It is already nearing 1-30. If the members feel that they could sit for 5 or 10 minutes more, the member can finish.

Sri K. Brahmananda Reddy:—We have no objection, Sir.

Mr. Deputy Speaker:—That is all right. Meanwhile I am to announce to the House that the Demand on Women Welfare and Welfare of Scheduled Tribes and Scheduled Castes and other Backward Classes will be taken up for discussion on 2 th. The Demands on Agriculture and Animal Husbandry will be taken up for discussion on 24-‌-1970.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—जहां तक भाई भतीजावाद और गुटबाजी का सवाल है ६ जुलाई ६८७ को मैं ने अपने भाषण में सदन का ध्यान इस ओर आकर्षित किया था कि बजारा हिल्स में ४ लाख २५ हजार के खर्च से तीन मकानों में जिन से में एक मकान श्रीमती रोडा मेस्त्री और दूसरे दो मकान दो आफीसर्स के है ड्रेनेज का इन्तेजाम किया गया। इस सिलसिले में मैं समझता था कि सरकार इसके बाद यह काम करने से रुक जायगी। लेकिन जी. ओ. एम.एस. २८ तारीख १७-१-७० के एटम २८ के अनुसार सरकार ने इस काम के लिये फिर १ लाख ५० हजार रुपये रखा है इस में यह है कि :

Laying the balance of sewerage lines in Banjara Hills ..

मैं यह स्पष्टीकरन चाहता हूं कि यह क्या चीज है।

विधान परिषद में एक सदस्य का नामांकन किया गया वह संविधान की धारा १७१-३ ई. के तहत करना कहा जाता है। इस के पांचवे अनुछेद में यह है कि

The members to be nominated by the Governor under sub-clause....

इसका जिकर करते हुए यह कहा कि उन को स्पेशल नालेज या प्रेक्टीकल एक्सपीरियंस या लिटरेचर, आर्ट्स, या सांइस या सोशल सरविस में काफी योग्यता होनी चाहिए। सारा हैदराबाद जानता है कि रशीदसाहब इन चारो पांचों चौखटों में से किसी में भी कहीं फिट नहीं होताते। उनको किसी बुनयाद पर वहां फिट किया गया। अध्यक्ष महोदय आपको याद होगा कि नंबियार आई. जी पी. थे उनके बारे में सदन में १९६७ में भी सवाल उठाया था। उनके बारे में जांच किस अवस्था में है। उन पर कोई कारवाई की गई है या नहीं। उनके एक साथी प्रहलाद सिंध थे सुना है कि वह आज कल देश के बाहेर यूरप में सैर कर रहे है। उनकी बारे में भी सरकार का फर्ज है कि वह स्पष्टीकरन करे। माजी डाइरेक्टर राम मोहन राव साहब पर कोई इनक्वायरी चल रही थी, वह किस दिशा में है यह भी बतलाना चाहिये।

पी. साम्बा मूर्ति कोई आई. ए. एस आफीसर हैं जो आंध्र प्रदेश के निर्माण से अब तक कमरशल टेक्स डिपार्ट मेंट में जाइंट सेकरेटरी की हैसियत से है। उनमें कौनसी

विशेषता है। सरकार यह मानती है कि कोई बडा आफीसर किसी एक ही जगह पर तीन साल से अधिक समय तक नहीं रहना चाहिए। फिर उन्हें आंध्र प्रदेश के निर्माण मे अब तक उस एक ही जगह पर क्यों और कैसे रखा गया है। यह एक चिन्ता का विषय बन जाता है।

इसी तरह एनटी करप्शन बिरो में वी. गोपाल राव साहब मुजमदार साहब के बारे में सरकार को स्पष्टीकरणन करना चाहिए।

जैसा कि मैंने पहले अर्ज किया जो नोटिस दिये जाते हैं उन में कोई चीज सफाई मे नहीं रहती। उनके बारे में भी सफाई करना चाहिए। इससे जन तंत्र का विकास होगा और लोगों को शंका होती है वह दूर होगी। मै एक चीज सरकार से पूछना चाहता हूं। कोई एक महीने पहले सेन्ट्रल बिरो आफ इनवेस्टीगेशन के कोई ऊंचे लोग यहां आये थे। क्या उन्हें ने हेमंत नायडू साहब जो नंबियार साहब के साथी थे और जो आजकल गुंटूर मे एस. पी. हैं और पत्रिन साहब जो एस. पी. निजामाबाद में हैं जो चन्नारेड्डी साहब के केस मे थे क्या उनके बारे में सरकार से कोई इजाजत मांगी थी। आप जानते हैं किसी पर कोई आरोप बिना आधार के करना या कोई चीज कह देना गैर जिम्मेदारी की बात होती है। मैं जो कह रहा हूं किसी गैर जिम्मेदारी से या किसी के खिलाफ द्वेष से नहीं कह रहा हूं। मैं चाहता हूं कि एडमिनिस्ट्रेशन ठीक ढंग से चले इसी उद्देश्य से किसी चीज को यहां उठाता हूं। तिम्मा रेड्डी साहब के सिलसिले मे रत्न सभापति साहब ने यहां कही। यह पी. ए. सी. की तीन रिपोर्टों में भी आया है। इसके साथ ही मैं यह अर्ज करना चाहता हूं महबूब नगर शहर पोलिस स्टेशन में केस नंबर १०५।६९ आई पी. सी. ४०९ के तहत दर्ज किया गया है। मेरी इत्तेला यह है कि राजस्व मंत्री के कोई रिश्तेदार इस में इनवाल्व हैं। विजयवाडा के दो डीलर्स एक यू. कृष्णाजी राव और दूसरे के. रघुनाथ राव एंड कंपनी इनमें ६ लाख ७५ हजार का घपला हुवां है। कुछ मिलावट का केस है। और चार पांच लाख इस तरह के चार कनसाइनमेंट मदरास पोर्ट से उठाये थे। एक कनसाइनमेंट मदरास पोर्ट से उठाया गया। जब यह इत्तेला मेरे पास आई तो मैंने इस पर ज्यादा वजन देना नहीं चाहता। इस लिये कि इस तरह की बहुत सी चीजें आती है। लेकिन जब पबलिक एकाऊंट्स कमीटी की रिपोर्ट सामने आई और श्री. रत्नसभापिति ने इसको सदन में उठाया तो मुझे इस बारे में जो इत्तेला मिली है वह मैं सदन में रख देना चाहता हूं। ९-२-६५ से १५-२-६८ तक और २०-२-६८ से २२-२-६८ तक तिम्मा-रेड्डी साहब मदरास में मौजूद थे या नहीं इसकी जांच करना जरूरी होजाता है।

अंत में मैं आपको और सरकारी पारटी को धन्यवाद देता हू कि समय होजाने के बावजूद मुझे ५ मिनट का अवसर दिया गया। इनकम टेक्स के बकाये के बारे में जगजीवन राम तो भूल गये थे इसलिये वह इनकम टेक्स का रिटर्न दाखिल नहीं किये लेकिन मैं यह